

บทที่ 3

การศึกษาบทบาทหน้าที่ของเทศบาลตำบลอ้อมน้อยในระดับต่างๆ

การศึกษาระดับภาค

1. ที่ตั้งและเขตการปกครอง

ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งอยู่ตอนกลางของประเทศ ประกอบด้วยพื้นที่ 6 จังหวัดได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร มีพื้นที่รวมกัน 7,609.446 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,755,855 ไร่ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดคือ จังหวัดนครปฐม 2,150.710 ตารางกิโลเมตร หรือ ร้อยละ 25.36 ของพื้นที่ภาค รองลงมาได้แก่ กรุงเทพมหานคร 1,572.030 ตารางกิโลเมตร หรือ ร้อยละ 20.66 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 19.99 จังหวัดสมุทรปราการ 890.240 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 11.70 จังหวัดสมุทรสาคร 851.230 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 11.19 และจังหวัดนนทบุรี 624.380 ตารางกิโลเมตร หรือร้อยละ 8.20 ตามลำดับ

อาณาเขตติดต่อของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดนครนายก จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย

ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย 6 จังหวัด 38 เขต 26 อำเภอ 151 แขวง 295 ตำบล มีการปกครองท้องถิ่นคือ เทศบาลเมือง 7 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง และสุขาภิบาล 43 แห่ง

2. ภูมิประเทศและโครงสร้างทางธรณีวิทยา

ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของที่ราบภาคกลางตอนล่างในเขตลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน พื้นที่โดยทั่วไปค่อนข้างราบเรียบและเป็นที่ราบต่ำมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ 2 เมตร ความต่างระดับมีน้อย พื้นที่

ทางด้านตะวันตกแถบจังหวัดนครปฐมสูงประมาณ 2-7 เมตร และค่อย ๆ ต่ำมาทางตะวันออก ด้านกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยเพียง 1.5-2 เมตรเท่านั้น

จากหลักฐานทางธรณีวิทยาเชื่อได้ว่า พื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เกิดจากการเคลื่อนตัวต่ำลงของเปลือกโลก ทำให้ชายฝั่งทะเลมีอาณาเขตลึกเข้าไปจนถึงจังหวัดอุตรดิตถ์ ต่อมาภายหลังอิทธิพลของแม่น้ำที่พัดพาเอาโคลนตะกอนจากเขตพื้นที่สูงทางภาคเหนือ มาสะสมพอกพูนเป็นเวลานานจนในที่สุดเกิดเป็นแผ่นดินงอกเงยขยายลงมาทางใต้กลายเป็นที่ราบใหญ่ภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลถือเป็นที่ราบ ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ

3. ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จะคล้ายคลึงกับ ภาคกลางเป็นทุ่งหญ้าเมืองร้อนหรือทุ่งหญ้าสะวันนา อุณหภูมิสูงสุดตลอดปี มีฤดูฝนสถิตฤดูแล้งชัดเจน อยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม มีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาวไม่มากนัก เนื่องจากตั้งอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยในฤดูร้อนประมาณ 28.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายนเฉลี่ยประมาณ 34.8 องศาเซลเซียส ขณะที่อุณหภูมิในฤดูหนาวจะลดต่ำลงเฉลี่ยประมาณ 25.8 องศาเซลเซียส และจะลดต่ำสุดในเดือนมกราคมเฉลี่ยประมาณ 20.4 องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝนของกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเฉลี่ยประมาณ 1,500 มิลลิเมตร ฝนส่วนใหญ่ตกในฤดูร้อนตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน นอกจากนี้ในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนตุลาคมยังได้รับน้ำฝนจากพายุดีเปรสชันจากทะเลจีนใต้อีกด้วย ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฝนจะตกน้อยลงอย่างชัดเจน อากาศจะเย็นเนื่องจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ลักษณะและสมรรถนะดิน

ดินที่พบอย่างกว้างขวางทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลคือดินตะกอนวัตถุน้ำพา มีลักษณะเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลางถึงสูง เหมาะสมในการปลูกข้าว พืชผักและผลไม้ มีชื่อเรียกและการใช้ประโยชน์ต่าง ๆ กันดังนี้

4.1 ดินเหนียวดำกรุงเทพ เกิดจากอิทธิพลของน้ำจืดตามแม่น้ำลำคลองที่ตะกอนมาทับถมบริเวณที่ราบดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา เนื้อดินละเอียด มีสีดำ ใช้ประโยชน์ใน การปลูกข้าวได้ดี ถ้าขุดคูยกร่องสามารถปลูกสวนผลไม้และไม้ยืนต้นอื่น ๆ ได้

4.2 ดินเหนียวของครักษ์ พบที่รังสิต และที่ราบบางส่วนด้านตะวันออกของ กรุงเทพมหานคร ดินมีสีดำ เป็นกรดสูงลักษณะเป็นดินเปรี้ยว ปลูกข้าวได้แต่ให้ผลผลิตต่ำ ควรเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น ปลูกสร้างโรงงานอุตสาหกรรม อาคารบ้านเรือน

4.3 ดินร่วนก้ำแพงแสน เนื้อดินร่วนปานกลางเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ พบทางตอนเหนือของเมืองนครปฐม อำเภอกำแพงแสน และด้านตะวันตกของอำเภอนครชัยศรี

4.4 ดินเหนียวท่าจีน เกิดจากอิทธิพลของน้ำทะเลพัดพาตะกอนมาทับถม บริเวณที่ราบลุ่มตามชายฝั่งทะเลและที่ราบปากน้ำในเขตจังหวัดสมุทรสาครและสมุทรปราการ เป็นดิน เกิดใหม่เนื้อดินละเอียดใช้ปลูกข้าว บางพื้นที่ขุดคูยกร่องปลูกมะพร้าว ผักและผลไม้ได้ดี สำหรับบริเวณน้ำเค็มขึ้นถึงต้องยกที่ร่องสูงหรือมีคันกั้นน้ำ เช่น ด้านตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้มีการใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น การทำนาเกลือ เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา พืชพรรณธรรมชาติ เป็นป่าชายเลน ประเภทไม้โกงกาง เป็นต้น

5. แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำที่สำคัญของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ

5.1 แม่น้ำเจ้าพระยา โดยไหลมาจาก อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผ่านจังหวัดปทุมธานี บริเวณอำเภอสามโคกและอำเภอมือง จังหวัดนนทบุรี บริเวณอำเภอปากเกร็ด และอำเภอมือง กรุงเทพมหานคร บริเวณเขตคูสิต เขตพระนคร เขตบางพลัด เขตบางกอกน้อย เขตนนทบุรี เขตคลองสาน และเขตยานนาวา จังหวัดสมุทรปราการ บริเวณอำเภอพระประแดง และอำเภอมือง แล้วไหลลงสู่อ่าวไทย

5.2 แม่น้ำท่าจีน โดยไหลมาจาก อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ผ่านจังหวัดนครปฐม อำเภอบางเลน อำเภอนครชัยศรี และอำเภอสามพราน จังหวัดสมุทรสาครบริเวณอำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอมือง แล้วไหลลงสู่อ่าวไทย

6. การคมนาคม

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางโครงข่ายการคมนาคมที่สำคัญที่สุดของประเทศ โดยเส้นทางคมนาคมสายหลักจะแยกกระจายเป็นรัศมีของกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดในเขตปริมณฑลไปเชื่อมติดต่อกับจังหวัดในภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ระบบคมนาคมที่สำคัญมีดังนี้

6.1 การคมนาคมทางบก

6.1.1 การคมนาคมทางรถยนต์

เป็นรูปแบบการคมนาคมขนส่งที่มีพาหนะสำคัญที่สุดในปัจจุบัน การคมนาคมทางรถยนต์ระหว่างกรุงเทพมหานครกับปริมณฑลและภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศมี 3 ทิศทาง สำคัญ ดังนี้

- กรุงเทพมหานครกับภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีถนนพหลโยธิน (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 1) เป็นถนนสายหลักผ่านจังหวัดในเขตปริมณฑลคือจังหวัดปทุมธานี

- กรุงเทพมหานครกับภาคตะวันออก และติดต่อกันโดยถนนสุขุมวิท (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3) และถนนบางนา-ตราด (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 34) ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ

- กรุงเทพมหานครกับภาคใต้ และภาคตะวันออกโดยมีถนนเพชรเกษม (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4) และถนนธนบุรีปากท่อ (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35) ผ่านจังหวัดสมุทรสาครและจังหวัดนครปฐม

นอกจากนี้มีถนนสำคัญรองลงไปซึ่งเชื่อมติดต่อกันระหว่างกรุงเทพมหานครกับจังหวัดในเขตปริมณฑลและระหว่างจังหวัดในปริมณฑลด้วยกันคือ

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 302 306 และ 307 เชื่อมกับกรุงเทพมหานครกับจังหวัดนนทบุรีและจังหวัดปทุมธานี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 เริ่มต้นจากอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ผ่านกรุงเทพมหานครไปติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 305 จากสุขาภิบาลประชาชนิตย์ เลียบคลองรังสิตไปติดต่อกับจังหวัดนครนายก

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 321 แยกจากถนนเพชรเกษมที่จังหวัดนครปฐมผ่านอำเภอเมือง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมไปติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 338 เริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครไปเชื่อมกับอำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 เริ่มต้นจากเทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีไปติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

สำหรับทางด้านชั้นที่ 3 ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี โดยมีเส้นทางวงค์สว่าง-กรุงเทพฯชลบุรีสายใหม่ (สายเหนือ) และอาจณรงค์-สมุทรปราการ (สายใต้)

6.1.2 การรถไฟ

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางคมนาคมทางรถไฟที่สำคัญที่สุด โดยมีชุมทางรถไฟอยู่ที่หัวลำโพง มีเส้นทางรถไฟติดต่อกับภาคต่างๆ ของประเทศดังนี้

- สายเหนือ จากกรุงเทพถึงเชียงใหม่ ผ่านจังหวัดปทุมธานีที่สถานี รังสิต เชียงราก และสถานีเชียงรากเหนือ
- สายตะวันออกเฉียงเหนือ แยกจากทางรถไฟสายเหนือที่ชุมทางบ้านภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไปติดต่อกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านจังหวัดปทุมธานีที่สถานีรังสิต เชียงราก และสถานีเชียงรากน้อย
- สายใต้ จากกรุงเทพมหานครถึงสุโขทัย โกลก จังหวัดนครราชสีมา ผ่านจังหวัดนครปฐมที่สถานีจี่วาลัย และสถานีนครปฐม
- สายตะวันออก จากกรุงเทพมหานครถึงอัญประเทศ จังหวัดปราจีนบุรีผ่านสถานีในเขตปริมณฑลที่สำคัญคือ สถานีหัวหมาก ลาดกระบัง และศรีษะจรเข้
- สายแม่กลอง จากกรุงเทพมหานคร ที่สถานีวงเวียนใหญ่ผ่านจังหวัดสมุทรสาครและไปสิ้นสุดที่จังหวัดสมุทรสาคร

6.2 ทางน้ำ

เส้นทางคมนาคมทางน้ำที่มีความสำคัญมากที่สุดของประเทศ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งมีปริมาณน้ำมากพอที่จะใช้เดินเรือได้ตลอดปี เส้นทางขนส่งทางน้ำที่สำคัญคือเส้นทางกรุงเทพมหานคร-นครสวรรค์ และนครสวรรค์-ตะพานหิน นอกจากนี้ยังมีแม่น้ำสายอื่นที่พอจะใช้ประโยชน์ในการเดินเรือในฤดูแล้ง ได้แก่ แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย และแม่น้ำป่าสัก

สำหรับการคมนาคมขนส่งทางน้ำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เส้นทางน้ำยังคงใช้ประโยชน์ในการขนส่งผลผลิตการเกษตร และวัสดุก่อสร้างจากพื้นที่มายังกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่จังหวัดปทุมธานี ผ่านกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ เส้นทางแม่น้ำท่าจีน ตั้งแต่จังหวัดนครปฐมถึงจังหวัดสมุทรสาคร นอกจากนี้มีคลองเชื่อมต่าง ๆ อีกได้แก่ คลองดำเนินสะดวก คลองภาษีเจริญ คลองพระยาบรรลือ คลองรังสิต และคลองพระพิมล

เนื่องจากภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นศูนย์กลางของประเทศ จึงเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมที่สามารถขนส่งสินค้า บริการไปยังภูมิภาคอื่นได้สะดวก จึงเป็นข้อได้เปรียบอย่างหนึ่งของภูมิภาคนี้ที่มีการคมนาคมที่สะดวก

7. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

7.1 ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้รับการบริการด้านไฟฟ้าอย่างเพียงพอ โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบ 2 หน่วยงานคือ การไฟฟ้านครหลวงและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งได้รับกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต สามารถบริการจ่ายกระแสไฟฟ้าได้อย่างทั่วถึงในพื้นที่รับผิดชอบ โดยการไฟฟ้านครหลวง รับผิดชอบพื้นที่ 4 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร

จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ และบางส่วนของจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ สุขาภิบาล ประชาธิปไตยและสุขาภิบาล คลองหลวง มีพื้นที่รับผิดชอบรวมกันประมาณ 3,175 ตารางกิโลเมตร และการไฟฟ้าภูมิภาครับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัด ปทุมธานี ที่อยู่นอกเขตรับผิดชอบทางการไฟฟ้านครหลวง มีพื้นที่รับผิดชอบรวมกันประมาณ 4,464 ตารางกิโลเมตร

7.2 การประปา

การประปาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีหน่วยงานรับผิดชอบ ดำเนินการอยู่ 4 หน่วยงาน คือ การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค เทศบาลและ สุขาภิบาล มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมดประมาณ 3,460 ตารางกิโลเมตร สามารถให้บริการน้ำประปา แก่ประชากรในพื้นที่รับผิดชอบ

การบริการน้ำประปาในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรีและจังหวัด สมุทรปราการ อยู่ในความรับผิดชอบของการประปานครหลวง มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ 3,100 ตารางกิโลเมตร

ปัจจุบันการประปานครหลวงสามารถติดตั้งน้ำประปาได้รวมกันประมาณ วันละ 2,000,000 ลูกบาศก์เมตร จากโรงกรองน้ำ 3 แห่ง คือ โรงกรองน้ำบางเขน โรงกรองน้ำ สามเสน และโรงกรองน้ำธนบุรี ได้แหล่งน้ำดิบจากคลองประปาซึ่งสูบน้ำขึ้นจากแม่น้ำที่โรงสูบน้ำลำเลินเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดนนทบุรี ห่างจากกรุงเทพฯไปทางเหนือประมาณ 32 กิโลเมตร ผลิตน้ำประปา ได้รวมกันประมาณ 1,550,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน สมทบด้วยการสูบน้ำบาดาล จากบ่อบาดาลประมาณ 110 บ่อ ผลิตน้ำประปาได้อีกประมาณวันละ 450,000 ลูกบาศก์เมตร

การผลิตและจำหน่ายน้ำประปาของการประปานครหลวงแบ่งเป็น 2 ระบบ คือระบบการประปาส่วนกลาง ครอบคลุมพื้นที่บริการประมาณ 280 ตารางกิโลเมตรและระบบ ประปาอิสระสำหรับชุมชนต่าง ๆ ซึ่งมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น แต่อยู่ห่างไกลจากระบบการ ส่วนกลางมีพื้นที่บริการ 10 ตารางกิโลเมตรในเขตอำเภอต่างๆ 9 แหล่งคือ เขตหนองจอก มินบุรี ลาดกระบัง หนองแขม บางพลี บางบ่อ ไทรน้อย บางบัวทอง และบางใหญ่

อนึ่ง การประปานครหลวงมีโครงการปรับปรุงกิจการประปาทั้งด้านการ จัดหาน้ำดิบ การผลิตและการจัดจำหน่ายให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด เรียกว่า “โครงการปรับปรุง กิจการประปาแผนหลัก” เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2517-2543 (ตารางที่ 3-1)

ตารางที่ 3-1 แสดงโครงการปรับปรุงกิจการประปาแผนหลัก พ.ศ. 2517-2543

โครงการ	ระยะเวลา ดำเนินการ (พ.ศ.)	กำลังผลิต (ม ³ /วัน)	พื้นที่บริการ (กม ²)	จำนวนประชากร ในพื้นที่ให้บริการ (คน)
ประปาแผนหลักระยะ 1 ช่วงแรก	2517-2522	2,000,000	200	4,000,000
ประปาแผนหลักระยะ 1 ช่วงสอง	2523-2526	2,400,000	430	5,000,000
ประปาแผนหลักระยะ 2	2526-2529	3,600,000	570	6,000,000
ประปาแผนหลักระยะ 3	2529-2543	5,500,000	835	8,500,000

ที่มา : การประปานครหลวง

สำหรับการประปาส่วนภูมิภาค รับผิดชอบการจ่ายน้ำประปาในพื้นที่บางส่วนของ จังหวัดปทุมธานี นนทบุรีและสมุทรสาคร พื้นที่รับผิดชอบประมาณ 32.2 ตารางกิโลเมตร

ปัจจุบันการประปาส่วนภูมิภาคให้บริการจ่ายน้ำประปาในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี สุขาภิบาลประชาธิปไตย จังหวัดปทุมธานี เทศบาลเมืองบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรีและเทศบาล เมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลิตและจ่ายน้ำประปาได้รวมกันประมาณวันละ 12,240 ลูกบาศก์เมตร

8. ลักษณะประชากร

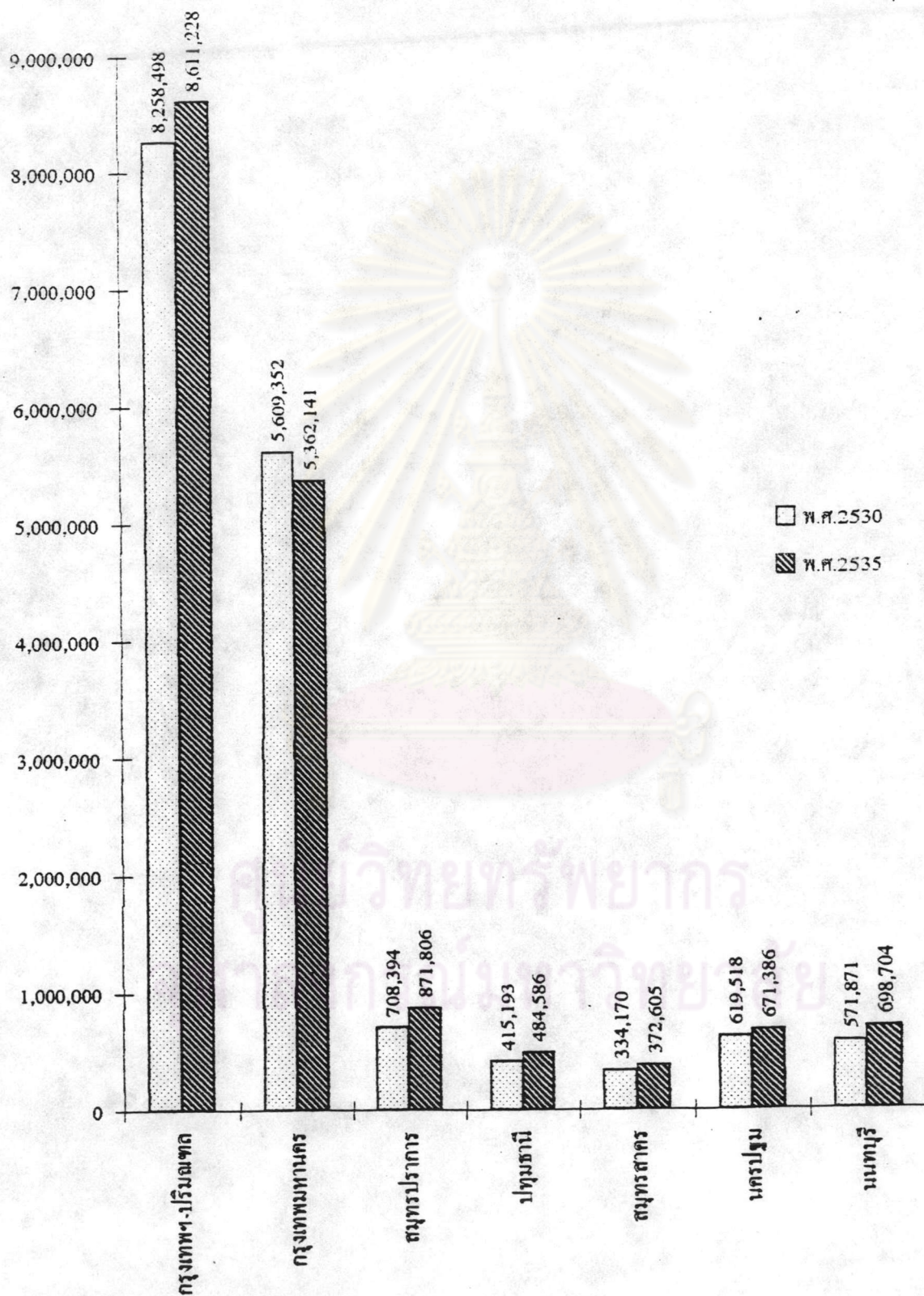
ในปี พ.ศ. 2535 ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประชากรทั้งสิ้น 8,661,228 คน คิดเป็นร้อยละ 14.33 ของประชากรทั้งประเทศ มีประชากรอาศัยอยู่ในเขต กรุงเทพมหานครมีจำนวน 5,562,141 คน คิดเป็นร้อยละ 64.22 ของภาค ประชากรส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 37.78 กระจายอยู่ในพื้นที่ของจังหวัดปริมณฑล จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด คือ จังหวัด สมุทรปราการ มีจำนวน 871,806 คน คิดเป็นร้อยละ 10.07 ของประชากรทั้งภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลรองลงมาได้แก่ จังหวัดนนทบุรี มีจำนวน 698,704 คน คิดเป็นร้อยละ 8.07 จังหวัด นครปฐมมีจำนวน 671,386 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.75 จังหวัดปทุมธานี มีจำนวน 484,568 คน คิดเป็นร้อยละ 5.59 และจังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวน 372,605 คน คิดเป็นร้อยละ 4.30 ตามลำดับ ความหนาแน่นเฉลี่ยของประชากรภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประมาณ 1,138 คน ต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดกรุงเทพมหานครมีความหนาแน่นของประชากรสูงสุดคือ 3,538 คน ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ จังหวัดนนทบุรี มีความหนาแน่นของประชากร 1,119 คน

ตารางที่ 3-2 แสดงจำนวนพื้นที่ประชากร ความหนาแน่น การเปลี่ยนแปลง อัตราเพิ่มและการตายประชากร พ.ศ. 2530 และ 2535

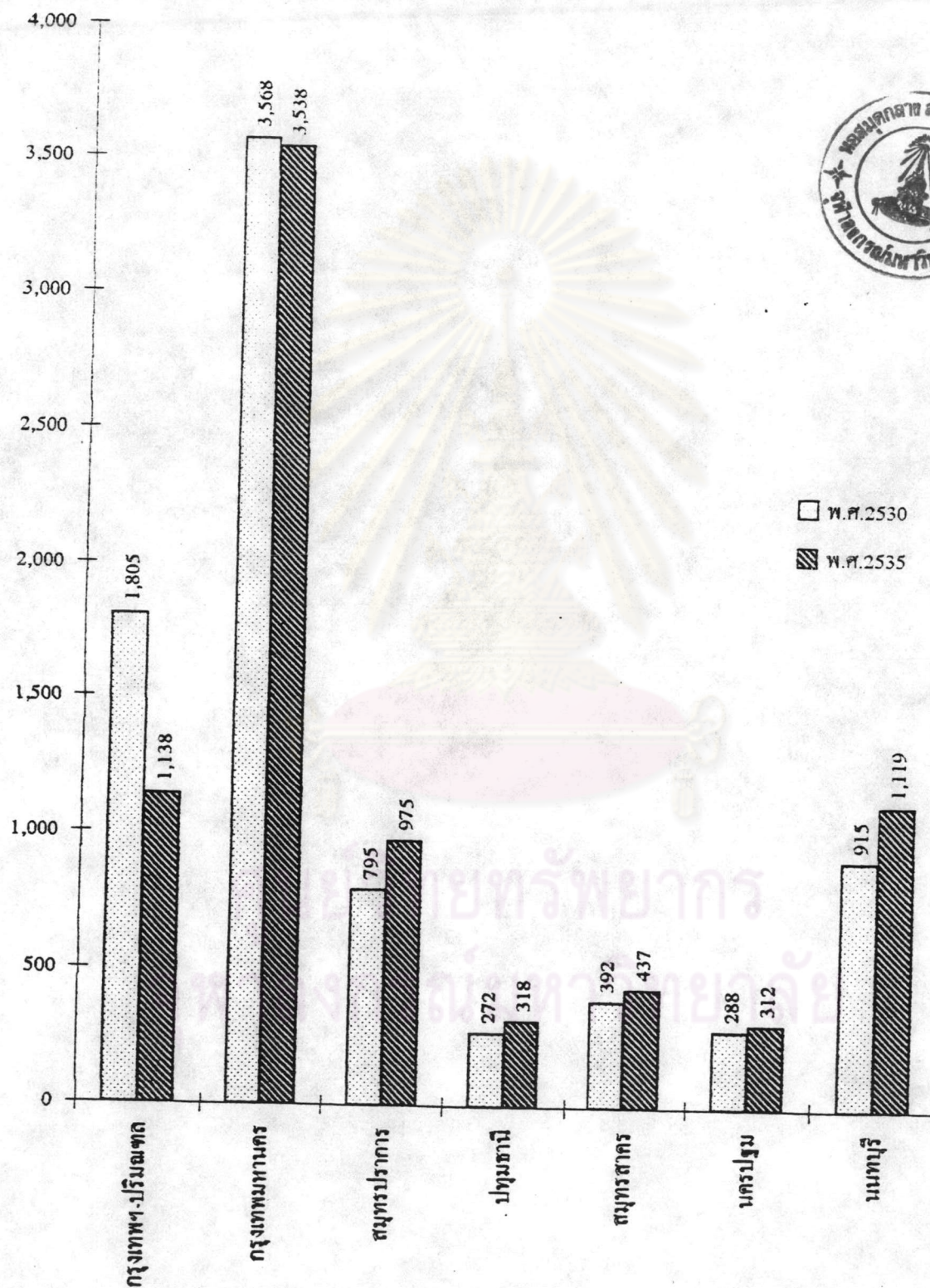
เขตการปกครอง	พื้นที่ ตาราง กิโลเมตร	จำนวนประชากร		จำนวนประชากร	%	จำนวนประชากร	%	จำนวนประชากร	%	จำนวนประชากร	%	จำนวนประชากร	%
		2530	2535										
		จำนวนประชากร	จำนวนประชากร										
กรุงเทพมหานคร	7,609,446	8,258,498	100	8,611,228	100	1,805	1.138	402,730	.90	9,083,597	9,526,540	5,468,907	1,320,907
1. กรุงเทพมหานคร	1,572,030	5,609,352	67.92	5,562,141	64.22	3,568	3.538	-47,211	-0.16	5,515,327	5,468,907	1,320,907	5,468,907
2. นครปฐม	890,240	708,394	8.58	871,806	10.07	795	975	163,412	4.23	1,072,913	1,320,907	1,320,907	1,320,907
3. ปทุมธานี	1,520,856	415,193	5.03	484,586	5.59	272	318	69,393	3.13	565,576	660,098	660,098	660,098
4. นครสวรรค์	851,230	334,170	4.05	372,605	4.30	392	437	38,435	2.20	145,460	463,242	463,242	463,242
5. นครจีน	2,150,710	619,518	7.05	671,386	7.75	288	312	51,868	1.62	727,596	788,509	788,509	788,509
6. นครบุรี	624,380	571,871	6.92	698,704	8.07	915	1,119	126,833	4.08	853,666	1,042,997	1,042,997	1,042,997

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แผนภูมิที่ 3-1 แสดงจำนวนประชากรรายจังหวัดในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี พ.ศ. 2530 และ พ.ศ. 2535

แผนภูมิที่ 3-2 แสดงความหนาแน่นของประชากรรายจังหวัดในภาคกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ปี พ.ศ. 2530 และ พ.ศ. 2535

ต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดสมุทรปราการ 979 คน ต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดสมุทรสาคร 437 คน ต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดปทุมธานี 318 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร จังหวัดนครปฐม 312 คน ต่อ ตารางกิโลเมตร ตามลำดับ (ตารางที่ 3-2)

การเปลี่ยนแปลงประชากรภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงปี พ.ศ. 2530-2535 จังหวัดที่มีการเปลี่ยนแปลงประชากรเพิ่มขึ้นมากที่สุดของภาคคือ จังหวัดสมุทรปราการ 163,412 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 40.58 ของภาค รองลงมาคือจังหวัดนนทบุรี 126,833 คน หรือ ร้อยละ 31.49 จังหวัดปทุมธานี 69,393 คน หรือร้อยละ 17.23 จังหวัดนครปฐม 51,868 คน หรือ ร้อยละ 12.88 และจังหวัดสมุทรสาคร 38,435 คน หรือร้อยละ 9.54 ตามลำดับ

สำหรับกรุงเทพมหานครในช่วงปี พ.ศ. 2530-2535 การเปลี่ยนแปลงของประชากร ลดลง 47,211 คน (-11.72%) โดยที่ประชากรเขตพื้นที่ชั้นในลดลง ประกอบกับประชากรในเขต พื้นที่ชั้นนอกเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาภาพรวมแล้วประชากรของกรุงเทพมหานครลดลง

อัตราการเพิ่มประชากรของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงปี พ.ศ. 2530-2535 จังหวัดที่มีการเพิ่มของประชากรมากที่สุดของภาคคือจังหวัดสมุทรปราการ ร้อยละ 4.23 รองลงมา ได้แก่จังหวัดนนทบุรี ร้อยละ 4.08 จังหวัดปทุมธานี ร้อยละ 3.13 จังหวัดสมุทรสาคร ร้อยละ 2.20 และจังหวัดนครปฐม ร้อยละ 1.62 สำหรับกรุงเทพมหานครลดลง ร้อยละ 0.16 (-0.16%) (ตารางที่ 3-2)

การคาดประมาณประชากรภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2545 พบว่ากรุงเทพมหานคร ยังคงมีจำนวนประชากรมากที่สุดในภาค คือ 5,515,327 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 5,468,907 คน ในปี พ.ศ. 2545 จากจำนวนประชากรที่คาดประมาณ ทั้งสองช่วงปี ของกรุงเทพมหานครนั้นมีจำนวนประชากรลดลงอาจเนื่องมาจาก ประชากรได้ กระจายไปที่จังหวัดปริมณฑลที่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร เช่น จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัด นนทบุรี

อย่างไรก็ตามอันดับรองลงมาได้แก่จังหวัดสมุทรปราการ 1,072,913 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 1,320,412 คน ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดนนทบุรี 853,666 คน ในปี พ.ศ. 2450 และ 1,042,997 คน ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดนครปฐม 727,596 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 788,509 คน ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดปทุมธานี 565,576 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 660,098 คน ในปี พ.ศ. 2545 สำหรับจังหวัดสมุทรสาครมีจำนวนประชากรที่คาดประมาณน้อยที่สุดของภาคคือ 415,460 คน ในปี พ.ศ. 2540 และ 463,242 คน ในปี พ.ศ. 2545 (ตารางที่ 3-2)

9. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

9.1 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม

ในปี พ.ศ. 2534 ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 1,300,744,631 ล้านบาท หรือร้อยละ 51.84 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมาจากภาคอุตสาหกรรม 647,025,415 ล้านบาท (ร้อยละ 49.70) ภาคบริการ 622,415,637 ล้านบาท (ร้อยละ 48.80) และภาคเกษตรกรรม 31,236,662 ล้านบาท (ร้อยละ 2.50)

จังหวัดในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร 980,065,923 ล้านบาท (ร้อยละ 72.80 ของภาค) รองลงมาได้แก่ จังหวัดสมุทรปราการ 158,889,366 ล้านบาท (ร้อยละ 12.00 ของภาค) จังหวัดปทุมธานี 56,513,041 ล้านบาท (ร้อยละ 5.80 ของภาค) จังหวัดนนทบุรี 38,921,972 ล้านบาท (ร้อยละ 3.50 ของภาค) จังหวัดสมุทรสาคร 37,526,246 ล้านบาท (ร้อยละ 3.40 ของภาค) และจังหวัดนครปฐม 28,858,083 ล้านบาท (ร้อยละ 2.50 ของภาค) (ตารางที่ 3-4)

จากข้อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมได้แสดงให้เห็นว่าภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีมูลค่าของผลิตภัณฑ์มวลรวมเป็นครั้งหนึ่ง (51.84%) ของประเทศ โดยบทบาทด้านเศรษฐกิจนี้ ย่อมจะทำให้ต้องพัฒนา ภูมิภาคนี้ต่อไปเพื่อรักษาฐานการผลิตและฐานด้านเศรษฐกิจให้มีความมั่นคงเพื่อจะได้เป็นการสนองต่อการพัฒนาประเทศเป็นส่วนรวม

ตารางที่ 3-3 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ปี พ.ศ. 2529-2534

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)			
	พ.ศ. 2529	ร้อยละ	พ.ศ. 2534	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	407,907,726	76.8	980,065,923	75.4
จังหวัดสมุทรปราการ	48,349,874	9.2	158,889,365	12.2
จังหวัดปทุมธานี	28,781,412	5.4	56,513,041	4.3
จังหวัดนนทบุรี	14,776,162	2.8	38,921,972	3.0
จังหวัดสมุทรสาคร	16,179,240	3.1	37,526,246	2.9

ตารางที่ 3-3 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ปี พ.ศ. 2529-2534 (ต่อ)

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)			
	พ.ศ. 2529	ร้อยละ	พ.ศ. 2534	ร้อยละ
จังหวัดนครปฐม	14,658,517	2.7	28,858,083	2.2
ภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	530,652,931	100	1,300,774,631	100

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

9.2 ลักษณะโครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวม

ผลิตภัณฑ์มวลรวมแบ่งออกเป็น 3 สาขาหลักคือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและบริการ เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างของแต่ละจังหวัดในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแล้ว พอจะแบ่งให้เห็นโครงสร้างที่สำคัญ ของแต่ละจังหวัดดังนี้ (จากตารางที่ 3-4)

กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างที่พึ่งพาการค้าและบริการกล่าวคือในปี พ.ศ. 2534 กรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขการค้าและบริการ ถึง 57.20% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดรองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม 42.20% และสาขาเกษตรกรรม 0.60%

จังหวัดนนทบุรี มีโครงสร้างที่พึ่งพาเกษตรกรรม โดยในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดนนทบุรี มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาอุตสาหกรรม ถึง 49.80 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาคือ สาขการค้าและบริการ 29.90% และสาขาอุตสาหกรรม 49.80% (ตารางที่ 3-4)

จังหวัดนครปฐม มีโครงสร้างที่พึ่งพาการค้าและบริการโดยในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดนครปฐม มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาอุตสาหกรรม 41.20% ของผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัดรองลงมา คือสาขการค้าและบริการ 38.90% และสาขาเกษตรกรรม 19.90% (ตารางที่ 3-4)

จังหวัดสมุทรสาคร มีโครงสร้างที่พึ่งพาอุตสาหกรรม โดยในปี พ.ศ. 2534 สมุทรสาคร มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาอุตสาหกรรม 61.20% ของผลิตภัณฑ์มวลรวม จังหวัด รองลงมาคือสาขาเกษตรกรรม 21.00% และสาขการค้าและบริการ 17.80% (ตารางที่ 3-4)

ตารางที่ 3-4

แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมตามสาขาการผลิตรายจังหวัดในภาคกรุงเทพและปริมณฑล พ.ศ. 2532

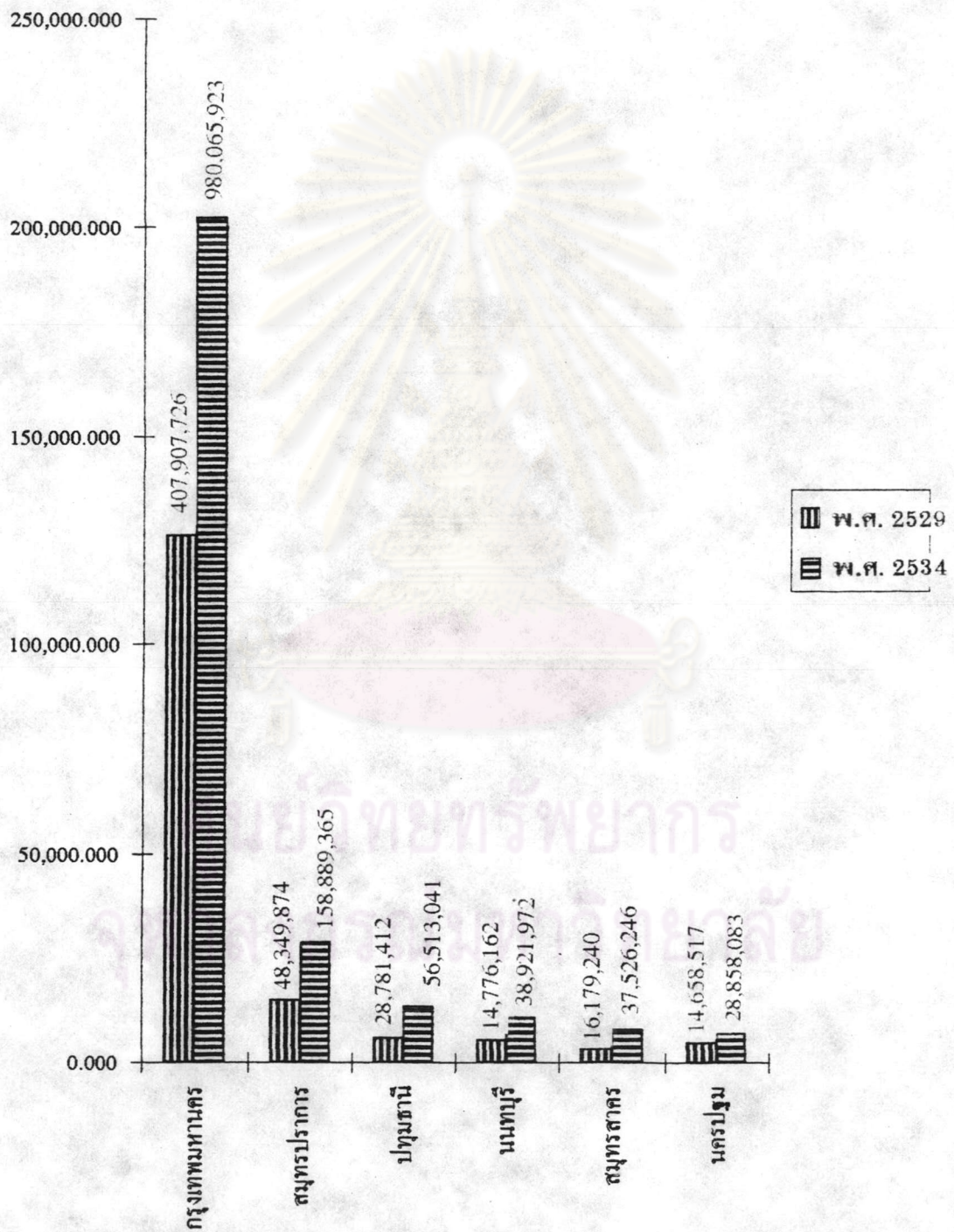
หน่วย : พันบาท

จังหวัด	สาขาปฐมภูมิ	ร้อยละ	สาขาทุติยภูมิ	ร้อยละ	สาขาคติยภูมิ	ร้อยละ	รวม
กรุงเทพมหานคร	5,736,444	0.60	413,314,636	42.20	561,009,843	57.20	980,065,923
สมุทรปราการ	7,899,550	5.0	129,899,294	81.80	21,090,522	13.20	158,889,366
นนทบุรี	19,412,384	49.80	7,855,538	20.30	11,654,050	29.90	38,921,972
ปทุมธานี	2,902,325	4.80	44,406,231	78.60	9,404,485	16.60	56,513,041
นครปฐม	5,737,459	19.90	11,884,541	41.20	11,236,063	38.90	28,858,083
สมุทรสาคร	7,900,683	21.00	22,934,077	61.20	6,691,486	17.80	37,526,246
กรุงเทพและปริมณฑล	31,236,662	2.50	647,025,415	49.70	622,415,637	47.80	1,300,774,631

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 3-3 ผลผลิตทั้งหมดรวมของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปี พ.ศ 2529 และ 2534

จังหวัดปทุมธานี มีโครงสร้างที่พึ่งพาอุตสาหกรรม โดยในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดปทุมธานี มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาอุตสาหกรรม 78.60% รองลงมาคือสาขาการค้าและบริการ 16.60% และสาขาเกษตรกรรม 4.80% (ตารางที่ 3-4)

จังหวัดสมุทรปราการ มีโครงสร้างที่พึ่งพาอุตสาหกรรม โดยในปี พ.ศ. 2534 จังหวัดสมุทรปราการ มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาอุตสาหกรรม 81.80% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด รองลงมาคือสาขาการค้าและบริการ 13.20% และสาขาเกษตรกรรม 5.00% (ตารางที่ 3-4)

จากโครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมในแต่ละจังหวัดของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑลข้างต้น พอสรุปได้ดังนี้

จังหวัดที่พึ่งพาอุตสาหกรรม คือ จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดสมุทรสาคร โดยทั้ง 3 จังหวัด มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในสาขาอุตสาหกรรมเกินกว่า 50%

จังหวัดที่พึ่งพาสาขาการค้าและบริการ คือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครปฐม

ส่วนจังหวัดที่พึ่งพาสาขาเกษตรที่เด่นชัดในภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล คือ จังหวัดนนทบุรี แต่มีแนวโน้มว่าจะไม่พึ่งพาในอนาคตอันใกล้

9.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อบุคคล

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อบุคคล เป็นดัชนีทางเศรษฐกิจที่สำคัญตัวหนึ่งที่สามารถจะใช้เป็นตัววัดลำดับความเจริญหรือการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ได้

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อบุคคล หมายถึง มูลค่าผลิตภัณฑ์ของพื้นที่นั้น ๆ เฉลี่ยด้วยจำนวนประชากรในพื้นที่นั้นๆ เป็นมูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อบุคคลต่อปี

สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อบุคคลของภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงปี พ.ศ. 2527 และ 2532 นั้น ได้แสดงการเปรียบเทียบไว้ในตารางที่ 3-5 โดยอาศัยข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 3-5 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อบุคคล ปี พ.ศ. 2527 พ.ศ. 2534

จังหวัด	ผลิตภัณฑ์มวลรวม (ล้านบาท)	
	พ.ศ. 2527	พ.ศ. 2534
กรุงเทพมหานคร	53,564	136,385
จังหวัดสมุทรปราการ	65,566	192,827
จังหวัดปทุมธานี	65,936	129,320
จังหวัดนนทบุรี	27,365	108,772
จังหวัดสมุทรสาคร	31,864	59,609
จังหวัดนครปฐม	18,932	45,879

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

พ.ศ. 2534

ภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก โดยจะพบว่าภูมิภาคนี้มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมถึง 51.84% ของประเทศ นอกจากนั้นยังเป็นศูนย์กลางของการคมนาคม การเมือง การปกครอง จากบทบาทของภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้สนับสนุนก่อให้เกิดการพัฒนาในทุกด้านในพื้นที่นี้ เทศบาลตำบลอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร ก็เป็นชุมชนหนึ่งที่มีส่วนได้รับการพัฒนาด้วยไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะได้ศึกษาในรายละเอียดในส่วนต่อไป

ลักษณะทั่วไปของจังหวัดสมุทรสาคร

1. ประวัติความเป็นมา

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดชายทะเลตั้งอยู่บนปากแม่น้ำท่าจีน เป็นชุมชนที่มีการค้าขายมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา โดยมีชาวจีนและแขกมะละกาเดินทางเข้ามาติดต่อค้าขายทางเรือ โดยมีการจอดเรือทอดสมอบริเวณปากอ่าว จึงมีชื่อเรียกว่า "บ้านท่าจีน" โดยมีการปกครอง ขึ้นกับเมืองราชบุรี ในปี พ.ศ.2099 สมัยแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยาได้โปรดยกฐานะชุมชนขึ้นเป็นเมือง เรียกว่า "สาครบุรี" เพื่อเป็นหัวเมืองสำหรับเรียกระดมพลเมื่อเกิดศึกสงครามและใช้เป็นเมืองหน้าด่านปกป้องศัตรูที่รุกรานมาทางทะเล และเป็น

เมืองผ่านของ กรุงศรีอยุธยาในการติดต่อกับหัวเมืองทางใต้ เช่น เมืองราชบุรี เมืองเพชรบุรี เมืองมะริด เป็นต้น

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ได้โปรดเปลี่ยนชื่อเป็น "เมืองสมุทรสาคร" และในปี พ.ศ.2438 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งมณฑลนครไชยศรี โดยได้รวมเมืองสมุทรสาครเข้าไว้ด้วยในปี พ.ศ.2449 ได้มีการประกาศจัดตั้ง "สุขาภิบาลตำบลท่าฉลอม" เมืองสมุทรสาครเป็นสุขาภิบาลแห่งแรกของประเทศไทย และได้มีการเปลี่ยน "เมือง" เป็น "จังหวัด" ในสมัยรัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2456) เป็นจังหวัดสมุทรสาคร และในปี พ.ศ.2498 มีการก

สมุทรสาครประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว ดังในปัจจุบันนี้

2. ที่ตั้ง

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดชายทะเล อยู่ในเขตพื้นที่ตอนล่างของภาคตะวันตก ประมาณเส้นรุ้งที่ 130 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก ห่างจากจังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามระยะทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) ประมาณ 30 กิโลเมตร โดยแบ่งการปกครองเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว

3. การปกครอง

จังหวัดสมุทรสาครมีพื้นที่ประมาณ 839 ตารางกิโลเมตรหรือ 532,000 ไร่ โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 3 อำเภอ และแต่ละอำเภอมีขนาดดังนี้

อำเภอเมือง	มีพื้นที่	462 ตารางกิโลเมตร
อำเภอกระทุ่มแบน	มีพื้นที่	132 ตารางกิโลเมตร
อำเภอบ้านแพ้ว	มีพื้นที่	245 ตารางกิโลเมตร

การแบ่งเขตบริหารและการปกครองในจังหวัดสมุทรสาครตามข้อมูลของ สำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติดังนี้

อำเภอเมือง ได้แบ่งเป็น 18 ตำบล 115 หมู่บ้าน มีเทศบาลเมืองสมุทรสาคร 1 เทศบาล มีพื้นที่ 10.33 ตารางกิโลเมตร และมีสุขาภิบาล 1 แห่ง คือ สุขาภิบาลบางปลา มีพื้นที่ 5.6 ตารางกิโลเมตร

อำเภอกระทุ่มแบน ได้แบ่งเป็น 10 ตำบล 89 หมู่บ้าน มีเทศบาล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน มีพื้นที่ 2.175 ตารางกิโลเมตร และเทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีพื้นที่ 30.40 ตารางกิโลเมตร

อำเภอบ้านแพ้ว มี 12 ตำบล 90 หมู่บ้าน และมีสุขาภิบาล 3 แห่ง คือ สุขาภิบาลบ้านแพ้ว มีพื้นที่ 0.76 ตารางกิโลเมตร สุขาภิบาลหลักห้า มีพื้นที่ 96.12 ตารางกิโลเมตร และ สุขาภิบาลเกษตรพัฒนา มีพื้นที่ 9.20 ตารางกิโลเมตร

4. ภูมิประเทศ

สภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1.00-2.00 เมตร มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากจังหวัดนครปฐมสู่อำเภอกระทุ่มแบนและออกสู่ทะเลที่อำเภอเมือง สภาพโดยทั่วไปมีลำคลองเป็นจำนวนมากประมาณ 170 สาย ซึ่งเป็นคลองที่เกิดโดยธรรมชาติและคลองที่ขุดขึ้นมาเพื่อการเกษตร และการขนส่ง มีระบบการชลประทานที่ค่อนข้างดี สามารถเก็บกักรักษาน้ำเอาไว้ใช้ในการเกษตร และสามารถปิดกั้นประตูน้ำ เพื่อป้องกันน้ำทะเลที่จะท่วมถึงได้ คลองต่าง ๆ เหล่านี้เชื่อมโยงคลองขุดที่เชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำท่าจีนที่สำคัญ ได้แก่ คลองภาษีเจริญ ซึ่งยาว 15 กิโลเมตร คลองมหาชัย ยาว 28.5 กิโลเมตร คลองพิทยาลงกรณ์ ยาว 27 กิโลเมตร ส่วนคลองที่เชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลอง ได้แก่ คลองดำเนินสะดวก ยาว 35 กิโลเมตร และ คลองสุนัขหอน ยาว 20 กิโลเมตร

เขตระหว่างแผ่นดินกับทะเล มีป่าชายเลนยาวประมาณ 42 กิโลเมตร เป็นแนวยาวตลอดฝั่งทะเล ซึ่งพื้นที่ป่าชายเลนนี้มีประมาณ 16,000 ไร่ สภาพในปัจจุบันนี้ยังมีความอุดมสมบูรณ์อยู่บ้างเล็กน้อยและบางส่วนได้ถูกทำลายลง พื้นที่ระหว่างแผ่นดินและทะเลนี้ได้นำมาใช้เป็นนาเกลือ นากุ้ง และเลี้ยงปลาน้ำกร่อย ดังนั้นจึงมีการระบายน้ำ ผันน้ำและกักขังน้ำกันอยู่ตลอดเวลาตามความต้องการของผู้ประกอบอาชีพนั้น ๆ

ความหลากหลายของลักษณะภูมิประเทศนี้เป็นข้อได้เปรียบของจังหวัดสมุทรสาครที่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพได้หลาย ๆ อย่าง ตลอดจนการประกอบอาชีพด้านเกษตรแบบผสมผสานได้ด้วย ซึ่งควรจะบำรุงและรักษาลักษณะภูมิประเทศให้ได้อย่างยั่งยืนตลอดไป เพื่อที่จะได้ความหลากหลายในการประกอบอาชีพและใช้ชีวิตความเป็นอยู่กับภูมิประเทศที่เอื้ออำนวย

5. ภูมิอากาศ

สมุทรสาครได้รับอิทธิพลของลมบก ลมทะเล รวมทั้งมีลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้สภาพภูมิอากาศไม่ร้อนนักและชุ่มชื้น อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 26-28 องศาเซลเซียส มีฝนตกเกือบตลอดปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,125 มม. ฝนจะตกมากในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงตุลาคม

6. แหล่งน้ำ

แม่น้ำท่าจีน เป็นแม่น้ำสำคัญไหลมาจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม อำเภอกระทุ่มแบน อำเภอเมือง และไหลลงสู่อ่าวไทยที่ท่าลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร

คลองมหาชัย เริ่มจากแม่น้ำท่าจีนที่ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร ไปเข้าคลองด่าน คลองบางปลา ออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่ปากคลองตลาดกรุงเทพมหานคร อีกส่วนหนึ่งจะแยกไปทางขวาที่บางขุนเทียน ผ่านดาวคะนองและไหลออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่ถนนตก

คลองพิทยาลงกรณ์ เริ่มจากแม่น้ำท่าจีนที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร และไหลออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดสมุทรปราการ

คลองสุนัขหอน เป็นคลองเชื่อมระหว่างแม่น้ำท่าจีนที่อำเภอเมืองสมุทรสาคร ไหลออกสู่มแม่น้ำแม่กลองที่จังหวัดสมุทรสงคราม

คลองภาษีเจริญ เริ่มจากแม่น้ำท่าจีนที่ทางตอนใต้ของวัดอ่าทอง อำเภอกระทุ่มแบน ออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร

คลองบางยาง เริ่มจากแม่น้ำท่าจีน ตำบลบางยาง อำเภอกระทุ่มแบน ไปต่อกับคลองดำเนินสะดวกที่อำเภอบ้านแพ้วที่ประตูน้ำบางยาง

คลองดำเนินสะดวก เริ่มต้นจากประตูน้ำบางยางไหลผ่านอำเภอบ้านแพ้ว ผ่านอำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ผ่านอำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

7. การคมนาคมขนส่ง

ในการเดินทางสัญจรไปมาเพื่อธุรกิจใดก็ตาม ตลอดจนการขนส่งวัตถุและสินค้าทางด้านอุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อกันเองภายในพื้นที่ หรือการติดต่อที่เชื่อมโยงกับพื้นที่ภายนอก สามารถใช้เส้นทางคมนาคมได้ 2 ทาง คือ ทางบก และทางน้ำ

7.1 การคมนาคมขนส่งทางบก ประกอบด้วยด้วยถนนสายหลักที่สำคัญ 5 สาย คือ

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) มีจุดเริ่มต้นที่จุดต่อกับถนนสุขสวัสดิ์ เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นถนนสายที่สำคัญในการเดินทางไปยังภาคใต้โดยไปบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ที่ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี ถนนสายนี้มักเรียกกันว่า "ถนนธนบุรี-ปากท่อ" มีความกว้าง 4 ช่องทาง โดยแยกเข้าจังหวัดสมุทรสาครที่กิโลเมตร 28

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) มีจุดเริ่มต้นที่จุดต่อกับ วงเวียนใหญ่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นถนนสายที่สำคัญในการเดินทางไปยังภาคใต้โดยไปบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) ที่ตำบลปากท่อ อำเภอปากท่อ จังหวัด ราชบุรี โดยผ่านตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน เป็นถนนขนาด 4 ช่องทาง

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3091 (ถนนเศรษฐกิจ) มีจุดเริ่มต้นที่ตลาดมหาชัย แยกเข้าที่ว่าการอำเภอกระทุ่มแบนกิโลเมตรที่ 14 มาบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่ตำบลอ้อมน้อยกิโลเมตรที่ 25 มีระยะทางประมาณ 21 กิโลเมตร มีขนาดช่องทาง 2 ช่อง ขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงขยายช่องทางเป็น 4 ช่องทาง

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3242 (ถนนเอกชัย) มีจุดเริ่มต้นจากตำบลมหาชัยไปบรรจบกับถนนเทอดไทย เขตบางขุนเทียน จังหวัดกรุงเทพมหานคร มีระยะทางประมาณ 29 กิโลเมตร ถนนสายนี้มาบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) ที่กิโลเมตรที่ 7 เป็นถนนลาดยางขนาด 2 ช่องทาง

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3097 เป็นถนนทางหลวงแผ่นดินที่แยกจากถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 (ถนนพระรามที่ 2) ที่กิโลเมตรที่ 34 ไปถึงที่ว่าการอำเภอบ้านแพ้ว ผ่านอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมไปบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่จังหวัดนครปฐม เป็นถนนลาดยางขนาด 2 ช่องทาง

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3310 (ถนนพุทธมณฑลสาย 4) เริ่มต้นจากถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่กิโลเมตรที่ 20 ไปบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 338 (ถนนบางกอกน้อย-นครชัยศรี) ที่กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3414 (ถนนพุทธมณฑลสาย 5) เริ่มต้นจากถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 ที่กิโลเมตรที่ 25 ไปบรรจบกับถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 338 (ถนนบางกอกน้อย-นครชัยศรี) ที่กิ่งอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 และถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ถือเป็นเส้นทางสำคัญของจังหวัดสมุทรสาครในการติดต่อคมนาคมเพราะเป็นเส้นทางที่จะผ่านไป ยังภาคใต้นอกจากมีถนนสายรองที่เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างตำบล และหมู่บ้านต่าง ๆ อีก 295 สาย ถนนบางสายเป็นทางลาดยางขนาด 2 ช่องทาง และบางสายเป็นดินลูกรังขนาด 2 ช่องทางเช่นกัน

การเดินทางติดต่อธุรกิจของประชาชน นอกจากการใช้รถยนต์ส่วนตัวและพาหนะอื่นแล้วยังสามารถใช้บริการรถโดยสารประจำทางได้อีก คือ การให้บริการขององค์การขนส่งมวลชน กรุงเทพฯ และรถยนต์ของบริษัทเอกชนควบคู่กัน ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 3-6

ตารางที่ 3-6 แสดงเส้นทางรถโดยสารประจำทางในจังหวัดสมุทรสาคร

สายที่	ชื่อเส้นทาง
1. รถโดยสารภายในเขตเทศบาลอำเภอเมืองมีอยู่ 5 สาย	
2. รถโดยสารประจำทางภายในจังหวัด	
1169	สมุทรสาคร - บางโหนด
8179	สมุทรสาคร - บ้านแพ้ว
8183	สมุทรสาคร - ตลาดปิ่นทอง
8188	สมุทรสาคร - หลักสี่
8222	สมุทรสาคร - ประตุน้ำบางยาง
8233	สมุทรสาคร - บางบ่อ
8246	สมุทรสาคร - วัดกระเช้าขาว
8250	สมุทรสาคร - คอนไก่อดี
8257	กระทุ่มแบน - หนองแขม
8276	สมุทรสาคร - นิคมสหกรณ์บ้านไร่
8277	กระทุ่มแบน - บ้านแพ้ว
8281	สมุทรสาคร - ชัยมงคล
3. รถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัด	
369	อ้อมน้อย - วัดไร่จิง
478	นครปฐม - บ้านแพ้ว
491	สมุทรสาคร - สมุทรสงคราม
498	อ้อมน้อย - วัดมหาสวัสดิ์
725	วัดเทียนดัด - ปากทางถนนพุทธมณฑลสาย 4
4. รถโดยสารประจำทางระหว่างกรุงเทพมหานคร-สมุทรสาคร มี 2 สายคือ สาย 85 และ 980	

ที่มา : สำนักงานขนส่ง จังหวัดสมุทรสาคร

7.2 การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ มีทางรถไฟที่ดำเนินการในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ 2 สาย คือ

ทางรถไฟสายวงเวียนใหญ่-มหาชัย ตั้งต้นที่สถานีวงเวียนใหญ่ จังหวัด กรุงเทพมหานคร ผ่านเขตจังหวัดเมืองสมุทรสาคร ถึงสถานีมหาชัย ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร มีระยะทางประมาณ 31.3 กิโลเมตร เป็นทางรถไฟทางเดียว

ทางรถไฟสายมหาชัย-แม่กลอง เป็นเส้นทางช่วงที่ 2 ต่อจากทางรถไฟสายวงเวียนใหญ่-มหาชัย ตั้งต้นจากสถานีบ้านแหลม ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ถึงสถานีแม่กลอง อำเภอเมืองสมุทรสงคราม มีระยะทางประมาณ 33.7 กิโลเมตร ระหว่างสถานีมหาชัยข้ามแม่น้ำท่าจีนมาสถานีบ้านแหลม จะมีเรือรับ-ส่งผู้โดยสารประจำ

7.3 การคมนาคมขนส่งทางน้ำ มีเส้นทางเดินเรือที่สำคัญ 6 สาย คือ

แม่น้ำท่าจีน เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่สุดของจังหวัด มีต้นแม่น้ำจากแม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท ไหลผ่านจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดนครปฐม อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอเมืองสมุทรสาคร และไหลลงอ่าวไทยที่ตำบลท่าฉลอม อำเภอเมืองสมุทรสาคร

คลองมหาชัย เป็นคลองที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีน โดยเริ่มจากแม่น้ำท่าจีนที่ตำบลมหาชัย อำเภอเมืองสมุทรสาคร ไปทางตะวันออกเฉียงเหนือ จนถึงบ้านโคกขาม ต่อไปถูกเปลี่ยนชื่อเป็น "คลองสนามชัย" ซึ่งมีความคดเคี้ยวและแคบลงมุ่งไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ จนถึงบ้านท่าข้าม ขึ้นไปทางเหนือลอดใต้ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 35 ที่บริเวณบางมด ไหลผ่านวัดสิงห์ วัดไทร เข้าเขตบางขุนเทียน ส่วนหนึ่งไหลไปสู่คลองบางกอกใหญ่ออกแม่น้ำเจ้าพระยาที่บริเวณปากคลองตลาด และอีกส่วนหนึ่งไหลไปรวมกับคลองดาวคะนอง และไหลลงสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่ถนนตก เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

คลองภาษีเจริญเริ่มจากแม่น้ำท่าจีนที่ได้วัดอ่างทอง อำเภอกระทุ่มแบน เป็นคลองที่เชื่อมระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีนเช่นเดียวกับคลองมหาชัย ไหลมาออกสู่มแม่น้ำเจ้าพระยาที่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตลอดริมสองฝั่งคลองเป็นชุมชนเกษตรกรรม กระจุกกระจายอยู่ มีคลองซอยเล็ก ๆ ทั้งสองข้างเพื่อเชื่อมพื้นที่ของอำเภอกระทุ่มแบนตอนเหนือ มีระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร

คลองบางยาง ประตูน้่าบางยางไหลผ่านอำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี มาเชื่อมกับแม่น้ำแม่กลองที่อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นคลองขุดเพื่อการชลประทานและการสัญจร สองข้างคลองมีคลองซอยและคลองย่อย ๆ เชื่อมต่อกันเป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่บริเวณอำเภอบ้านแพ้วสามารถติดต่อกับ

ภายนอกได้สะดวก คลองต่าง ๆ เหล่านี้จะมีน้ำตลอดทั้งปีเพื่อการเกษตรกรรม และเป็นทางสัญจรของเรือต่าง ๆ ที่นำผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาดโดยผ่านมายังคลองดำเนินสะดวก

คลองสุนัขหอน เป็นคลองธรรมชาติที่เชื่อมแม่น้ำท่าจีนกับแม่น้ำแม่กลองเข้าด้วยกันเริ่มจากอำเภอเมืองสมุทรสาคร ที่บ้านท่าจีน ไหลมาเชื่อมกับคลองท่าแร่ที่บ้านวังน้ำวน เมื่อมาถึงบ้านคลองสุนัขหอนจะเปลี่ยนชื่อเป็น "คลองบางบ่อ" และไหลออกสู่แม่น้ำแม่กลองที่อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

คลองสหกรณ์-คลองสรรพสามิต เป็นคลองขุดเพื่อการชลประทานและการทำนาเกลือทางริมฝั่งทะเลของเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร โดยเริ่มจากบ้านกำพร้าว ไปทางตะวันออกตัดกับคลองต่างๆ เช่น คลองพระราม คลองแพรกตาทอง คลองแพรกตาแก้ว คลองบางเสาธง คลองพระยาพาน ไปจนถึงจังหวัดสมุทรปราการ สองข้างคลองเป็นนาเกลือมาแต่เดิม ต่อมาได้มีการเปลี่ยนพื้นที่เป็นนาุ้งมากพอสมควร

8. ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

จากลักษณะที่เป็นย่านอุตสาหกรรมอย่างเห็นได้ชัดในจังหวัดสมุทรสาคร ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกตัวหนึ่งในการดึงดูดให้มีการก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ขณะเดียวกันก็เป็นปัจจัยสำคัญอีกตัวหนึ่งในการดึงดูดให้มีการก่อตั้งโรงงานอย่างราบรื่น ระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่สำคัญในจังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่

8.1 การไฟฟ้า การให้บริการด้านไฟฟ้าในพื้นที่เป็นไปอย่างทั่วถึงทุกตำบล โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งมีเขตการให้บริการดังนี้ คือ

- ทิศเหนือ มีขอบเขตชนกับเขตบริการของการไฟฟ้านครหลวงตามแนวถนนเอกชัย กิโลเมตรที่ 13
- ทิศตะวันออก มีขอบเขตชนกับเขตบริการของการไฟฟ้านครหลวงตามแนวถนนพระรามที่ 2 กิโลเมตรที่ 15
- ทิศตะวันตก มีขอบเขตบริการชนกับเขตบริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอกระทุ่มแบน ตามแนวถนนเศรษฐกิจที่ 1 ที่กิโลเมตรที่ 13
- ทิศใต้ มีขอบเขตบริการชนกับการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดสมุทรสาคร ตามแนวถนนพระรามที่ 2 ที่กิโลเมตรที่ 13

หน่วยงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในจังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 3 หน่วยงาน คือ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดสมุทรสาคร

- การไฟฟ้าหน่วยหลักบ้านแพ้ว

- การไฟฟ้าหน่วยย่อยคลองตัน
- การไฟฟ้าหน่วยหลักคอนไผ่
- การไฟฟ้าหน่วยย่อยโรงเข้
- การไฟฟ้าหน่วยย่อยโคกขาม

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอกระทุ่มแบน

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตำบลอ้อมน้อย

ความยาวของการจำหน่ายไฟฟ้าแรงสูงในจังหวัดประมาณ 980 กิโลเมตร และไฟฟ้าแรงต่ำประมาณ 1,740 กิโลเมตร มีหม้อแปลงต่าง ๆ ประมาณ 2,000 หม้อ เป็นทั้งของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและเอกชน มีการจ่ายไฟฟ้าให้แก่อุตสาหกรรมประมาณ 5,700 ราย ธุรกิจประมาณ 16,000 ราย และที่อยู่อาศัยประมาณ 33,000 ราย และราชการ 270 ราย การไฟฟ้ากำลังปรับปรุงประสิทธิภาพโดยมีการก่อสร้างสถานีจ่ายไฟฟ้า โดยจ่ายในระบบ 115 เควี สำหรับโรงงานอุตสาหกรรม และปรับปรุงระบบจำหน่ายริมถนนเอกชัย และถนนพระรามที่ 2 และพื้นที่อื่น ๆ ในจังหวัด ทำให้การจำหน่ายไฟฟ้าไม่มีปัญหา และสามารถครอบคลุมพื้นที่ได้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

8.2 การประปา การให้บริการทางด้านประปาในจังหวัดสมุทรสาครอยู่ในการควบคุมดูแลของหน่วยงานการประปา 2 หน่วยงาน คือ

การประปาเทศบาลเมืองสมุทรสาคร ดำเนินการจ่ายน้ำในเขตเทศบาลเมือง มี บ่อบาดาลจำนวน 14 บ่อ มีปริมาณการผลิตน้ำประปา 27,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน มีจำนวนผู้ใช้ น้ำประปา 7,600 ราย ความต้องการในการใช้น้ำประปาของประชาชนวันละ 35,000 ลูกบาศก์เมตร และจะมีการเจาะบ่อบาดาลเพิ่มที่ถนนพระรามที่ 2 ปัญหาอุปสรรคของน้ำบาดาล คือ มีปริมาณ ฟลูออไรด์เกินมาตรฐาน และระดับน้ำบาดาลลดลงทุกปี ๆ ละ 3-6 เมตร จึงมีการแก้ไข ปัญหาโดยการจัดหาแหล่งน้ำผิวดินเพื่อผลิตเป็นน้ำประปาเพิ่มเติม

การประปาสมุทรสาครของการประปาส่วนภูมิภาค ดำเนินการจ่ายน้ำในเขตตำบลท่าฉลอม และตำบลบางหญ้าแพรก มีบ่อบาดาลจำนวน 6 บ่อ มีปริมาณการผลิตน้ำประปา 7,200 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปา 2,782 ราย มีจำนวน 16,692 คน ความต้องการในการใช้น้ำประปาของประชาชนเพิ่มขึ้นวันละ 10-20 ราย การประปาสมุทรสาครโครงการขยายเขตการจ่ายน้ำเพื่อบริการประชาชน โดยทำการขยายเขตจ่ายน้ำจากทางแยก วัดสุทธาวาส (วัดช่องลม) ไปตามถนนสายสาครบุรี จนถึงบิ๊มน้ำมันศาลเที๊กซ์ที่ทางแยกถนนพระรามที่ 2 เป็นระยะทางประมาณ 4,000 เมตร

8.3 โทรศัพท์ จังหวัดสมุทรสาครมีชุมสายโทรศัพท์ 3 ชุมสาย คือ ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร อำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว การใช้โทรศัพท์ในปัจจุบันในจังหวัดสมุทรสาคร กำลังมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว อันเนื่องมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม โดยในชุมสายโทรศัพท์ต่าง ๆ มีจำนวนเลขหมายให้บริการ ดังนี้คือ

ชุมสายโทรศัพท์สมุทรสาคร ปัจจุบันมีเลขหมายโทรศัพท์ 8,144 เลขหมาย และยังคงขาดแคลนอีก 18,907 เลขหมาย แต่องค์การโทรศัพท์ฯ ได้จัดตั้งชุมสายโทรศัพท์ในนิคมอุตสาหกรรมอีก 1 ชุมสาย จำนวน 1,024 เลขหมาย เพื่อรองรับกับโรงงานอุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้นในนิคมฯ

ชุมสายโทรศัพท์กระทุ่มแบน ปัจจุบันมีเลขหมายโทรศัพท์ 3,048 เลขหมาย ซึ่งยังมีเลขหมายเหลืออยู่ และปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินงานติดตั้งขยายเลขหมายอีกประมาณ 4,862 เลขหมาย

ชุมสายโทรศัพท์บ้านแพ้ว ปัจจุบันมีเลขหมายโทรศัพท์ 3,072 เลขหมาย และยังคงขาดแคลนอีก 1,836 เลขหมาย

9. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จังหวัดสมุทรสาครเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร อันมีบทบาทสำคัญที่จะเป็นแรงจูงใจและกระตุ้นให้เกิดการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอย่างมาก โรงงานส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในอำเภอกระทุ่มแบน และอำเภอเมืองสมุทรสาคร รายได้หลักของจังหวัดสมุทรสาคร จึงมาจากการผลิตสาขาอุตสาหกรรม รองลงมาได้แก่ สาขาการแปรรูปผลผลิตทางเกษตร สาขาการค้าส่ง-ค้าปลีก และสาขาไฟฟ้า-ประปา ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการผลิตหลักในสาขาอุตสาหกรรมในจังหวัดสมุทรสาคร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3-7 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในสาขาการผลิตของจังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2534 ตามราคาคงที่ปี พ.ศ. 2515

สาขาการผลิต	2529		2534		Growth Rate (2528-2534) เฉลี่ย/ปี	ค่า Location Quotient
	มูลค่าการผลิต	สัดส่วน	มูลค่าการผลิต	สัดส่วน		
เกษตรกรรม	510,287.00	11.06	595,410.00	7.71	4.17	3.01
- กสิกรรม	123,268.00	2.67	102,398.00	1.33	-4.23	1.72
- ปศุสัตว์	17,924.00	0.89	29,928.00	0.39	16.74	1.29
- ประมง	334,149.00	7.24	408,261.00	5.29	5.54	14.76
- ป่าไม้	0.00	0.00	0.00	0.00	--	--
- บริการทางการเกษตร	2,276.00	0.05	1,715.00	0.02	-6.16	1.07
- การแปรรูปผลผลิตเกษตร	32,670.00	0.71	53,108.00	0.69	15.64	0.62
เหมืองแร่และขุดหิน	22,020.00	0.48	10,943.00	0.14	-12.58	0.41
อุตสาหกรรม	2,506,426.00	54.34	4,439,738.00	57.50	19.28	1.48
ก่อสร้าง	66,577.00	1.44	73,579.00	0.95	2.63	0.18
ไฟฟ้า-ประปา	314,778.00	6.82	680,966.00	8.82	29.08	2.76
การคมนาคมขนส่ง	100,801.00	2.19	207,227.00	2.68	26.40	0.28
การค้าส่ง-ปลีก	621,463.00	13.47	1,000,351.00	12.96	15.24	0.89
ธนาคาร-ประกันภัย และธุรกิจ	74,118.00	1.61	186,540.00	2.42	37.92	0.39
ที่อยู่อาศัย	97,118.00	2.11	143,540.00	1.86	11.94	0.73
บริหารราชการแผ่นดิน	78,734.00	1.71	87,536.00	1.13	2.79	0.43
บริการ	220,337.00	4.78	297,076.00	3.82	8.48	0.27
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	4,612,696.00	100.00	31,350.25	100.00	16.85	

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.2534

จากลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร ตามตารางที่ 3.2 ในปี 2529 จังหวัดสมุทรสาครมีความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ของจังหวัดมีมูลค่า 4,612.696 ล้านบาท มูลค่าการผลิตผลิตภัณฑ์รวมของจังหวัดสมุทรสาครนั้นได้มาจากการผลิตในสาขาอุตสาหกรรม มีมูลค่าถึง 2,506.426 ล้านบาท หรือร้อยละ 54.34 ของสาขาการผลิตทั้งหมด รองลงมาคือ การผลิตในสาขาการค้าส่งค้าปลีก มูลค่า 621.463 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 13.47 และสาขาประมง มีมูลค่า 334.149 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.24 ของสาขาการผลิตทั้งหมด

ในปี 2534 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรสาครมีมูลค่าถึง 7,720.906 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2527 เป็นมูลค่า 2,090.210 ล้านบาท สำหรับรายได้หลักของจังหวัดสมุทรสาคร ยังคงมาจากสาขาการผลิตเช่นเดียวกับปี พ.ศ. 2529 คือ การผลิตในสาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่าสูงสุด คือ 4,439.738 ล้านบาท หรือร้อยละ 57.50 ของสาขาการผลิตทั้งหมด รองลงมาคือการผลิตในสาขา การค้าส่ง-ค้าปลีก มูลค่า 1,000.651 ล้านบาท หรือ ร้อยละ 12.96 และสาขาไฟฟ้า-ประปา มีมูลค่า 680.966 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.82 ของสาขาการผลิตทั้งหมด

สำหรับอัตราการเจริญเติบโตของสาขาการผลิตเฉลี่ยในช่วงปี 2529-2534 พบว่ามูลค่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสมุทรสาคร มีอัตราร้อยละ 16.85 สูงกว่าอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย ของภาคซึ่งมีอัตราร้อยละ 12.45 สาขาการผลิตของจังหวัดสมุทรสาครที่มีอัตราการเจริญเติบโต เฉลี่ยสูงสุด คือสาขาธนาคาร ประกันภัยและธุรกิจ ไฟฟ้า-ประปา คมนาคมขนส่ง และสาขา ประมง โดยมีอัตราการเพิ่มร้อยละ 37.92, 29.08, 26.40 และ 16.74 ตามลำดับ แม้ว่าสาขา ธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจ จะมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยสูงสุดก็ตามแต่ในการผลิตยังมี มูลค่าต่ำคือ 74.118 ล้านบาท ในปี 2529 และเพิ่มขึ้นเป็น 186.540 ล้านบาท ในปี 2534 หรือคิด เป็นร้อยละ 1.61 และ 2.42 ตามลำดับ เนื่องจากการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัด สมุทรสาครเป็นจำนวนมาก ทำให้การผลิตสาขาธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหา ริมทรัพย์ มีการผลิตสูง ส่วนการผลิตในสาขาเหมืองแร่และการขุดหิน สาขาการแปรรูปผลเกษตร และ สาขาการศึกษามีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย -12.58 -6.16 และ -4.23 ตามลำดับ เนื่องจากพื้นที่ เกษตรกรรมของจังหวัดน้อยลง อันเป็นเหตุมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรม ทำให้มูลค่าการ ผลิตในสาขาดังกล่าวลดน้อยลงไปเช่นกัน

การวิเคราะห์เศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อพิจารณาถึงกิจกรรมฐานเศรษฐกิจ ของจังหวัด ซึ่งทฤษฎีฐานเศรษฐกิจวิเคราะห์ (ดาร์ณี ถวิลพิพัฒน์กุล, 2531) ว่าด้วยอัตราและ ทิศทางของความสำเร็จเติบโตของภาคหรือเมือง หัวใจของทฤษฎีฐานเศรษฐกิจก็คือ ความคิดที่ว่า อัตราและทิศทางของความสำเร็จเติบโตของภาคหรือเมือง ถูกกำหนดโดยหน้าที่ของมันในฐานะที่ เป็นผู้ส่งสินค้าออกไปยังที่ต่าง ๆ การขายอาจอยู่ในรูปของการไหลของสินค้าและบริการ ตลอด จนแรงงานออกไปนอกภาค หรืออาจจะอยู่ในรูปของรายจ่ายที่คนนอกภาคใช้ซื้อสินค้าและบริการ ที่มีอยู่ภายในภาคนั้นและเคลื่อนย้ายไม่ได้ด้วยเหตุผลทางภูมิศาสตร์ ดินฟ้าอากาศ ความสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ หรือความได้เปรียบเชิงที่ตั้งทางภาค อุตสาหกรรมส่งออกเหล่านี้เองที่เป็น ฐาน เศรษฐกิจของภาค และรวมกันเรียกว่าสาขาที่เป็นฐานเศรษฐกิจ (Basic Sector) การว่าจ้าง แรง งานและรายได้ใน Basic Sector ขึ้นอยู่กับอุปสงค์ภายนอกภาค (Exogeneous Demand) ซึ่งก็คือ ความต้องการของคนนอกภาคที่มีต่อสินค้าของภาค อย่างไรก็ตามกิจกรรมเสริมอีกมากมายที่

จำเป็นในการให้บริการแก่คนงานและครอบครัว คนงานที่ทำงานใน Basic Industries นอกจากนี้ คนงานที่ทำกิจกรรมเสริมก็จะบริการพวกที่ทำกิจกรรมเสริมอื่น ๆ ด้วย กิจกรรมเสริมเหล่านี้ เช่น การค้าและการบริการส่วนบุคคล รวมกันเป็นสาขาที่ไม่ใช่ฐานเศรษฐกิจ (Non-Basic Sector) ทั้งสองสาขานี้เกี่ยวข้องกับอุปสงค์จากภายนอก โดยที่สาขาที่เป็นฐานเศรษฐกิจเกี่ยวข้องโดยตรง ส่วนสาขาที่ไม่ใช่เกี่ยวข้องทางอ้อมโดยผ่านทางสาขาที่เป็นฐาน ถ้าหากอุปสงค์ภายนอกที่มีต่อสินค้าเพิ่มสูงขึ้น สาขาที่เป็นฐานเศรษฐกิจก็จะขยายตัว ซึ่งมีผลต่อการขยายตัวของกิจกรรมเสริมที่ไม่ใช่ฐาน (Basic and Non-Basic) ดังนั้นการว่าจ้างแรงงาน (หรือรายได้) ที่เป็นฐานรวมกับการว่าจ้างแรงงาน (หรือรายได้) ที่ไม่ใช่ฐาน จะเท่ากับการว่าจ้างแรงงาน (หรือรายได้) ทั้งหมด

จุดสำคัญในเรื่องของการวิเคราะห์ฐานเศรษฐกิจ ก็คือ การตัดสินใจว่ากิจกรรมเศรษฐกิจที่เป็น Basic หรือ Non-Basic โดยใช้วิธีการ Location Quotient Method ซึ่งเป็นวิธีที่บอกให้รู้ว่าเมืองที่กำลังศึกษามีความชำนาญเป็นพิเศษ (เกินกว่าระดับภาค) ในอุตสาหกรรมใด และเมื่อมีความชำนาญเป็นพิเศษก็เป็นที่ยกได้ว่าส่งสินค้าที่ผลิตได้ในอุตสาหกรรมนั้นเป็นสินค้าออก ดังนั้นอุตสาหกรรมที่เมืองมีความชำนาญเป็นพิเศษ จึงถูกพิจารณาว่าเป็น Basic Location Quotient หาได้จากสูตร

$$LQ = \frac{X_r/RV_r}{X_n/RV_n} \quad \text{หรือ}$$

$$LQ = \frac{X_r/X_n}{RV_r/RV_n}$$

โดยที่	X_r	=	การจ้างงานในอุตสาหกรรม X จังหวัด
	X_n	=	การจ้างงานในอุตสาหกรรม X ภาค
	RV_r	=	การจ้างงานทั้งหมดในจังหวัด
	RV_n	=	การจ้างงานทั้งหมดในภาค

ถ้าค่าของ $LQ > 1$ แสดงว่า จังหวัดมีความเชี่ยวชาญในการผลิตในอุตสาหกรรม X มากกว่าภาคโดยเฉลี่ย แสดงว่า มีการส่งออกและอุตสาหกรรมนี้เป็น Basic

ถ้าค่าของ $LQ < 1$ แสดงว่า จังหวัดมีความเชี่ยวชาญในการผลิตในอุตสาหกรรม X น้อยกว่าภาคโดยเฉลี่ย อาจต้องมีการนำเข้าสินค้าประเภทนี้

ถ้าค่าของ $LQ = 1$ แสดงว่า จังหวัดมีความเชี่ยวชาญในการผลิตในอุตสาหกรรม X เท่ากับภาคโดยเฉลี่ย

จากการวิเคราะห์ฐานเศรษฐกิจของจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งคำนวณด้วย Location Quotient Method พบว่าในปี พ.ศ.2532 จังหวัดสมุทรสาครมีความเชี่ยวชาญในการผลิตสาขา ประมง สาขาไฟฟ้า-ประปา สาขากสิกรรม สาขาอุตสาหกรรม สาขาปศุสัตว์ และสาขาบริการทาง การเกษตรมีค่าอัตราส่วนที่ตั้งเท่ากับ 14.76, 2.76, 1.72, 1.48, 1.29 และ 1.07 ส่วนในสาขาอื่น ๆ เป็นสาขาที่ไม่ใช่ ฐานเศรษฐกิจ (Non-Basic Sector) ได้แก่ สาขาการแปรรูปเกษตรอย่างง่าย สาขา เหมืองแร่และการ ข่อยหิน สาขาก่อสร้าง สาขาคมนาคมขนส่ง สาขาการค้าส่ง-ค้าปลีก สาขา ธนาคาร ประกันภัย และธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ สาขาที่อยู่อาศัย สาขาบริหารราชการ และสาขา บริการ

10. ประชากร

จังหวัดสมุทรสาคร มีประชากร เมื่อปี พ.ศ. 2531 จำนวน 340,952 คน แบ่งเป็น ประชากรชาย 170,126 คน ประชากรหญิง 170,826 คน โดยประชากรกระจายตัวอยู่ใน 3 อำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2535 มีประชากรเพิ่มขึ้น โดยมีจำนวน 372,605 คน แบ่งเป็นประชากรชาย 185,732 คน ประชากรหญิง 186,873 คน

อำเภอเมืองสมุทรสาคร ซึ่งเป็นศูนย์กลางความเจริญของเมือง มีประชากร ในปี พ.ศ. 2531 รวม 171,956 คน ร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด แบ่งเป็นประชากรชาย 85,929 คน ประชากรหญิง 86,027 คน ในปี พ.ศ. 2535 มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 185,229 คน (ร้อยละ 50) ของประชากรทั้งจังหวัด แบ่งเป็นประชากรชาย 92,417 คน ประชากรหญิง 92,812 คน

อำเภอกระทุ่มแบน เป็นเมืองที่มีความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม ในปี พ.ศ. 2531 มีประชากรรวม 84,803 คน (ร้อยละ 26 ของประชากรทั้งจังหวัด) แบ่งเป็นประชากรชาย 42,574 คน ประชากรหญิง 42,229 คน ในปี พ.ศ. 2535 มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 98,138 คน (ร้อยละ 26 ของประชากรทั้งจังหวัด) แบ่งเป็นประชากรชาย 49,298 คน ประชากรหญิง 48,840 คน

อำเภอบ้านแพ้ว มีประชากร ในปี พ.ศ. 2531 รวม 84,243 คน (ร้อยละ 24 ของ ประชากรทั้งจังหวัด) แบ่งเป็นประชากรชาย 41,673 คน ประชากรหญิง 42,570 คน ในปี พ.ศ. 2535 มีประชากรเพิ่มขึ้นเป็น 89,238 คน (ร้อยละ 24 ของประชากรทั้งจังหวัด) แบ่งเป็นประชากร ชาย 44,017 คน ประชากรหญิง 45,221 คน

ตารางที่ 3-8 แสดงจำนวนประชากรของจังหวัดสมุทรสาคร แยกเป็นรายอำเภอ

อำเภอ	พ.ศ. 2531			พ.ศ. 2535		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
เมืองสมุทรสาคร	85,929	86,027	171,956	92,417	92,812	185,229
กระทุ่มแบน	42,574	42,229	84,803	49,298	48,840	98,138
บ้านแพ้ว	41,673	42,570	84,243	44,017	45,221	89,238
รวม	170,126	170,826	340,952	185,732	186,873	372,605

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

การศึกษาระดับเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

1. ประวัติความเป็นมา

เทศบาลแห่งนี้เคยเป็นสุขาภิบาลตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ต่อมารัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 เรียกว่า “เทศบาลตำบลอ้อมน้อย” มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยว่าด้วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2537

2. ที่ตั้ง

สำหรับเทศบาลตำบลอ้อมน้อยซึ่งเป็นพื้นที่ศึกษา อยู่ในส่วนของการปกครองอำเภอกระทุ่มแบนอยู่ห่างจากจังหวัดกรุงเทพมหานครตามระยะทางของหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชร-เกษม) เป็นประมาณ 21 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับชุมชนอื่น ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลไร่จิง และตำบลกระทุ่มล้ม อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เขตหนองแขม จังหวัดกรุงเทพมหานคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสวนหลวง และตำบลท่าไม้ อำเภอกระทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอสุขาภิบาลอ้อมใหญ่ อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม

3. การปกครอง

สำหรับอำเภอกระทุ่มแบนมีพื้นที่ 135.276 ตารางกิโลเมตร มีการแบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 89 หมู่บ้าน และมีการบริหารส่วนท้องถิ่นได้แก่เทศบาล 2 แห่ง คือ

- เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน มีพื้นที่ 2.175 ตารางกิโลเมตร
- เทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีพื้นที่ 30.400 ตารางกิโลเมตร

โดยพื้นที่ศึกษาคือเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ได้ยกฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลเมื่อ วันที่ 1 พฤษภาคม 2537 มีการแบ่งเขตเป็น 13 หมู่บ้าน

4. ภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่มด้านเหนือเป็นบริเวณที่ลุ่ม ส่วนด้านตะวันออกและด้านใต้เป็นที่ดอน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1.00-2.00 เมตร มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากจังหวัดนครปฐม สภาพโดยทั่วไปมีลำคลองจำนวนมาก ประมาณ 7 สาย เป็นคลองที่เกิดตามธรรมชาติและขุดขึ้นเพื่อการเกษตร และการขนส่ง พื้นดินที่มีลักษณะเป็นดินเหนียวมีดินร่วนอยู่เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ไกลจากทะเล โดยพื้นที่บางแห่งน้ำท่วมถึง

5. ภูมิอากาศ

เทศบาลตำบลอ้อมน้อยได้รับอิทธิพลของลมทะเลและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศจึงไม่ร้อนจัดหรือไม่หนาวจัด ความชื้นในอากาศสูง สภาพอากาศเป็นไปตามฤดูกาล

ฤดูร้อน เริ่มต้นจากเดือนมีนาคม ถึง เดือนพฤษภาคม

ฤดูฝน เริ่มต้นจากเดือนมิถุนายน ถึง เดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มต้นจากเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์

ในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคมเทศบาลตำบลอ้อมน้อย จะอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนตุลาคม ยังมีโอกาสได้รับพายุไต้ฝุ่นและพายุโซนร้อน ซึ่งก่อตัวในทะเลจีนทำให้ฝนตกหนัก โดยมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 1,125 มิลลิเมตร ส่วนในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ สภาพอากาศในช่วงนี้อยู่ภายใต้ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งปริมาณน้ำฝนจะมีน้อยลง

6. แหล่งน้ำ

แม่น้ำท่าจีน ซึ่งไหลผ่านทางทิศตะวันตกของหมู่ที่ 1 ตำบลอ้อมน้อย

- คลองอ้อมน้อย ซึ่งไหลผ่านพื้นที่หมู่ที่ 1 ได้เพียงพื้นที่เดียวซึ่งทำให้พื้นที่หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 6 ไม่สามารถนำมาใช้ในด้านเกษตรกรรมได้

7. การคมนาคม

การเดินทางไปสู่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีถนนสายหลัก 4 เส้นทางที่ใช้คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) เชื่อมโยงกับกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครปฐม

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3091 (ถนนเศรษฐกิจ) จากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม 4) หลักกิโลเมตรที่ 24, 42 จะเป็นทางแยกเข้าถนนเศรษฐกิจ 1

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3310 (ถนนพุทธมณฑลสาย 4)

ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3414 (ถนนพุทธมณฑลสาย 5)

ส่วนการเดินทางโดยรถยนต์ ซึ่งเป็นการเดินทางที่สะดวกที่สุด ของเทศบาลตำบลอ้อมน้อยกับการติดต่อกับชุมชนอื่น มีดังนี้

- รถโดยสารประจำทางสายที่ 972 (แม่กลอง-หมอชิต)
- รถโดยสารประจำทางระหว่างจังหวัดหมายเลข 402 (สมุทรสาคร-นครปฐม)
- รถโดยสารประจำทาง ทุกสายที่ใช้ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม)
- กรุงเทพ-นครปฐม กรุงเทพ-กาญจนบุรี กรุงเทพ-ราชบุรี กรุงเทพ-สุพรรณบุรี กรุงเทพ-สมุทรสาคร
- รถประจำทางของบริษัท ขนส่ง จำกัด ปากทางอ้อมน้อย-กระทุ่มแบน
- รถประจำทาง อ้อมใหญ่-พุทธมณฑลสาย 4 (ถนนเพชรเกษม)
- รถเมล์ขนส่งมวลชน สาย 84 จากปากคลองตลาด-อ้อมใหญ่
- รถโดยสารหมู่บ้านสามพราน-หมู่บ้านสินสมบูรณ์ ถนนพุทธมณฑลสาย 4 (ถนนเพชรเกษม)
- รถปรับอากาศ ปอ.พ. 12 จากอนุสาวรีย์ชัย-อ้อมใหญ่

ตารางที่ 3-9 แสดงชื่อและชนิดของถนนและซอยในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

ชื่อถนน, ซอย	ยาว (เมตร)	ชนิดถนน
ถนนเศรษฐกิจ 1	4,000	คอนกรีต
ถนนเพชรเกษม	5,100	คอนกรีต
ถนนพุทธมณฑลสาย 5	1,022	คอนกรีต
ถนนพุทธมณฑลสาย 4	1,700	คอนกรีต
ถนนสุขาภิบาล 9	300	คอนกรีต
คลองแคถึงสุขาภิบาล 9	500	ลูกรัง
ซอยวิรุณราษฎร์	1,250	คอนกรีต
ซอยนวลทอง	800	คอนกรีต
ซอยแปซิฟิกจากบริษัทฟาร์อีสต์ ถึงแนวคลองลัดขี (ไม่รวมที่ของเอกชน)	600	คอนกรีต
ซอยโรงเหล็ก	600	ลูกรัง
ซอยข้างไทยการ์เมนต์	800	ลูกรัง
ซอยวิปัสนา	400	คอนกรีต
ซอยฟาร์มปลา	400	คอนกรีต
ซอยสุขาภิบาล 2	4,000	คอนกรีต
ซอยสินประสงค์	2,244	คอนกรีต
ซอยสุขาภิบาล 3 (วัดใหม่หนองพะอง)	1,100	คอนกรีต
ถนนเลียบบคลองศรีสำราญหน้าบ้านผู้ใหญ่ประธาน	1,500	คอนกรีต
	900	ลูกรัง
	300	คอนกรีต
ซอยคารามิตร	824	คอนกรีต
คลองแคถึงวิทยาลัยเกษตรสงฆ์	700	ลาดยาง
คลองแคถึงสุขาภิบาล 9	900	ลูกรัง

ตารางที่ 3-9 แสดงชื่อและชนิดของถนนและซอยในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย (ต่อ)

ชื่อถนน, ซอย	ยาว (เมตร)	ชนิดถนน
ซอยทองอยู่	600	คอนกรีต
ซอยจัดสรรทหารเรือ	1,600	คอนกรีต
ซอยลูกไม้ (เอกชน)	1,800	คอนกรีต

ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

8. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

8.1 การประปา

การบริหารประปาของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย การประปาภูมิภาคเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ สำหรับในพื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อยขึ้นกับการประปาภูมิภาค ตั้งอยู่บริเวณริมถนนเพชรเกษม อาศัยน้ำดิบจากบ่อบาดาล สามารถผลิตน้ำประปาได้ 4,320 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 4,137 ครัวเรือน เฉลี่ยปริมาณน้ำใช้ประมาณคนละ 180 ลิตรต่อวัน ปัจจุบันมีการก่อสร้างสถานีจ่ายน้ำประปาริมซอยวิรุฬหารุทร์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจำหน่ายน้ำประปา และในอนาคตการประปาภูมิภาคจะสร้างโรงกรองน้ำที่อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐมโดยจะจ่ายน้ำให้เขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อยด้วย ในปัจจุบันกำลังมีการวางท่อประปาบริเวณถนนพุทธมณฑลสาย 4 และถนนพุทธมณฑลสาย 5

น้ำประปาที่ใช้ตามชุมชนต่าง ๆ ในโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีการขุดบ่อบาดาลและนำน้ำมาขึ้นถังสูงเพื่อแจกจ่ายในส่วนต่าง ๆ ของโรงงานอุตสาหกรรมเอง ยังไม่มีปัญหาเท่าใดนัก เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์ได้รับอิทธิพลของการซึมของน้ำทะเล แต่จะมีปัญหาสำหรับบางพื้นที่คือน้ำกร่อย

8.3 การไฟฟ้า

การบริหารของการไฟฟ้าเทศบาลตำบลอ้อมน้อย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สาขาอ้อมน้อยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

8.4 โทรศัพท์

ชุมสายโทรศัพท์หนองแขม ตั้งอยู่ที่ถนนเพชรเกษมเป็นชุมสายโทรศัพท์ในเขตโทรศัพท์นครหลวง แต่ให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งอยู่ในอำเภอใกล้เคียง 3 อำเภอ คือ เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม และอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (โดยสำหรับอำเภอกระทุ่มแบนจะให้บริการแก่ประชาชนในเขตตำบลอ้อมน้อย บางส่วนของตำบลสวนหลวงและตำบลท่าไม้)

ดังนั้น การติดต่อกับกรุงเทพมหานครจึงเสียค่าบริการในอัตราปกติเท่ากับ อัตราค่าบริการที่เสีย สำหรับการติดต่อภายในจังหวัด โดยไม่ต้องเสียค่าบริการแบบโทรศัพท์ทางไกล (ติดต่อภายนอกจังหวัด)

การบริการเป็นระบบอัตโนมัติ มีจำนวนเลขหมายในปัจจุบัน 5,000 เลขหมาย โทรศัพท์สาธารณะ 27 แห่ง โดยให้บริการกระจายอยู่ในบริเวณเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ความสามารถในการบริการ สามารถให้บริการทั้งภายในจังหวัด ต่างจังหวัด ทวีราชอาณาจักร และต่างประเทศ

ปัจจุบันชุมสายแห่งนี้ประสบปัญหาและอุปสรรค คือ จำนวนคู่สายไม่พอใช้

8.4 ไปรษณีย์โทรเลข

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข ตั้งอยู่ที่ตลาดศูนย์การค้าแก้วแสน ริมถนนเพชรเกษม

รับส่งจดหมายเฉลี่ย	27,992 ฉบับต่อเดือน
พัสดุภัณฑ์	389 ชิ้นต่อเดือน
ผู้ใช้บริการโทรเลข	310 รายต่อเดือน
ตู้จดหมาย	8 ตู้

8.5 การดับเพลิง

สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ตั้งอยู่บริเวณถนนเพชรเกษม ตำบลอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร น้ำที่ใช้ในการดับเพลิงนำมาจากแม่น้ำ และคลองบริเวณใกล้เคียง อุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิง ดังนี้

1. รถดับเพลิง	ขนาดความจุ	2,000 ลิตร	จำนวน 1 คัน
2. รถบรรทุก	ขนาดความจุ	6,000 ลิตร	จำนวน 1 คัน
	ขนาดความจุ	8,000 ลิตร	จำนวน 1 คัน

8.6 การรักษาความสะอาด

การให้บริการเก็บขยะมูลฝอยในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีรถเก็บขนขยะมูลฝอยจำนวน 10 คัน เป็นรถเปิดข้างเท้าย 5 คัน รถอัด 2 คัน และรถยกคอนเทนเนอร์ 3 คัน และมีพนักงานขับรถเก็บขนขยะมูลฝอย 7 คน พนักงานประจำรถเก็บขนขยะมูลฝอย 21 คน ทั้งหมด จัดเก็บขยะได้ประมาณวันละ 300.0 ลูกบาศก์เมตร

สำหรับถังพักขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ส่วนใหญ่จะใช้ถังขนาด 200 ลิตร จำนวน 268 ใบ และถังขนาด 100 ลิตร จำนวน 167 ใบ โดยส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีชุมชน โดยวางรวมกันอยู่เป็นจุดๆ

การกำจัดขยะของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ในปัจจุบันทางเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีพื้นที่ทิ้งขยะเพียง 6 ไร่ บริเวณซอยวิรุณราษฎร์ จำเป็นต้องมีรถแคตเตอร์ฟิลล่า (รถแมคโคร) จำนวน 1 คัน เพื่อทำการตักขยะมูลฝอยให้เป็นกองภูเขาและไถกลบ เพื่อจะได้พื้นที่เหลือสำหรับทิ้งขยะต่อไป

8.7 การระบายน้ำ

เป็นการระบายน้ำระบบรวม (Combine System) รับทั้งน้ำฝนและน้ำโสโครกรวมกันระบายลงสู่คูคลองต่าง ๆ เช่น คลองภาษีเจริญ คลองกระทุ่มแบน คลองแนวลิขิต ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม ประกอบกับมีลำคลองอยู่เป็นโครงข่ายทำให้สามารถระบายน้ำได้เป็นอย่างดี แต่สำหรับระบบท่อระบายน้ำที่มีอยู่นั้นยังไม่เป็นระบบที่สมบูรณ์คือมีระบบท่อระบายน้ำบางบริเวณเท่านั้น

9. ลักษณะประชากรของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย และอำเภอกระทุ่มแบน

อำเภอกระทุ่มแบน เมื่อสิ้นปี 2535 มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 98,138 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2531 จำนวน 13,385 คน ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยจำนวน 26,530 คน รองลงมาคือ ตำบลสวนหลวง เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน ตำบลคลองมะเค็ด ตำบล ท่าไม้ ตำบลท่าเสา ตำบลบางยาง ตำบลคอนไก่อดี ตำบลหนองนกไข่ และตำบลแครายมีจำนวนประชากรน้อยที่สุด คือ มีจำนวนประชากร 16,728 คน 13,922 คน 10,825 คน 8,165 คน 5,814 คน 5,201 คน 5,140 คน 3,021 คน และ 2,792 คน ตามลำดับ

เมื่อนำจำนวนประชากรรายตำบลในปี พ.ศ.2535 มาเปรียบเทียบกับขนาดของพื้นที่ตำบลนั้น ๆ จะสามารถแบ่งความหนาแน่นของประชากรในอำเภอกระทุ่มแบนได้ดังนี้

ตำบลที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง (มากกว่า 1,000 คน/ตารางกิโลเมตร) จะพบว่ามีเพียงตำบลเดียวคือ เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน ซึ่งถูกจัดว่าเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบของเทศบาลเมือง

- เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน มีพื้นที่เพียง 2.175 ตารางกิโลเมตร นับว่าเป็นเขตที่มีความหนาแน่นของประชากรสูงที่สุดประมาณ 6,401 คน/ตารางกิโลเมตร ประชากรที่อาศัยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย เนื่องจากการขยายตัวของประชากรอยู่ในลักษณะอิมตัว และเขตเทศบาลถูกจำกัดในด้านพื้นที่ จึงทำให้อัตราการเติบโตของประชากรมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก คือเมื่อเฉลี่ยจากปี พ.ศ.2531-2535 พบว่ามีค่าอัตราการขยายตัวของประชากรเท่ากับร้อยละ 0.27 ต่อปี

ตำบลที่มีความหนาแน่นของประชากรปานกลาง (501-1,000 คน/ตารางกิโลเมตร) มีทั้งหมด 7 ตำบล ได้แก่

- ตำบลคลองมะเดื่อ มีพื้นที่ 11.610 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นของประชากรประมาณ 932 คน/ตารางกิโลเมตร ตำบลคลองมะเดื่อมีถนนเศรษฐกิจผ่าน บนสองข้างทางของถนนมีอาคารพาณิชย์เรียงราย และมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นบางช่วง และมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตามถนนซอยต่างๆที่แยกจากถนนเศรษฐกิจ

- ตำบลท่าไม้ มีพื้นที่ 9.070 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 900 คน/ตารางกิโลเมตร เป็นตำบลที่มีอาณาเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลอ้อมน้อยทำให้มีโรงงานอุตสาหกรรมขยายตัวเข้ามาตั้งในตำบลท่าไม้ โดยขยายตัวเข้ามาตามแนวถนนเศรษฐกิจและถนนซอย ต่าง ๆ ประชากรส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัด เข้ามาเพื่อประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมสำหรับตำบลท่าไม้มีพื้นที่อยู่บนทั้งสองฝั่งของแม่น้ำท่าจีน พื้นที่อีกฝั่งหนึ่งของตำบลท่าไม้ส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่เกษตรกรรมอยู่

- เทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีพื้นที่ 30.400 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 873 คน/ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่เป็นจำนวนมากทั้งบนถนนเพชรเกษม และถนนเศรษฐกิจ และยังมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมไปตามถนนซอยต่าง ๆ แต่ในพื้นที่ที่อยู่ลึกจากถนนเข้าไปเกินประมาณ 1กิโลเมตร ส่วนใหญ่ยังคงเป็นที่ว่างรอการพัฒนาอยู่ และช่วงจุดตัดระหว่างถนนเพชรเกษม และถนนเศรษฐกิจเป็นย่านพาณิชย์กรรม มีอาคารพาณิชย์ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก และมีตลาดสดตั้งอยู่ในบริเวณนี้ด้วย

- ตำบลคอนไถ่ มีพื้นที่ 6.670 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 771 คน/ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่สวนและทำเกษตรกรรม เป็นพื้นที่ที่รองรับการขยายตัวของประชากรจากเทศบาลตำบลกระทุ่มแบนและตำบลคลองมะเดื่อ

- ตำบลสวนหลวง มีพื้นที่ 27.670 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 605 คน/ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม เนื่องจากเป็นตำบลที่มีคลองภาษีเจริญผ่าน ซึ่งเป็นคลองที่สำคัญในการเดินทางคมนาคมทั้งในอดีตและปัจจุบัน จึงมีประชาชนตั้งบ้านเรือนเรียงรายอยู่ตลอดสองฝั่งของคลองภาษีเจริญ นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งในตำบลสวนหลวง เพราะมีพื้นที่ติดกับกรุงเทพมหานครและมีเส้นทางคมนาคมที่ติด ต่อกรุงเทพมหานครได้โดยสะดวก

- ตำบลหนองนกไข่ มีพื้นที่ 5.410 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 558 คน/ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่สวนและทำเกษตรกรรมยังไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งในพื้นที่

- ตำบลท่าเสา มีพื้นที่ 10.800 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 538 คน/ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปัจจุบันเริ่มมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้าไปตั้งบ้างแล้ว

ตำบลที่มีความหนาแน่นของประชากรต่ำ (ต่ำกว่า 500 คน/ตารางกิโลเมตร) มีทั้งหมด 2 ตำบลได้แก่

- ตำบลบางยาง มีพื้นที่ 15.610 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 333 คน/ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการปลูกกล้วย มะพร้าว และทำสวนกล้วยไม้ ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่บ้างเล็กน้อย

- ตำบลแคราย มีพื้นที่ 11.300 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 247 คน/ตารางกิโลเมตร การใช้ที่ดินเป็นไปเพื่อการเกษตร ประชากรประกอบอาชีพทำสวน เช่น สวนมะพร้าว สวนกล้วย เป็นพื้นที่ที่รอการพัฒนาอยู่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นชนบทอยู่

การกระจายตัวของประชากร จากการศึกษาการกระจายตัวของประชากร เป็นการพิจารณาถึงลักษณะการกระจายตัวหรือการรวมตัวของประชากรอยู่ในพื้นที่มีมากหรือน้อยอย่างไร โดยจะแสดงออกมาในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับพื้นที่ มีวิธีการกระจายตัวของประชากร 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 โดยใช้ Lorenz Curve

วิธีที่ 2 โดยใช้ค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร (Concentration Index

หรือค่า C.I.)

การวัดการกระจายตัวของประชากรโดยใช้ Lorenz Curve ในการพิจารณาจากเส้นโค้งแสดงการกระจายตัวของประชากร ที่สร้างขึ้นจากการกำหนดจุดตัดของอัตราร้อยละสะสมของประชากรรายอำเภอตัดกับอัตราร้อยละสะสมของประชากรรายตำบล เส้น Lorenz Curve ที่ 45 องศา ซึ่งเป็นเส้นทแยงมุม เรียกว่า เส้นแสดงการกระจายตัวสม่ำเสมอ (Line of Perfect Equality) หลักการในการพิจารณาเส้นโค้ง คือ

1. ถ้าเส้นโค้ง โค้งเข้าใกล้เส้นแสดงการกระจายตัวสม่ำเสมอแสดงว่ามีการกระจายตัวในพื้นที่มาก
2. ถ้าเส้นโค้ง โค้งออกห่างเส้นแสดงการกระจายตัวสม่ำเสมอ แสดงว่ามีการกระจายตัวในพื้นที่น้อย หรืออีกนัยหนึ่งคือ มีการรวมตัวในพื้นที่มาก

สำหรับค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร (Concentration Index) เป็นค่าที่ใช้วัดการกระจายตัวของประชากร หรือการรวมตัวของประชากร รวมถึงการตั้งถิ่นฐานของประชากรที่เปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมด้วยการนำตัวเลขอัตราส่วนของขนาดพื้นที่และจำนวนประชากรกับพื้นที่ในรูปของความหนาแน่นจากน้อยไปหามาก ผลลัพธ์ที่ได้จากการหารระหว่าง "อัตราส่วนสะสมของประชากรที่ลบออกจากอัตราส่วนสะสมของพื้นที่กับ "อัตราส่วนสะสมของพื้นที่" จะแสดงถึงค่าการรวมตัวของประชากรและการกระจายตัวของประชากร ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งคำนวณได้จาก

$$C.I. = \frac{C.P.พื้นที่ - C.P.ประชากร}{C.P.พื้นที่}$$

C.P. พื้นที่ = ค่ารวมอัตราส่วนร้อยละสะสมของอัตราส่วนร้อยละของพื้นที่อยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษารายลำดับตามความหนาแน่นของประชากรจากต่ำไปหาสูง

C.P.ประชากร = ค่ารวมอัตราส่วนร้อยละสะสมของอัตราส่วนร้อยละของประชากรที่อยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษารายลำดับตามความหนาแน่นของประชากรจากต่ำไปหาสูง

ผลลัพธ์จากการคำนวณจะมีค่าระหว่าง 0 - 1 ถ้าหากผลลัพธ์

- มีค่าเท่ากับ 1 แสดงว่า ประชากรรวมตัวกันอยู่ในพื้นที่เพียงแห่งเดียวไม่มีการกระจายตัว
- มีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่า การกระจายตัวของประชากรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอเท่า ๆ กันทุกพื้นที่

ตารางที่ 3-10 แสดงค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร อำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ. 2531

ตำบล	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	พื้นที่			ประชากรปี พ.ศ. 2531		
		(ตร.กม.)	ร้อยละ	C.P.	จำนวน	ร้อยละ	C.P.
แคราย	222	11,300	8.64	8.64	2,590	2.96	2.96
ท่าเสา	281	10,800	8.26	16.91	3,039	3.59	6.55
บางยาง	445	15,610	11.94	28.85	6,951	8.20	14.75
หนองนกไข่	530	5,410	4.14	32.99	2,870	3.39	18.13
ท่าไม้	578	9,070	6.94	39.93	5,241	6.18	24.23
สวนหลวง	609	27,670	21.17	61.09	16,864	19.90	44.22
ดอนไก่ดี	677	6,670	5.10	66.20	4,513	5.32	49.54
ทศ. อ้อมน้อย	678	30,400	23.26	89.45	20,620	24.33	73.87
คลองมะเดื่อ	720	11,610	8.88	98.34	8,361	9.87	83.74
ทศ. กระทุ่มแบน	6,388	2,175	1.66	100.00	13,785	16.26	100.00
รวม	648	130,715	100.00	542.40	84,753	100.00	418.07

ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง และจากการวิเคราะห์

$$CI = \frac{542.40 - 418.07}{542.4} = 0.229$$

ตารางที่ 3-11 แสดงค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร อำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ. 2535

ตำบล	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	พื้นที่			ประชากรปี พ.ศ. 2535		
		(ตร.กม.)	ร้อยละ	C.P.	จำนวน	ร้อยละ	C.P.
แคราย	247	11,300	8.64	8.64	2,792	2.84	2.84
ท่าเสา	538	10,800	8.26	28.85	5,814	5.92	14.04
บางยาง	333	15,610	11.94	20.59	5,210	5.30	8.14
หนองนกไข่	558	5,410	4.14	32.99	3,021	3.08	17.15
ท่าไม้	900	9,070	6.94	89.45	8,165	8.32	74.78
สวนหลวง	605	27,670	21.17	54.06	16,728	17.05	34.19

ตารางที่ 3-11 แสดงค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร อำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ. 2535 (ต่อ)

ตำบล	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	พื้นที่			ประชากรปี พ.ศ. 2535		
		(ตร.กม.)	ร้อยละ	C.P.	จำนวน	ร้อยละ	C.P.
ดอนไก่ดี	771	6,670	5.10	59.26	5,140	5.24	39.43
ทศ. อ้อมน้อย	873	30,400	32.26	82.52	26,530	27.03	66.46
คลองมะเดื่อ	932	11,610	8.88	98.34	10,825	11.03	85.81
ทศ. กระทุ่มแบน	6,401	2,175	1.66	100.00	13,922	14.19	100.00
รวม	751	130,715	100.00	574.79	98,138	100.00	442.89

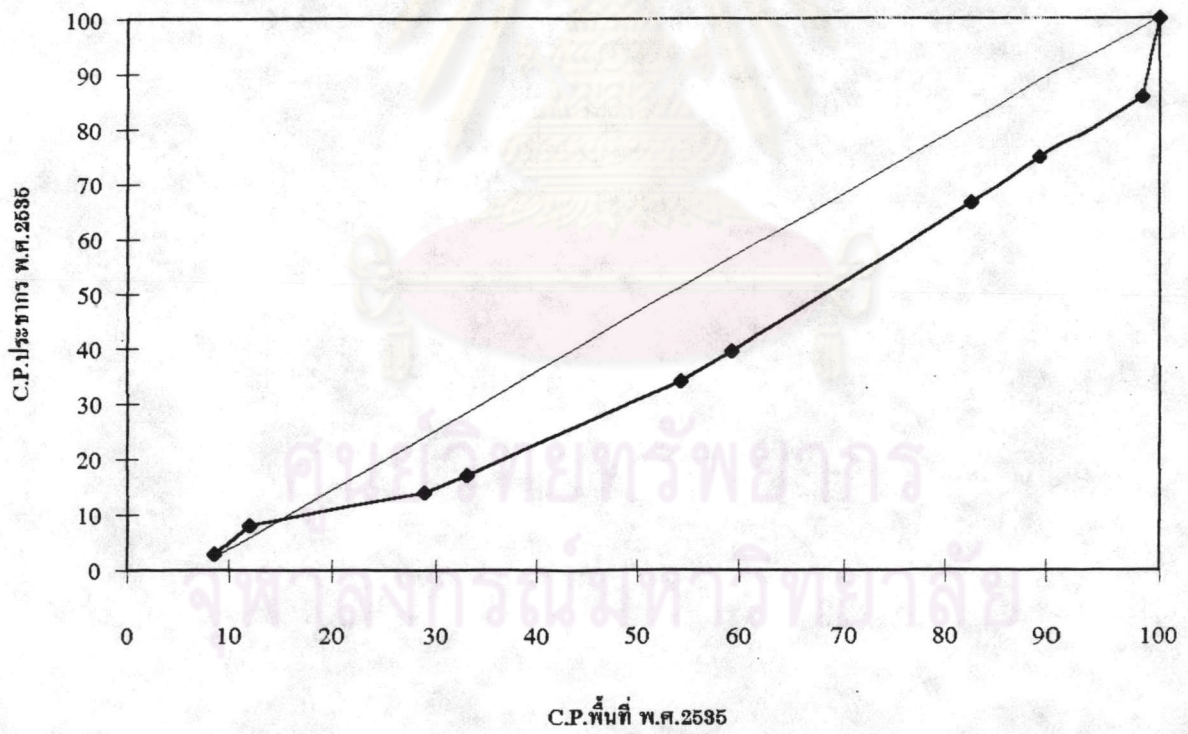
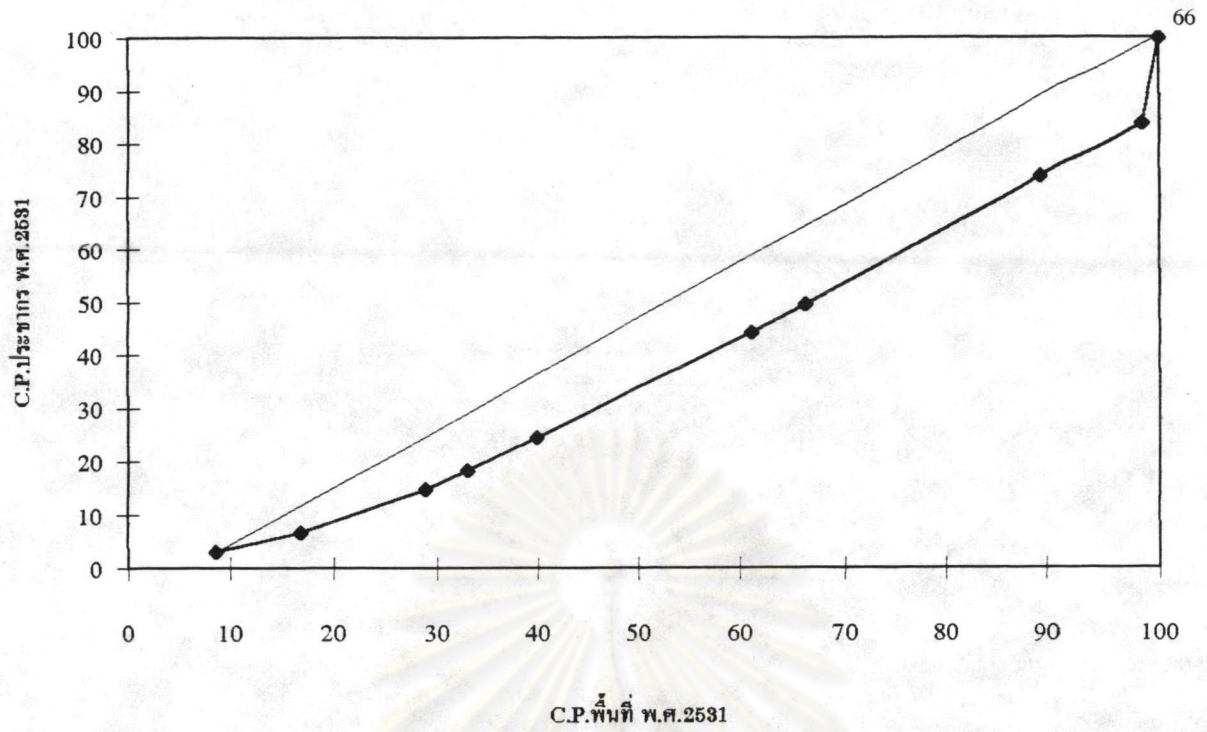
ที่มา : สำนักทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง และจากการวิเคราะห์

$$CI = \frac{574.79 - 442.89}{574.79} = 0.229$$

ทั้ง 2 ค่านี้จะเป็นไปได้ทางทฤษฎีเท่านั้น ในทางปฏิบัติค่าที่ได้จะอยู่ระหว่าง 0 - 1 ซึ่งค่าที่ได้หากมีค่าใกล้ 1 หรือเกิน 0.5 ขึ้นไป แสดงว่า ประชากรค่อนข้างอยู่รวมตัวกัน

จากตารางที่ 3-10, 3-11 และแผนภูมิที่ 3-1 จะเห็นได้ว่าประชากรในอำเภอกระทุ่มแบน มีการกระจายตัวของประชากรทั้งในพื้นที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ จากเส้นโค้งแสดงการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ.2531 และ 2535 การกระจายตัวของประชากรไม่แตกต่างกันมากนัก ค่าดัชนีการรวมตัวของประชากร (C.I.) พ.ศ.2531 เท่ากับ 0.229 และ พ.ศ.2535 เท่ากับ 0.229 เป็นค่าที่ตั้งอยู่ระหว่าง 0 - 1 แสดงให้การกระจายตัวของประชากรมีลักษณะกระจายตัว เนื่องจากมีค่าน้อยกว่า 0.5

การกระจายตัวของประชากรในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา มีการกระจุกตัวคงที่เนื่องจากค่าดัชนีการรวมตัวของประชากรในช่วงปี พ.ศ.2531-2535 มีค่าเท่ากันคือ 0.229

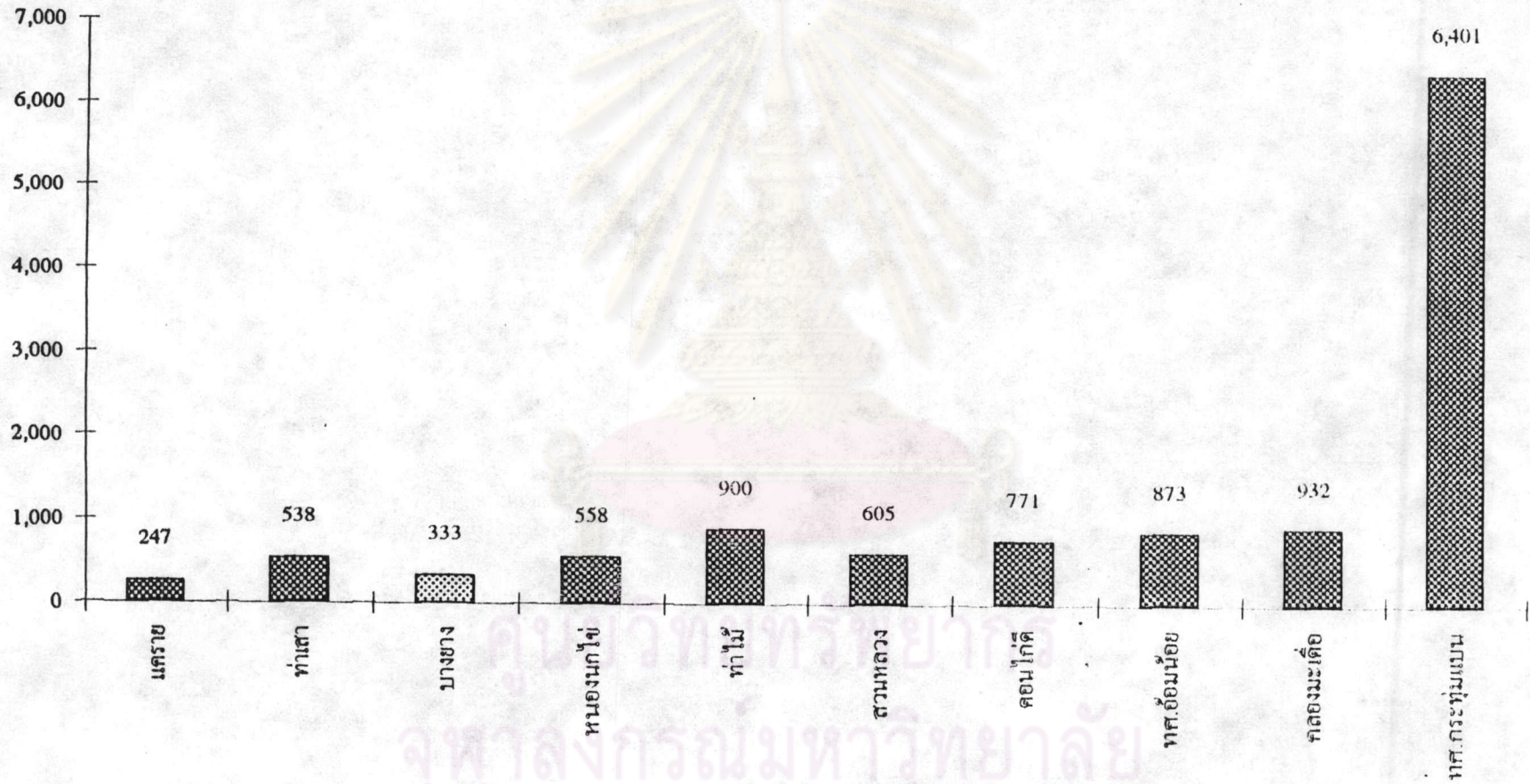
แผนภูมิที่ 3-4 แสดงการกระจายตัวของประชากรด้วย Lorenz Curve

ตารางที่ 3-12 แสดงจำนวนประชากรในอำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ. 2531-2535 ความหนาแน่นและอัตราการเพิ่ม

ตำบล	พื้นที่ (ตร. กม.)	พ.ศ. 2531	พ.ศ. 2532	พ.ศ. 2533	พ.ศ. 2534	พ.ศ. 2535	ความ หนาแน่น	Growth Rate	ประชากรปี 2535
แคทราย	11.300	2,509	2,569	2,607	2,691	2,792	247	2.71	4,147
ท่าเสา	10.800	3,039	3,121	3,312	3,529	5,814	538	20.03	16,871
บางยาง	15.610	6,951	6,980	7,084	7,200	5,201	333	-6.05	6,485
หนองนกไข่	5.410	2,870	2,965	3,039	3,109	3,021	558	1.32	3,982
ท่าไม้	9.070	5,214	5,477	5,680	5,874	8,165	900	13.66	19,826
สวนหลวง	27.670	16,864	17,576	18,289	19,532	16,728	605	0.18	21,503
ดอนไถ่ดี	6.670	4,513	4,610	4,696	4,913	5,140	771	3.31	8,200
ทศ. อ้อมน้อย	30.400	20,620	21,483	22,977	25,400	26,530	873	6.53	58,023
คลองมะเคื่อ	11.610	8,361	8,557	8,998	9,571	10,825	932	6.74	22,335
ทศ. กระทุ่มแบน	2.175	13,785	13,936	14,209	14,344	13,922	6,401	0.27	15,540
รวม	180.715	84,753	87,274	90,891	96,163	98,138	751	3.74	176,912

ที่มา : เทศบาลตำบลอ้อมน้อยและจากการคำนวณ

แผนภูมิที่ 3-5 แสดงความหนาแน่นของประชากรอำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ. 2535

ตารางที่ 3-13 แสดงค่าความแตกต่างของสัดส่วนประชากรกับสัดส่วนพื้นที่ พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2535

ตำบล	พื้นที่		ประชากรปี พ.ศ. 2531		ประชากรปี พ.ศ. 2535		ค่าความแตกต่าง	
	(ตร. กม.)	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	พ.ศ. 2531	พ.ศ. 2535
แคทราย	11.300	8.64	2,509	2.96	2,792	2.84	-5.68	-5.80
ท่าเสา	10.800	8.26	3,039	3.59	5,814	5.92	-4.68	-.234
บางยาง	15.610	11.94	6,591	8.20	5,201	5.30	-3.74	6-.64
หนองนกไข่	5.410	4.14	2,870	3.39	3,021	3.08	-0.75	-1.06
ท่าไม้	9.070	6.94	5,241	6.18	8,165	8.32	-0.75	1.38
สวนหลวง	27.670	21.17	16,864	19.90	16,728	17.05	-1.27	-4.12
ดอนไถ่ดี	6.670	5.10	4,513	5.32	5,140	5.24	0.22	0.13
ทศ. อ้อมน้อย	30.400	23.26	20,620	24.33	26,530	27.03	1.07	3.78
คลองมะเคื่อ	11.610	8.88	8,361	9.87	10,825	11.03	0.98	2.15
ทศ. กระทุ่มแบน	2.175	1.66	13,785	16.26	13,922	14.19	14.60	15.52
รวม	130.715	100.00	84,753	100.00	98,188	100.00		

ที่มา : เทศบาลตำบลอ้อมน้อยและจากการคำนวณ

ลักษณะการกระจายตัวของประชากรข้างต้นแสดงถึงการกระจายตัวในพื้นที่ที่ไม่สม่ำเสมอเท่ากันทุกแห่ง ซึ่งจากการศึกษาการกระจายตัวของประชากรระดับตำบลที่ได้จากการวัดค่าความแตกต่างระหว่าง "สัดส่วนของประชากรตำบลต่อประชากรอำเภอ" ลบด้วย "สัดส่วนของพื้นที่ตำบลต่อพื้นที่อำเภอ" ค่าที่ได้จะเป็นค่าบวกหรือค่าลบ ถ้าค่าที่ได้เป็นค่าบวกแสดงว่ามี การกระจุกตัวของประชากรหนาแน่นในตำบลนั้น และถ้าค่าที่ได้เป็นค่าลบแสดงว่ามีการกระจายตัวของประชากรเบาบางในตำบลนั้น

ความแตกต่างระหว่างสัดส่วนประชากรกับสัดส่วนพื้นที่ = $\frac{\text{ประชากรตำบล} - \text{พื้นที่ตำบล}}{\text{ประชากรอำเภอ} \quad \text{พื้นที่อำเภอ}}$

จากตารางที่ 3.6 การกระจายตัวของประชากรในตำบลต่าง ๆ ระหว่างปี พ.ศ. 2531-2535 แสดงให้เห็นว่าตำบลที่มีการกระจุกตัวของประชากรหนาแน่นสูงสุด คือ ตำบลตลาดกระทุ่มแบน (เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน) และมีการกระจายตัวของประชากรคงที่ในตำบลดอนไถ่

สำหรับตำบลที่มีการกระจายตัวของประชากรเบาบาง คือ ตำบลบางยาง ตำบลเกราย ตำบลสวนหลวง ตำบลท่าเสา และตำบลหนองนกไข่

สำหรับตำบลที่มีเปลี่ยนแปลงการกระจายตัวของประชากร คือ ตำบลท่าไม้ ตำบลคลองมะเดื่อ และเทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีการกระจุกตัวของประชากรเพิ่มขึ้น เนื่องจากตำบลท่าเสาเป็นตำบลที่มีพื้นที่ต่อจากเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย และตำบลคลองมะเดื่อมีถนนเศรษฐกิจผ่านกำลังมีการขยายตัวและพัฒนาพื้นที่ในบริเวณนี้จึงทำให้มีการกระจุกตัวของประชากรเพิ่มขึ้น

9.3 อัตราการขยายตัวของประชากร

สำหรับอัตราการขยายตัวของประชากรในอำเภอกระทุ่มแบน ปี พ.ศ.2531-2535 พบว่าการขยายตัวของประชากรสามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวของประชากรสูง (มากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) ได้แก่ ตำบลท่าเสา และตำบลท่าไม้ มีอัตราการขยายตัวของประชากร 20.03 และ 12.66 ตามลำดับ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่รองรับการขยายตัวจากเทศบาลตำบลกระทุ่มแบน และเทศบาลตำบลอ้อมน้อย จึงทำให้มีประชากร เข้ามาอาศัยเป็นจำนวนมาก

กลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวของประชากรปานกลาง (ร้อยละ 5.01-10.00 ต่อปี) ได้แก่ ตำบลคลองมะเดื่อ และเทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีอัตราการขยายตัวของประชากร 6.74 และ 6.53 ตามลำดับ ตำบลคลองมะเดื่อเป็นที่ที่เริ่มมีการพัฒนาพื้นที่ มีการก่อสร้างอาคาร

พาณิชย์ หมู่บ้านจัดสรร และโรงงานอุตสาหกรรม โดยเฉพาะบริเวณริมถนนเศรษฐกิจ ทำให้มีการย้ายของแรงงานเข้ามาในตำบลคลองมะเดื่อ และเทศบาลตำบลอ้อมน้อยยังคงมีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมจึงยังมีแรงงานเข้ามาทำงานอยู่

กลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวของประชากรน้อย (ร้อยละ 0.01-5.00 ต่อปี) ได้แก่ ตำบลคอนไถ่ดี ตำบลแคราย ตำบลหนองนกไข่ เทศบาลตำบลกระทุ่มแบน และตำบลสวนหลวง มีอัตราการขยายตัวของประชากร 3.31 2.71 1.32 0.27 และ 0.18 ตามลำดับ ซึ่งอัตราการขยายตัวของประชากรต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของประชากรของอำเภอกระทุ่มแบน ซึ่งเท่ากับ 3.74 พื้นที่ส่วนใหญ่ของกลุ่มนี้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการเพาะปลูกพืชต่าง ๆ จึงทำให้อัตราการขยายตัวของประชากรยังคงมีไม่มากนัก สำหรับในเขตเทศบาลตำบลกระทุ่มแบนเป็นพื้นที่ที่ไม่สามารถรองรับการขยายตัวของประชากรได้มากเพราะมีความหนาแน่นสูงทั้งในด้านประชากรและสิ่งก่อสร้างจึงทำให้มีการเพิ่มของประชากรเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

กลุ่มที่มีอัตราการขยายตัวของประชากรลดลง ได้แก่ตำบลบางยาง มีอัตราการขยายตัวของประชากร -6.05 อาจเนื่องจากการย้ายออกไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมของหนุ่มสาวมีมากขึ้น

9.4 การคาดการณ์ประชากรในอนาคต

การคาดการณ์ประชากรในที่นี้ศึกษาอัตราการเติบโตแบบต่อเนื่อง โดยใช้ Forecasting Model

การคาดการณ์ประชากรรายศ

พ.ศ.2555 เทศบาลตำบลอ้อมน้อยยังคงเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ 58,023 คน รองลงมาคือ ตำบลคลองมะเดื่อและตำบลสวนหลวง จะมีจำนวนประชากร 22,335 คน และ 21,503 คน ตามลำดับ ส่วนตำบลหนองนกไข่จะเป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุดคือ 3,982 คน รองลงมาได้แก่ ตำบลแคราย และตำบลบางยาง มีจำนวนประชากร 4,147 คน และ 6,485 คน ตามลำดับ

9.5 ลักษณะของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัวของชุมชนเทศบาลตำบลอ้อมน้อยพิจารณาจากลักษณะการประกอบอาชีพ ได้ดังนี้

ครัวเรือนทำการเกษตร จากการสำรวจพบว่า มีประมาณ 300 ครัวเรือน มีประชากรประมาณ 1,980 คน มีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 6.6 คน/ครัวเรือน

ครัวเรือนไม่ทำการเกษตร มีประมาณ 15,393 ครัวเรือน มีประชากรประมาณ 23,247 คน หรือร้อยละ 92.15 ของประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาล

จากข้อเท็จจริงครัวเรือน ครัวเรือนไม่ทำการเกษตรจะปรากฏเด่นชัดในชุมชนเมืองทั่ว ๆ ไป ซึ่งความหมายของ “เมือง” ในประเทศไทยนั้นพิจารณาจากเขตการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลและสุขาภิบาล เนื่องจากเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีการส่งเสริมให้เป็นพื้นที่อุตสาหกรรมและเป็นเขตปริมณฑลสภาพชุมชนจึงกระจายมาสู่ชุมชนนี้มากยิ่งขึ้นจึงส่งผลให้อ้อมน้อยมีความเป็นเมืองเด่นชัดมากขึ้น

9.6 การนับถือศาสนาของประชากรในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

จากการสำรวจพบว่าประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.85 นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดในพื้นที่ 2 วัด คือ วัดศรีสำราญ วัดอ้อมน้อย

9.7 การศึกษาของประชากร

วัตถุประสงค์ที่สำคัญของการศึกษาก็เพื่อวัดคุณภาพของประชากรในชุมชนโดยส่วนรวมและ ชีววัดที่แสดงถึงความเป็นผู้มีการศึกษาในระดับต่างๆ ได้แก่การรู้หนังสือ อ่านออกเขียนได้ กำลังศึกษาในโรงเรียนไปจนถึงการจบการศึกษา

เขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีผู้อ่านออกเขียนได้ร้อยละ 85.90 ผู้กำลังศึกษาร้อยละ 17.84 ผู้จบการศึกษาร้อยละ 67.10 เมื่อพิจารณาประชากรวัยเรียนตามหมวดอายุจะเห็นว่าประชากรช่วงอายุ 7-12 ปี มีจำนวนผู้กำลังศึกษามากที่สุดถึงร้อยละ 96.65 ของประชากรวัยเรียน และส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับ รองลงมาได้แก่ประชากรในช่วงอายุ 13-15 ปี ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 67.83 และส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับในช่วงอายุ 4-6 ปี มีอยู่ร้อยละ 52.76 เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนประชากรในช่วงอายุ 16-18 ปี มีร้อยละ 39.56 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยม-ศึกษาตอนปลาย ซึ่งภายในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อยไม่มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเด็ก จึงไปเรียนภายนอกพื้นที่ ทั้งที่ กรุงเทพมหานคร นครปฐม และสมุทรสาคร อย่างไรก็ตามช่วงอายุที่มีผู้กำลังศึกษาน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับหมวดอายุอื่น คือช่วงอายุ 19-24 ปี มีร้อยละ 11.67 ของประชากรวัยเรียน เทศบาลตำบลอ้อมน้อย มีสถานศึกษาเปิดสอนเพียงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งพื้นที่ของเทศบาลตำบลอ้อมน้อยคือ แหล่งสร้างงานที่สำคัญทางด้านอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ดังนั้นสถาบันการศึกษาระดับอาชีวศึกษาโดยเฉพาะทางด้านเทคนิคน่าจะได้รับการพิจารณาจัดให้มีขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ก็เพื่อจะทำให้ประชากรในพื้นที่ที่มีความรู้ในด้านวิชาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพได้โดยตรงตามแหล่งงาน ซึ่งอาจเป็นความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศึกษานอก โรงเรียน) กรมแรงงานและเทศบาลตำบลอ้อมน้อยร่วมพัฒนาทักษะและความชำนาญให้กับผู้จบการศึกษายสายสามัญ ก็จะเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนา

อ้อมน้อยร่วมพัฒนาทักษะและความชำนาญให้กับผู้จบการศึกษาสายสามัญ ก็จะเป็นประโยชน์ในด้านการพัฒนา

10. ลักษณะเศรษฐกิจของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

10.1 การประกอบอาชีพ

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลอ้อมน้อย ประกอบอาชีพต่าง ๆ หลายประเภททั้งภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม แต่การประกอบอาชีพส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมมาก เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมโลหะ อโลหะ ฯลฯ ประกอบกับอุตสาหกรรมดังกล่าวต้องการใช้แรงงานมาก ดังนั้นพื้นที่นี้จึงมีความต้องการแรงงานมาก ซึ่งจากสถิติของเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีโรงงานอุตสาหกรรม 378 แห่ง

10.1 สถานะการคลัง

เทศบาลตำบลอ้อมน้อย ได้รับการยกฐานะจากสุขาภิบาล เป็นเทศบาลเมื่อปี พ.ศ. 2537 ได้ศึกษาตารางที่ 3-13 จึงแสดงสถานะทางการคลังของเทศบาล พบว่ารายได้สำคัญของเทศบาล ซึ่งสามารถตรวจสอบจากภาษีที่เก็บได้ พบว่ารายได้จากภาษีโรงเรือนประเภทโรงงานอุตสาหกรรมเก็บได้มากที่สุด ทั้ง 3 ปี และมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการอุตสาหกรรมมีมากและมีความสำคัญต่อเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวด	ประเภท	ปี พ.ศ. 2535	ปี พ.ศ. 2536	ปี พ.ศ. 2537
1. ภาษีอากร	ภาษีโรงเรือน	9,389,055	12,225,000	16,688,872
	- อุตสาหกรรม	6,572,339	8,578,500	12,118,193
	- การค้าบริการ	469,453	735,300	803,119
	- บ้านเช่า	2,347,264	2,941,200	3,767,500
	ภาษีบำรุงท้องที่	1,525,596	365,500	600,000
	ภาษีป้าย	305,900	952,000	1,200,000
	ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ	1,850,000	1,800,000	2,300,000
	ภาษีสุรา	733,900	820,000	1,200,000
	ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ หรือล้อเลื่อน	2,037,000	2,300,000	6,600,000
	ภาษีสรรพสามิต	1,581,000	3,400,000	4,000,000
อากรการฆ่าสัตว์	2,000	2,000	2,000	
2. ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต		1,073,749	1,385,165	3,551,000
3. รายได้จากทรัพย์สิน		---	---	1,501,000
4. รายได้จากสาธารณูปโภค และเทศพาณิชย์	- เงินอุดหนุนทั่วไป	1,200,000	---	---
	- เงินอุดหนุนเฉพาะกิจเทศบาล		1,200,000	1,322,150
5. เบ็ดเตล็ด		---	---	58,000
6. อื่นๆ		---	---	---
รวมทั้งสิ้น		19,698,200	24,449,665	37,310,372

ตารางที่ 3-15 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปัจจุบันของเทศบาลตำบลอ้อมน้อยปี พ.ศ.2529 และ พ.ศ. 2536

หน่วย : ไร่

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พ.ศ. 2529	ร้อยละ	พ.ศ. 2536	ร้อยละ	เปลี่ยนแปลง	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	1,067.69	5.65	1,395.57	7.36	327.88	1.71
พาณิชยกรรม	121.30	0.63	274.42	1.44	152.82	0.81
อุตสาหกรรมและคลังสินค้า	1,373.12	7.22	2,702.93	14.22	1,329.81	7.00
ศาสนสถาน	63.23	0.33	63.23	0.33	--	-
สถานบันการศึกษา	69.43	0.36	69.43	0.36	--	-
สถานที่ราชการและสาธารณูปโภค	41.03	0.22	41.03	0.22	--	-
ที่ว่าง และพื้นที่เกษตรกรรม	16,263.87	85.50	14,453.39	76.07	(1,810.51)	-9.43
รวม	19,000.00	100.00	19,000.00	100.00	--	

ที่มา : สำนักผังเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

11. การใช้ประโยชน์ที่ดินในเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

11.1 การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย

เป็นไปตามลักษณะของการตั้งถิ่นฐาน คือ การกระจายอยู่ตามพื้นที่ทำกิน เกาะกันอยู่เป็นกลุ่มริมน้ำ และอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใกล้บริเวณศูนย์กลางชุมชน แต่โดยรวมแล้ว สามารถแยกประเภทของการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยได้เป็น 3 ประเภท คือ

ที่อยู่อาศัยแบบเบาบาง จะกระจายทั่วไปตามพื้นที่ทำกินของเกษตรกร ใน บริเวณพื้นที่ทำเกษตรกรรม เป็นพื้นที่บริเวณริมน้ำท่าจีน และบางบริเวณที่อยู่ด้านหลังห่างจาก ถนนเพชรเกษมประมาณ 2-3 กิโลเมตรเข้ามา ลักษณะการกระจายตัวประเภทนี้ทำให้เกิดความลำบากต่อการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ทั้งการเดินทาง การประปา การไฟฟ้าและโทรศัพท์

ที่อยู่อาศัยประเภทหนาแน่นน้อยและปานกลาง จะเป็นกลุ่มบ้านที่เกาะกันตามสถานที่สำคัญต่าง ๆ เช่น วัด โรงเรียน ตามพื้นที่เกษตรกรรม หรือแยกถนนที่ตัดกัน

ที่อยู่อาศัยประเภทหนาแน่นและชุมชนแออัด จะอยู่บริเวณทางแยกของ ถนนเพชรเกษมตัดกับถนนเศรษฐกิจ และถนนพุทธมณฑลสาย 5 และจุดตัดถนนเศรษฐกิจกับ ถนนพุทธมณฑลสาย 4 เป็นจุดที่มีอาคารพาณิชย์ และศูนย์การค้า รวมทั้งตลาดสดตั้งอยู่ เป็นย่านพาณิชย์กรรมของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย สำหรับลักษณะที่อยู่อาศัยประเภทหนาแน่นจะเป็นรูปแบบของบ้านจัดสรร และการจัดสรรที่ดินเพื่ออยู่อาศัย อยู่บนถนนเพชรเกษม และถนนพุทธมณฑลสาย 4 เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ส่วนชุมชนแออัดนั้น จะกระจายอยู่ทั่วไปตามที่อยู่หลังโรงงานอุตสาหกรรมหรือตามที่สาธารณะ เช่น บริเวณริมคลอง ส่วนใหญ่เป็นห้องให้เช่าลักษณะทรุดโทรมอยู่ท่ามกลางกองขยะและน้ำเสียรองรับคนงานที่ทำงาน ในโรงงานอุตสาหกรรมใกล้ ๆ ทำให้เกิดแหล่งสลัมเล็ก ๆ กระจายอยู่ทั่วไป

การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยใน พ.ศ. 2529 มีขนาด 1,067.69 ไร่ และเพิ่มเนื้อที่เป็น 1,395.57 ไร่ ในพ.ศ. 2533 หรือคิดเป็นร้อยละ 7.35 ของการใช้ที่ดินในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด

11.2 การใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมและคลังสินค้า

การใช้ที่ดินประเภทนี้สามารถมองเห็นได้ชัดที่สุด คิดเป็นพื้นที่ 2,702.93 ไร่ หรือร้อยละ 14.26 ของการใช้ที่ดินทั้งหมดในปี พ.ศ. 2536 เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2529 ซึ่ง มีการใช้พื้นที่อุตสาหกรรมและคลังสินค้า 1,373.12 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะตั้งอยู่อย่างหนาแน่นเป็นแนวยาวเรียงรายตามริมถนนเศรษฐกิจ และถนนเพชรเกษม และถนนซอย ที่มีสภาพดีปะปนไปกับพื้นที่สวน และบ้านพักอาศัยโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่อยู่ระหว่างถนนเพชรเกษม ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ถนนสุขาภิบาล 2 และถนนพุทธมณฑลสาย 5 ทั้งนี้เพื่อความ

สะดวกในการขนส่งวัตถุดิบและสินค้าขนาดการใช้พื้นที่ และลักษณะอาคารขึ้นอยู่กับประเภทของอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่โรงงานอุตสาหกรรมจะไม่มีกำบังน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่คูคลองสาธารณะตลอดจนการขาดระบบการจัดเก็บและกำจัดขยะที่ติดขององค์กรท้องถิ่นทำให้เกิดปัญหามลภาวะติดตามมา

11.3 การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรม

การใช้ที่ดินประเภทนี้ไม่เด่นชัดนักภายในพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 1.44 จากพื้นที่ทั้งหมดหรือ 274.42 ไร่ ในปี พ.ศ.2536 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2529 มีพื้นที่เพียง 121.60 ไร่ เพิ่มขึ้น 152.82 ไร่ เนื่องจากเทศบาลตำบลอ้อมน้อย อยู่ใกล้กับเทศบาลตำบลกระทุ่มแบนและกรุงเทพมหานคร ประชาชนในท้องถิ่นจึงสามารถหาซื้อสินค้าและบริการจากแหล่งตลาดที่ใหญ่กว่าได้

ลักษณะร้านค้าพาณิชยกรรมโดยมากมักจะเป็นอาคารห้องแถว ซึ่งใช้เป็นที่พักอาศัยในอาคารเดียวกัน มีความสูงตั้งแต่ 2-4 ชั้น ตั้งอยู่ริมถนนสายหลักสลับกับการใช้ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมพาณิชยกรรมในเทศบาลตำบลอ้อมน้อย โดยทั่วไปจะบริการแก่คนในท้องถิ่นโดยมีจุดอาคารพาณิชย์ใหญ่อยู่ 2 บริเวณ คือ บริเวณจุดตัดของถนนระหว่างถนนเพชรเกษมและถนนพุทธมณฑลสาย 4 และบริเวณจุดตัดของถนนระหว่างถนนเพชรเกษมกับถนนเศรษฐกิจ และถนนพุทธมณฑลสาย 4 และเป็นจุดต่อการเดินทางเข้าสู่กรุงเทพมหานคร หรือไปยังเทศบาลตำบลกระทุ่มแบน

11.4 การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่โล่งว่าง

เป็นการใช้ที่ดินที่พบได้มากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 76.07 หรือ 14,453.39 ไร่ ในปี พ.ศ.2536 ลดลงจากปี พ.ศ.2529 ถึง 1,810.51 ไร่ เนื่องจากมีการเปลี่ยนการใช้ที่ดินไปเป็นประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า 1,329.81 ไร่ ที่อยู่อาศัย 327.88 ไร่ และพาณิชยกรรม 152.82 ไร่

สำหรับพื้นที่โล่งว่างจะกระจายอยู่ทั่วไป มักเป็นที่ดินที่อยู่ระหว่างโรงงานอุตสาหกรรม และย่านพักอาศัย หรือในซอยที่อยู่ลึกเข้าไปที่ยังไม่มีการก่อสร้าง โดยการเป็นพื้นที่ที่เจ้าของเว้นว่างไว้เพื่อจำหน่ายแก่นักลงทุนที่จะนำไปพัฒนาต่อ บางแห่งก็จะเป็นการจัดสรรที่ดินโดยตัดซอย เข้าไปและมีสาธารณูปโภค คือ ไฟฟ้าและน้ำประปา เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบ้านพักอาศัยที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

พื้นที่เกษตรกรรมเห็นได้ชัดได้แก่บริเวณระหว่างแม่น้ำท่าจีนและถนนเศรษฐกิจ และลักษณะการทำเกษตรกรรมเป็นสวนผลไม้ปะปนกับพื้นที่อยู่อาศัย และโรงงานอุตสาหกรรมบางส่วนมีการปลูกพืชหลายชนิดปะปนกัน ตามลักษณะของสวนเก่าในชนบท

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอัมพน้อย

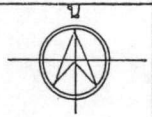
แสดง
การใช้ที่ดินปีพ.ศ. 2529

- สัญลักษณ์
- ที่ดินประเภทที่พักอาศัย
 - ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม
 - ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม
 - ที่ดินประเภทโกดังสินค้า
 - ที่ดินประเภทศาลากลาง
 - ที่ดินประเภทโรงเรียน
 - ที่ดินประเภทสถาบันราชการ
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ที่มา : กรมการผังเมือง

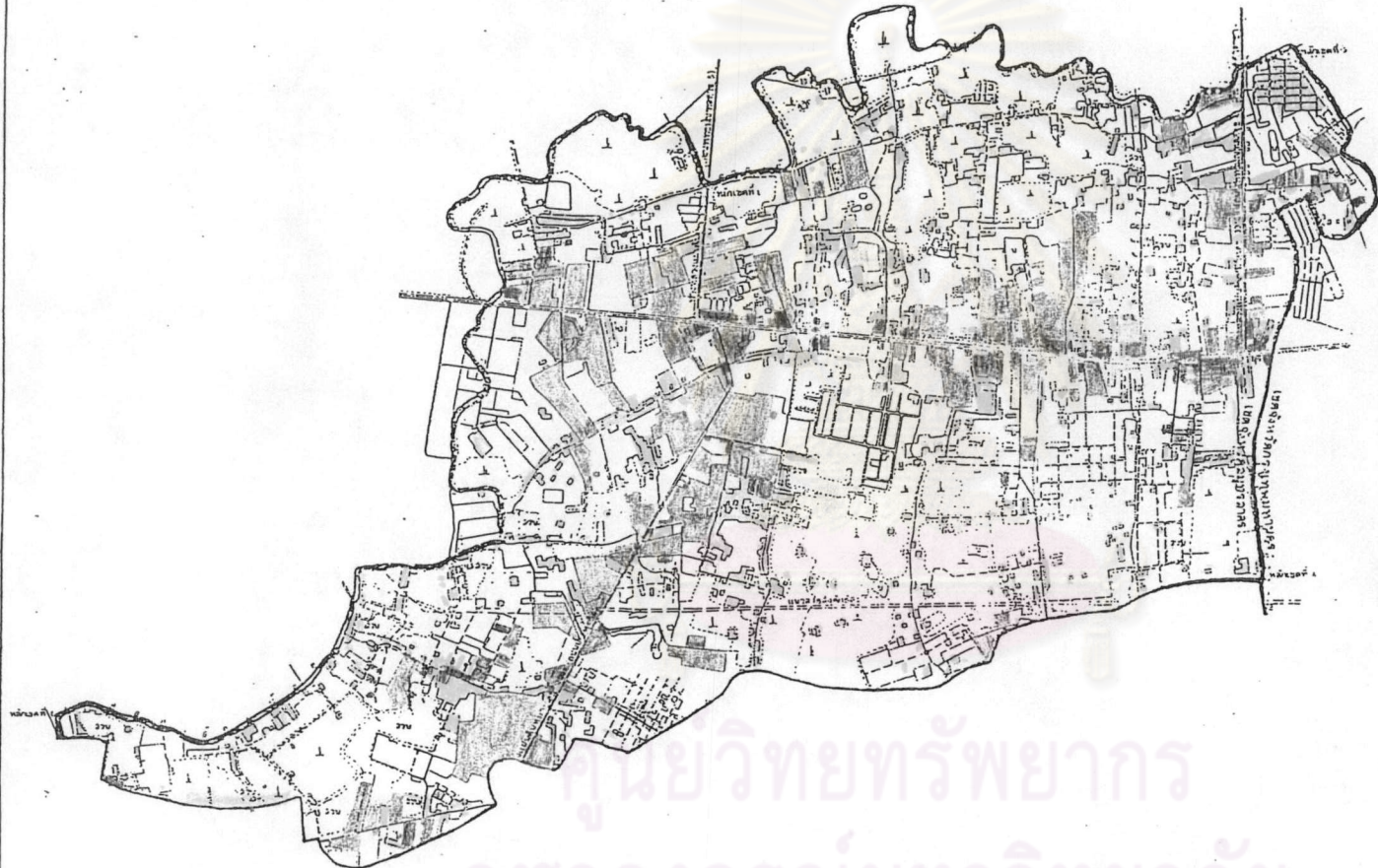
แผนที่

3-3

มาตราส่วน

0 0.5 1 1.5 2 ก.ม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอัมพวัน

แสดง
การใช้ที่ดินปีพ.ศ. 2536

สัญลักษณ์

- ที่ดินประเภทที่พักอาศัย
- ที่ดินประเภทพาณิชย์กรรม
- ที่ดินประเภทอุตสาหกรรม
- ที่ดินประเภทโกดังสินค้า
- ที่ดินประเภทศาลากลาง
- ที่ดินประเภทโรงเรียน
- ที่ดินประเภทสถาบันราชการ

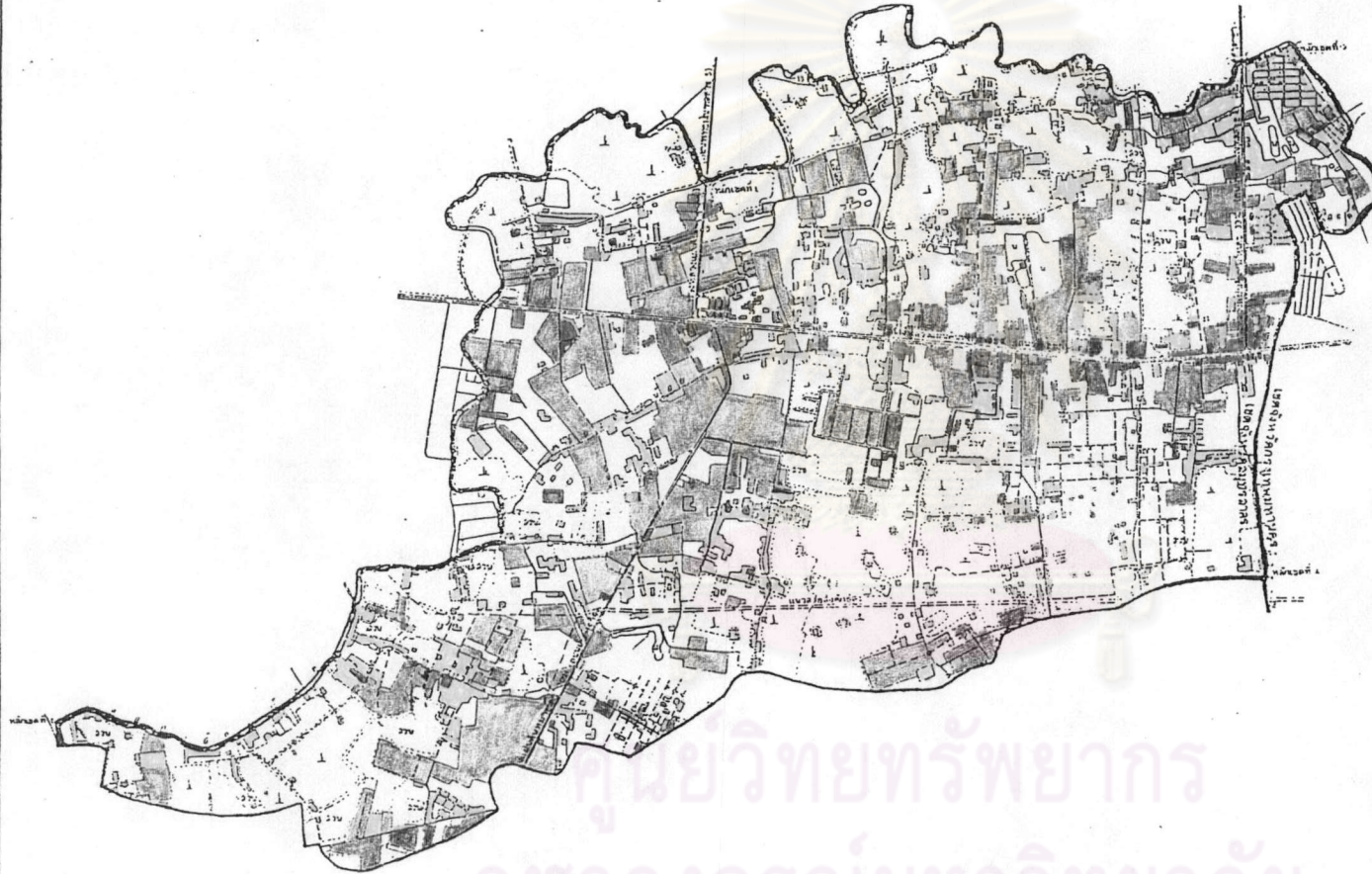
สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ที่มา : กรมการผังเมือง

แผนที่
3-4

มาตราส่วน
0 0.5 1 1.5 2 ก.ม.
79

ทั่ว ๆ ไป ซึ่งจะปล่อยปลະละเลยไม่จริงจัง การทำเกษตรในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยได้ผลกระทบบจากรับอิทธิพลจากการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่แม่น้ำลำคลอง ทำให้การทำเกษตรกรรมไม่ได้ผลคืออย่างที่เคยเป็นในอดีต ตลอดจนคนรุ่นหลังในท้องถิ่นให้ความสนใจกับการประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม และบริการมากขึ้น เนื่องจากผลตอบแทนที่สูงกว่า พื้นที่เกษตรกรรมจึงค่อยถูกเปลี่ยนไปใช้ประโยชน์ทางด้านอื่น โดยเฉพาะการสร้างบ้านเช่าเพื่อสนองความต้องการของผู้อยู่อาศัยระดับแรงงานในอุตสาหกรรมและโรงงานอุตสาหกรรม

11.5 การใช้ที่ดินประเภทอื่นๆ

การใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ ในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีสัดส่วนค่อนข้างน้อย คือร้อยละ 0.80 หรือ 151.71 ไร่ ในปี พ.ศ.2536 เท่ากับในปี พ.ศ.2529 ซึ่งสามารถแบ่งประเภทการใช้ที่ดินได้ดังนี้

สถานที่ราชการที่สำคัญในระดับตำบลได้แก่ ที่ทำการเทศบาลตำบลอ้อมน้อย การประปาอ้อมน้อย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคตำบลอ้อมน้อย ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอ้อมน้อย ชุมสายโทรศัพท์หนองแขม สถานีดับเพลิงเทศบาลตำบลอ้อมน้อย มักตั้งอยู่บนถนนเพชรเกษม และถนนเศรษฐกิจ รวมพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 41.03 ไร่

ศาสนสถานในเทศบาลตำบลอ้อมน้อยมีอยู่ 3 แห่ง ได้แก่ วัดอ้อมน้อย วัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง และสำนักปฏิบัติวิปัสสนาและสมาธิตำบลอ้อมน้อย ตั้งอยู่บนถนนเพชรเกษม รวมการใช้ที่ดินประเภทนี้ประมาณ 63.23 ไร่

สถาบันการศึกษา ส่วนใหญ่มีอยู่ใกล้เคียงกับศาสนสถาน เนื่องจากสมัยก่อนวัดเป็นศูนย์กลางการศึกษา ต่อมาเมื่อมีโรงเรียนเกิดขึ้นจึงมักสร้างโรงเรียนในพื้นที่ของวัดนอกจากโรงเรียนเอกชน รวมพื้นที่สถาบันการศึกษาประมาณ 69.43 ไร่

12. สภาพอุตสาหกรรมในอำเภอกระทุ่มแบน

12.1 จำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน และคนงาน

อำเภอกระทุ่มแบนมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 443 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 5,475 ล้านบาท และจำนวนคนงาน 32,340 คน โรงงานส่วนมากตั้งอยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อย คือ มีจำนวน 255 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.56 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ตำบลท่าไม้มีจำนวนโรงงานมากเป็นอันดับที่สอง มีจำนวน 73 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.48 ของโรงงานทั้งหมด ตำบลที่มีจำนวนโรงงานน้อยได้แก่ ตำบลแคราย ตำบลบางยาง และตำบลที่ไม่มีโรงงานอยู่เลยคือ ตำบลหนองนกไข่ รายละเอียดจำนวนโรงงานเงินทุนจดทะเบียน คนงาน และที่ตั้งโรงงานในแต่ละตำบล ดังต่อไปนี้ (ตารางที่ 3-16)

ตำบลอ้อมน้อย (เทศบาลตำบลอ้อมน้อย) เป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากที่สุดเท่ากับ 255 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานเหล่านี้รวมกันทั้งสิ้นประมาณ 3,992 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 72.91 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนในอำเภอฯ และมีจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมกันทั้งสิ้น 23,807 คน โรงงานอุตสาหกรรมโดยมากตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษมและถนนเศรษฐกิจ 1 ตลอดแนวดถนนสองสายนี้ทั้งสองฟาก บางส่วนตั้งอยู่ริมถนนพุทธมณฑลสาย 4 และถนนพุทธมณฑลสาย 5 ถัดจากแนวดถนนสายสำคัญเหล่านี้เข้าไปตามซอยจะมีโรงงานอุตสาหกรรมไทยการ์เมนต์ ถนนเพชรเกษม ซอยนวลทอง ซอยสุขาภิบาล 1 ซอยวิรุฬรายูร์ ถนนเศรษฐกิจ 1

ตำบลท่าไม้ มีจำนวนโรงงาน 73 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.48 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมดในอำเภอฯ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 686 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 12.53 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงาน ทั้งสิ้น 4,099 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.67 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอ โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ตั้งอยู่ริมถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตตำบลอ้อมน้อย (เทศบาลตำบลอ้อมน้อย) และตามซอยที่แยกจากถนนเศรษฐกิจ 1 ได้แก่ ซอย วปอ. 11 พิเศษ ซอยวัดนางสาว

ตำบลสวนหลวง มีจำนวนโรงงาน 41 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.20 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ เงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 420 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 7.67 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 2,224 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.88 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ โรงงานเหล่านี้ตั้งอยู่บริเวณต่อเนื่องจากตำบลอ้อมน้อย (เทศบาลตำบลอ้อมน้อย) ตามถนนเศรษฐกิจ 1 และถนนสุขาภิบาลภิบาล 3 ซึ่งแยกจากถนนเพชรเกษมฝั่งทิศใต้เข้าจนถึงถนนเลียบคลองภาษีเจริญไปสู่เขตหนองแขม กรุงเทพมหานครได้อีกทางหนึ่ง

ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 29 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.55 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ เงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 287 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.24 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,520 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.70 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอฯ จากบริเวณพื้นที่ต่อเนื่องตามแนวดถนนเศรษฐกิจ 1 เช่นเดียวกับตำบลท่าไม้ และตำบลสวนหลวง มีโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ของตำบลคลองมะเดื่อตั้งอยู่ตามถนนสายนี้ แต่จะมีจำนวนไม่มากเช่นเดียวกับตำบลท่าไม้และตำบลสวนหลวง

ตำบลตลาดกระท่อมแบน (เทศบาลตำบลกระท่อมแบน) มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 29 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 6.55 ของจำนวนโรงงานทั้งหมดในอำเภอ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้นประมาณ 49 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.89 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมดในอำเภอ และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 316 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.98 ของจำนวนคนงานในโรงงานทั้งหมดในอำเภอ จากสภาพที่พบเห็นส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนที่ตั้งอยู่ในลักษณะอาคารพาณิชย์ริมถนนสุขนครวิท มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบการในลักษณะอาคารโรงงานไม่กี่แห่ง หรืออาจจะเป็นโรงสีข้าวริมฝั่งแม่น้ำท่าจีนบริเวณปากคลองภาษีเจริญเท่านั้นเอง

สำหรับตำบลอื่น ๆ มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมไม่มากนัก ได้แก่ ตำบลดอนไก่ดี ตำบลท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางยาง มีจำนวนโรงงานเท่ากับ 7, 4, 3 และ 2 โรงงานตามลำดับ โดยมีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ 41 ล้านบาท และมีจำนวนคนงานรวมกันทั้งสิ้น 374 คน

ตารางที่ 3-16 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายตำบล พ.ศ. 2532

ตำบล	โรงงาน (โรงงาน)		เงินทุน (ล้านบาท)		คนงาน (คน)	
อ้อมน้อย	255	57.56%	3,992	72.91%	23,807	73.61%
ท่าไม้	73	16.48%	686	12.53%	4,099	12.67%
สวนหลวง	41	9.26%	420	7.67%	2,224	6.88%
คลองมะเดื่อ	29	6.55%	287	5.24%	1,520	4.70%
ตลาดกระท่อมแบน	7	6.55%	49	0.89%	316	0.98%
ดอนไก่ดี	4	1.58%	21	0.38%	203	0.63%
ท่าเสา	3	0.90%	16	0.29%	115	0.36%
แคราย	2	0.68%	2	0.04%	44	0.14%
บางยาง	0	0.45%	2	0.04%	12	0.04%
หนองนกไข่	443	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
รวม		100.00%	5,475	100.00%	32,340	100.00%

ที่มา : ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร พ.ศ. 2532

ขนาดโรงงานอุตสาหกรรม

การจำแนกขนาดโรงงานอุตสาหกรรมอาศัยเกณฑ์จำนวนคนงานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ได้แก่

อุตสาหกรรมขนาดครอบครัว (Home Industry) มีจำนวนคนงานไม่เกิน 10 คน

อุตสาหกรรมขนาดเล็ก (Small-scale Industry) มีจำนวนคนงานตั้งแต่ 11-50 คน

อุตสาหกรรมขนาดกลาง (Medium-scale Industry) มีจำนวนคนงานตั้งแต่ 50-500 คน

อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (Large-scale Industry) มีจำนวนคนงานมากกว่า 500 คน

ขึ้นไป

จากตารางที่ 3-16 เมื่อพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมของอำเภอกระทุ่มแบน ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีอยู่ทั้งสิ้น 183 โรงงาน หรือประมาณร้อยละ 41 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีจำนวนใกล้เคียงกัน มีจำนวนเท่ากับ 128 และ 126 โรงงาน หรือประมาณร้อยละ 29 และร้อยละ 28 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด ตามลำดับ ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีเพียง 6 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.4 ของจำนวนโรงงานทั้งหมด

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยมากที่สุด เท่ากับ 71 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 55.47 ของจำนวนโรงงานขนาดครอบครัวทั้งหมด ตำบลที่มีโรงงานขนาดครอบครัวมากเป็นลำดับที่สองคือ ตำบลตลาดกระทุ่มแบนมีจำนวนทั้งสิ้น 19 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 14.84 ของจำนวนโรงงานขนาดครอบครัวทั้งหมด ในลำดับรองลงมา ได้แก่ ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 17 โรงงาน (ร้อยละ 13.28) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 10 โรงงาน (ร้อยละ 7.81) ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 3.91) และตำบลอื่น ๆ อีก มีจำนวนรวมกันทั้งสิ้น 6 โรงงานคือ ในตำบลคอนไก่อี ตำบลท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางยาง

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยมากที่สุดเช่นเดียวกัน มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งสิ้น 97 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 53.10 ของจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งหมด ตำบลท่าไม้มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กมากเป็นลำดับที่สอง เท่ากับ 36 โรงงานหรือคิดเป็นร้อยละ 19.67 ของจำนวนโรงงานขนาดเล็กทั้งหมด ตำบลที่มีจำนวนโรงงานขนาดเล็กมาเป็นลำดับรองลงมาได้แก่ ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 19 โรงงาน (ร้อยละ 10.38) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวน 12 โรงงาน (ร้อยละ 6.56) ตำบลตลาดกระทุ่มแบน 10 โรงงาน (ร้อยละ 5.46) นอกจากนั้นอยู่ในพื้นที่ตำบลอื่น ๆ อีก 9 โรงงาน คือ ตำบลคอนไก่อี ตำบลท่าเสา และตำบลแคราย

ตารางที่ 3-17 แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายตำบล จำแนกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

ตำบล	โรงงาน (โรงงาน)					เงินทุน (ล้านบาท)					คนงาน (คน)				
	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
อ้อมน้อย	71	97	81	6	255	169	758	2,430	635	3,992	432	2,471	15,653	5,251	23,807
ท่าไม้	17	36	20	0	73	36	209	441	0	686	101	898	3,100	0	4,099
สวนหลวง	5	19	17	0	41	9	111	300	0	420	20	449	1,755	0	2,224
คลองมะเดื่อ	10	12	7	0	29	11	111	165	0	287	40	306	1,174	0	1,520
ตลาดกระทุ่มแบน	19	10	0	0	29	23	26	0	0	49	90	226	0	0	326
ดอนไก่ดี	1	5	1	0	7	1	13	7	0	21	5	106	92	0	203
ท่าเสา	1	3	0	0	4	0	16	0	0	16	3	112	0	0	115
แคราย	2	1	0	0	3	1	1	0	0	2	12	32	0	0	44
บางขวาง	2	0	0	0	2	2	0	0	0	2	12	0	0	0	12
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	128	183	126	6	443	252	1,245	3,343	635	5,475	715	4,600	21,774	5,251	32,340

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางที่ 3-18 แสดงสัดส่วนจำนวนโรงงาน เงินทุนจดทะเบียน คนงาน รายตำบล จำแนกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

ตำบล	โรงงาน					เงินทุน					คนงาน				
	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	ครอบครัว	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
อ้อมน้อย	27.84%	38.04%	31.76%	2.35	100.00%	4.23%	18.99%	60.87%	15.91%	100.00%	1.81%	10.38%	65.75%	22.06%	100.00%
	55.47%	53.01%	64.29%	100.00%	57.56%	67.06%	60.88%	72.69%	100.00%	72.91%	60.42%	53.72%	71.89%	100.00%	73.61%
ท่าไม้	23.29%	49.32%	27.40%	0.00%	100.00%	5.25%	30.47%	64.29%	0.00%	100.00%	2.46%	21.91%	75.63%	0.00%	100.00%
	13.28%	19.67%	15.87%	0.00%	16.48%	14.29%	16.79%	13.19%	0.00%	12.53%	14.13%	19.52%	14.24%	0.00%	12.67%
สวนหลวง	12.20%	46.34%	41.46%	0.00%	100.00%	2.14%	26.43%	71.43%	0.00%	100.00%	0.90%	20.19%	78.91%	0.00%	100.00%
	3.91%	10.38%	13.49%	0.00%	9.26%	3.57%	8.29%	8.97%	0.00%	7.67%	2.80%	9.76%	8.06%	0.00%	6.88%
คลองมะเดื่อ	34.48%	41.38%	24.14%	0.00%	100.00%	3.83%	38.68%	57.49%	0.00%	100.00%	2.63%	20.13%	77.24%	0.00%	100.00%
	7.81%	6.56%	5.56%	0.00%	6.55%	4.37%	8.92%	4.94%	0.00%	5.24%	5.59%	6.55%	5.39%	0.00%	4.70%
ตลาดกระทุ่มแบน	65.52%	34.48%	0.00%	0.00%	100.00%	46.94%	53.06%	0.00%	0.00%	100.00%	28.48%	71.52%	0.00%	0.00%	100.00%
	14.84%	5.46%	0.00%	0.00%	6.55%	9.13%	2.09%	0.00%	0.00%	0.89%	12.59%	4.91%	0.00%	0.00%	0.98%
ดอนไก่ดี	14.29%	71.34%	14.29%	0.00%	100.00%	4.76%	61.90%	33.33%	0.00%	100.00%	2.46%	52.22%	45.32%	0.00%	100.00%
	0.78%	2.73%	0.79%	0.00%	1.58%	0.40%	1.04%	0.21%	0.00%	0.38%	0.70%	2.30%	0.42%	0.00%	0.63%
ท่าเสา	25.00%	75.00%	0.00%	0.00%	100.00%	0.00%	100.00%	0.00%	0.00%	100.00%	2.61%	97.39%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.78%	1.64%	0.00%	0.00%	0.90%	0.00%	1.29%	0.00%	0.00%	0.29%	0.42%	2.43%	0.00%	0.00%	0.36%
แคราย	66.67%	33.33%	0.00%	0.00%	100.00%	50.00%	50.00%	0.00%	0.00%	100.00%	27.27%	72.73%	0.00%	0.00%	100.00%
	1.56%	0.55%	0.00%	0.00%	0.68%	0.40%	0.08%	0.00%	0.00%	0.04%	1.68%	0.70%	0.00%	0.00%	0.14%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	1.56%	0.00%	0.00%	0.00%	0.45%	0.79%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%	1.68%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	28.89%	41.31%	28.44%	2.53%	100.00%	4.60%	22.74%	61.06%	11.60%	100.00%	2.21%	14.22%	67.33%	16.24%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

หมายเหตุ บรรทัดที่ 1 คิดตามพื้นที่

บรรทัดที่ 2 คิดตามขนาดของโรงงาน

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

ตารางที่ 3-19 แสดงสัดส่วนจำนวนโรงงาน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

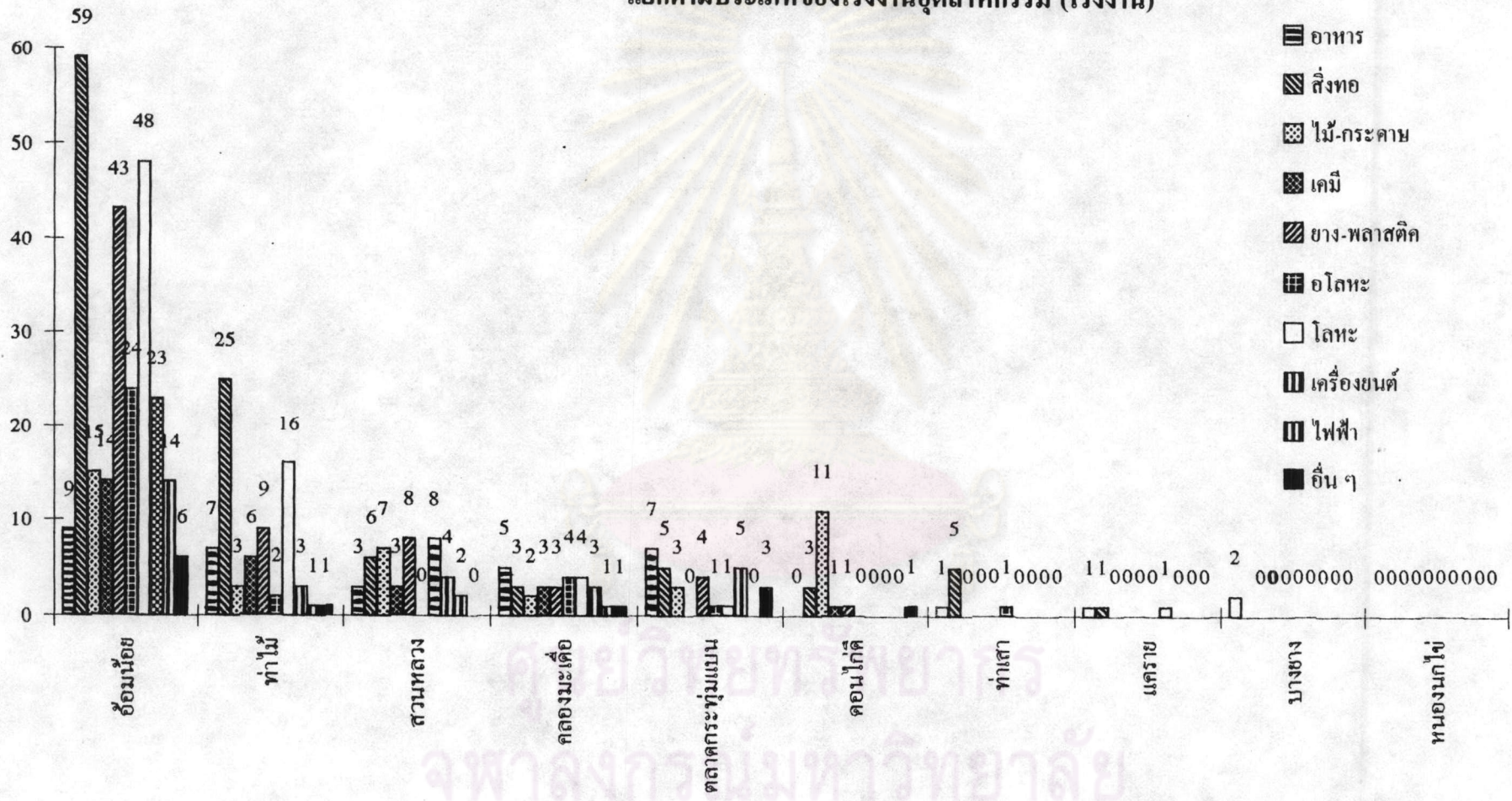
(หน่วย : โรงงาน)

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น	รวม
อ้อมน้อย	9	59	15	14	43	24	48	23	14	6	255
ท่าไม้	7	25	3	6	9	2	16	3	1	1	73
สวนหลวง	3	6	7	3	8	0	8	4	2	0	41
คลองมะเดื่อ	5	3	2	3	3	4	4	3	1	1	29
ตลาดกระทุ่มแบน	7	5	3	0	4	1	1	5	0	3	29
ดอนไก่ดี	0	3	11	1	1	0	0	0	0	1	7
ท่าเสา	1	5	0	0	0	1	0	0	0	0	4
แคราย	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	3
บางยาง	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	35	104	31	27	68	32	78	38	18	12	443

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร

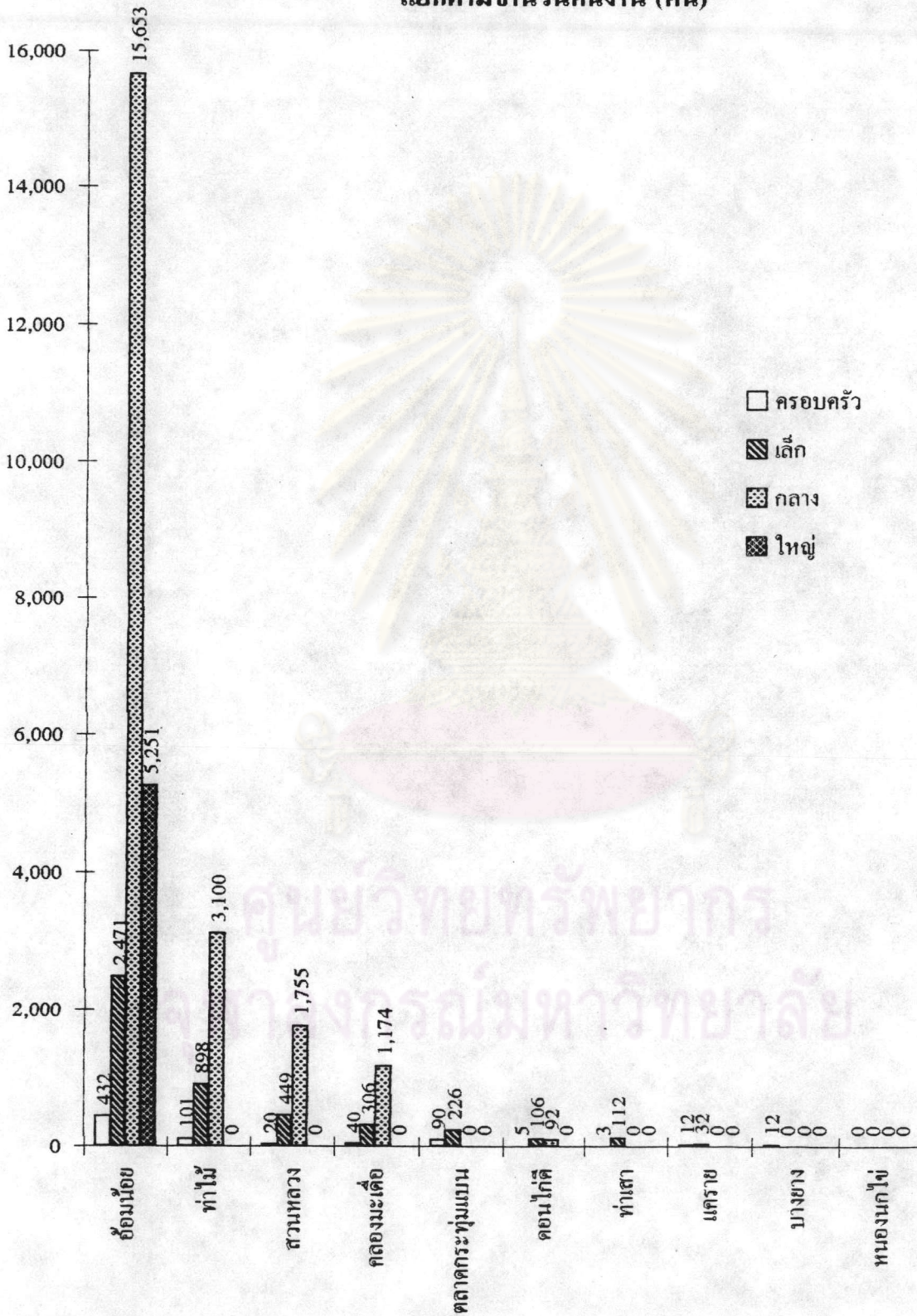

แผนภูมิที่ 3-6 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอกระทุ่มแบน แยกตามประเภทของโรงงานอุตสาหกรรม (โรงงาน)

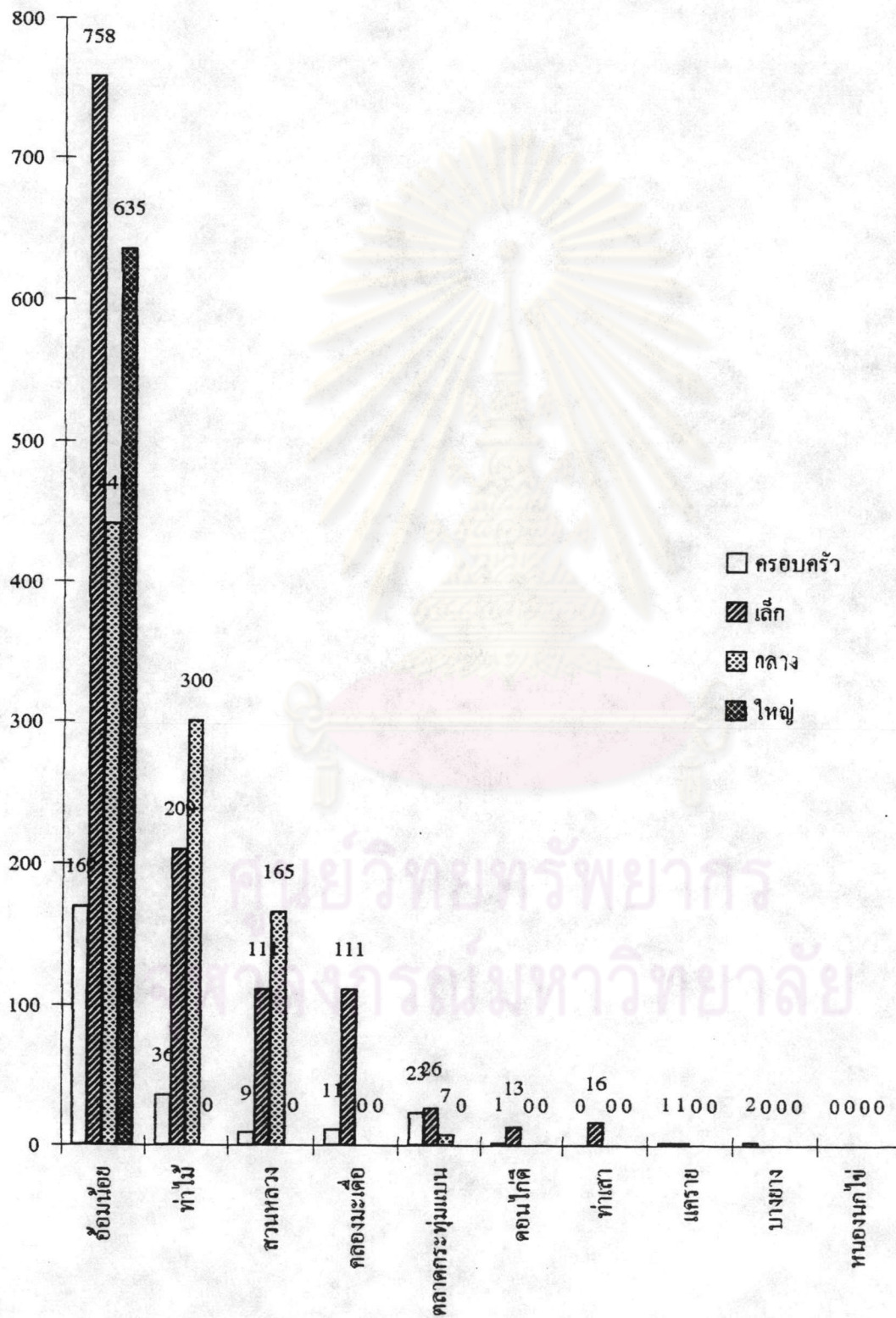

แผนภูมิที่ 3-7 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในเขตอำเภอกระทุ่มแบน

แยกตามจำนวนคนงาน (คน)

**แผนภูมิที่ 3-8 แสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมแยกตามเงินทุนของโรงงานในเขต
อำเภอกระทุ่มแบน (ล้านบาท)**

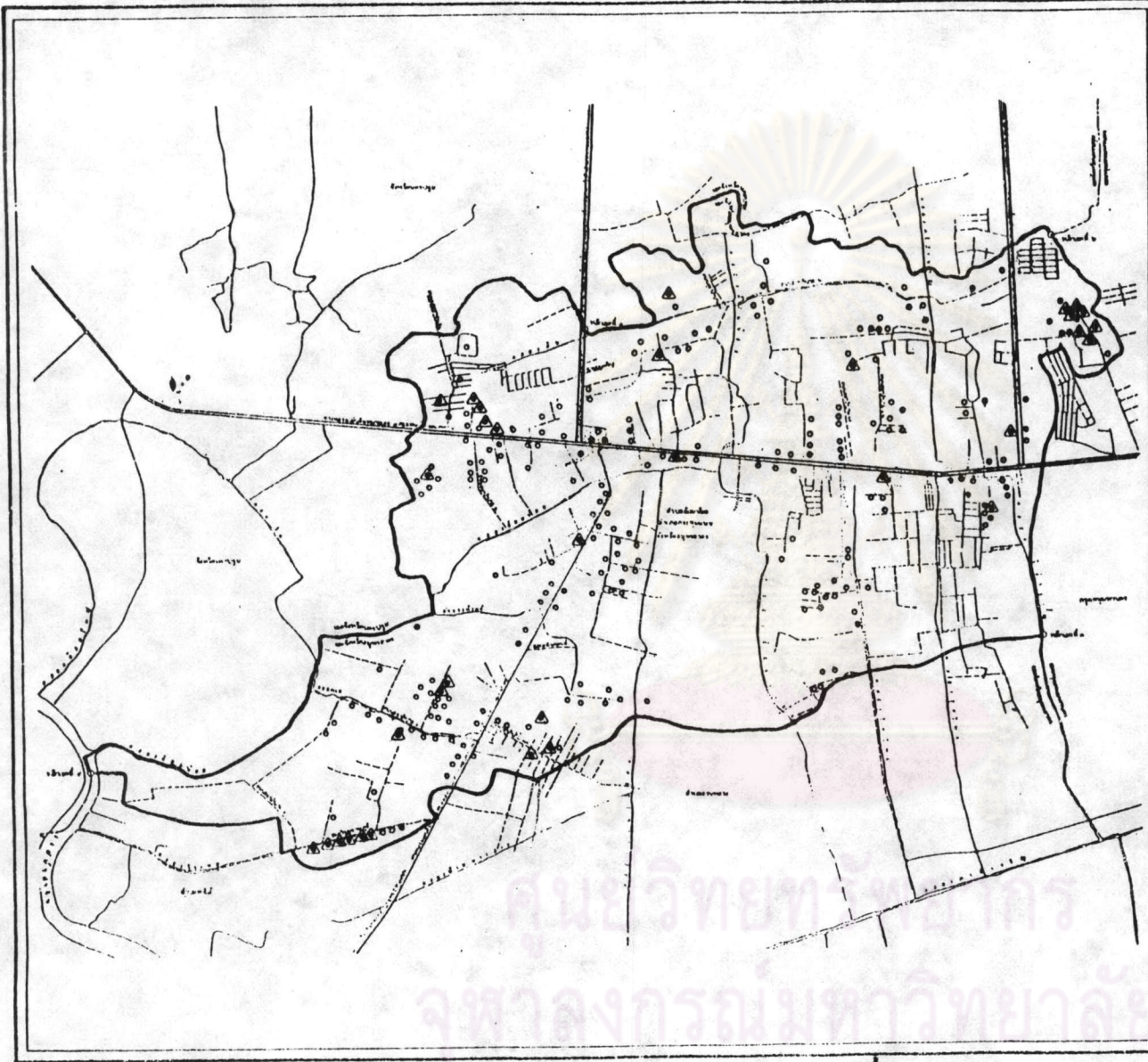

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเท่ากับ 81 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 64.29 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางทั้งหมด สำหรับตำบลอื่นๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางตั้งอยู่ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 20 โรงงาน (ร้อยละ 15.87) ตำบลสวนหลวง มีจำนวน 17 โรงงาน (ร้อยละ 13.49) ตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวนโรงงาน 7 โรงงาน (ร้อยละ 5.56) และตำบลดอนไก่ดี มีจำนวน 1 โรงงาน (ร้อยละ 0.79)

สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 6 โรงงาน ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเท่านั้น

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมของอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีเป็นจำนวนมากที่สุด ประมาณ 3,343 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 61 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางเท่ากับ 26.5 ล้านบาท สำหรับเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 1,245 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 23 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด คิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเท่ากับ 6.8 ล้านบาท โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานประมาณ 635 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เท่ากับ 105.8 ล้านบาท และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งสิ้นประมาณ 525 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 4.6 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นอัตราเฉลี่ยจำนวนเงินทุนจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวเท่ากับ 2.0 ล้านบาท

ตามจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามขนาดโรงงานอุตสาหกรรมมีการกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยเป็นส่วนใหญ่ จึงมีปริมาณเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 60 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนทั้งหมด

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

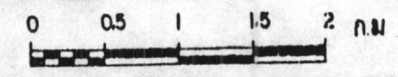
- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงาน อุตสาหกรรม.
 - ▲ อุตสาหกรรมโลหะ และผลิตภัณฑ์โลหะ

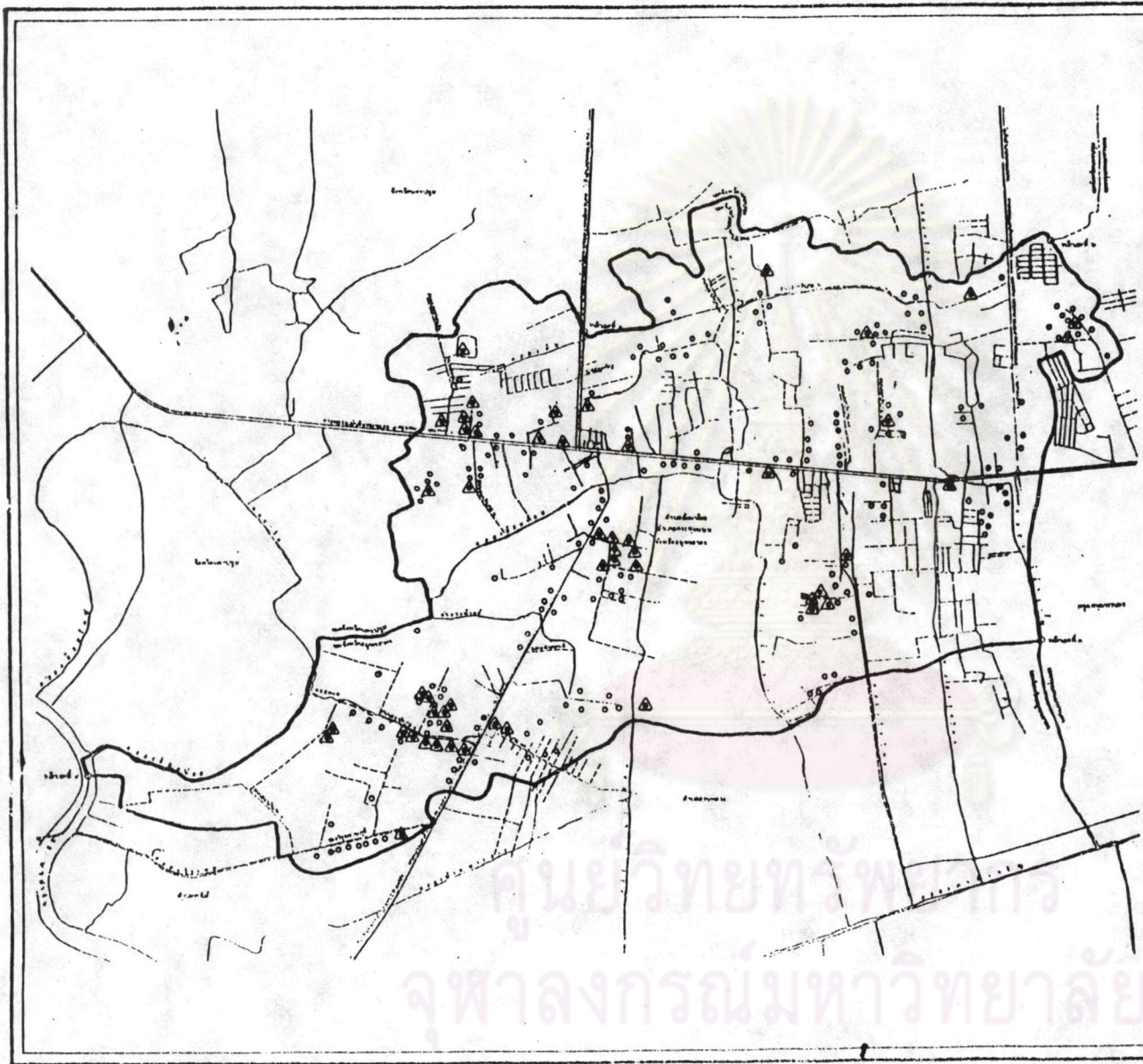
ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่
3-5

มาตราส่วน

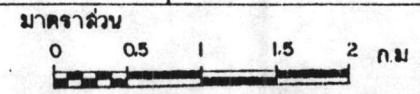
**แนวทางการใช้ที่ดิน
เทศบาลตำบลอัมพน้อย**

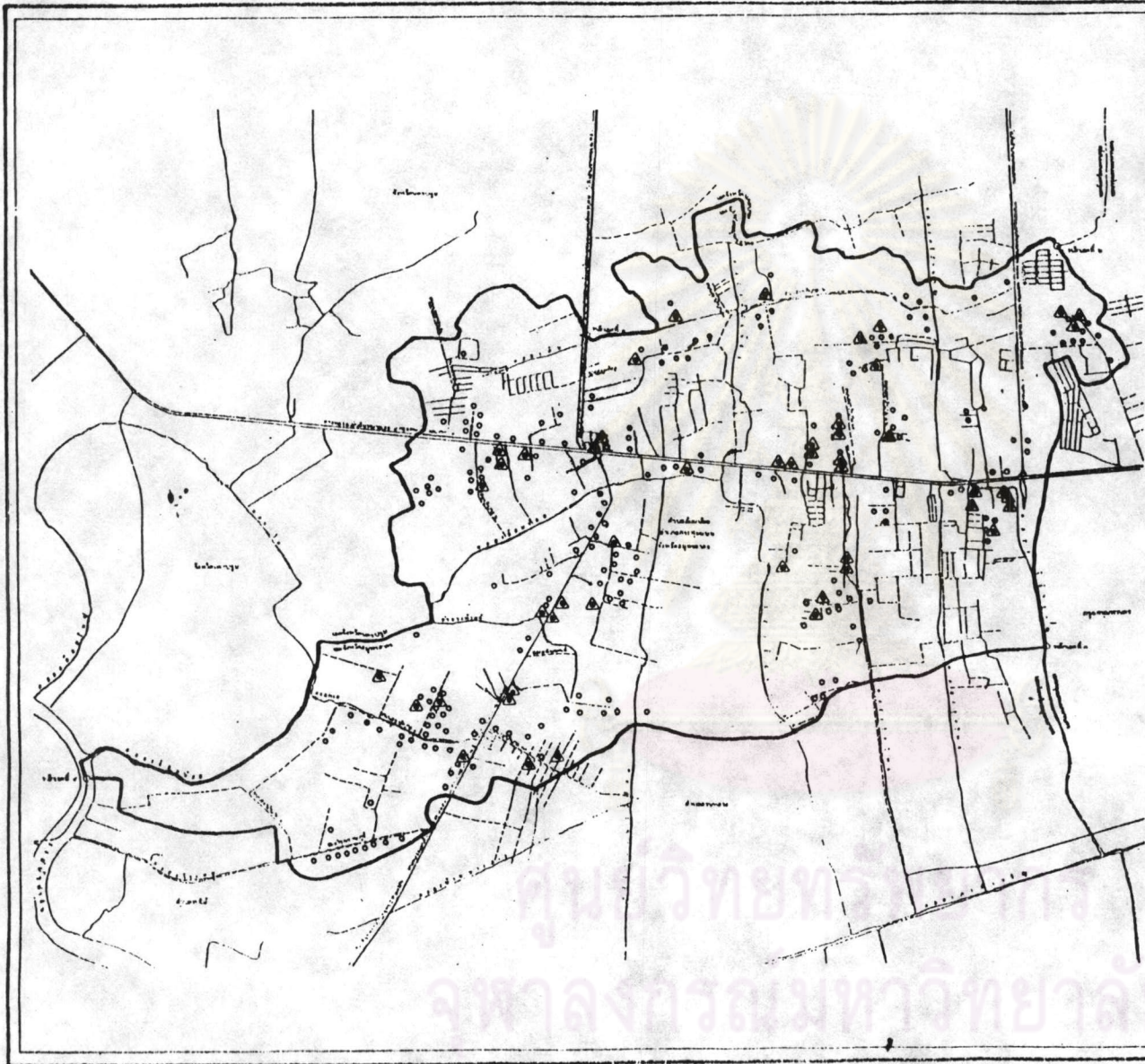
แสดง **ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.**

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - ▲ อุตสาหกรรมเชิงทอ และผลิตภัณฑ์เชิงทอ

ที่มา: เทศบาลตำบลอัมพน้อย

แผนที่
3-6

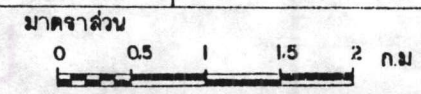
**แนวทางการใช้ที่ดิน
เทศบาลตำบลอ้อมน้อย**

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - ▲ อุตสาหกรรมยาง, พลาซติก และหนังเทียม.

ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่
3-7

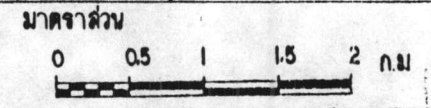
**แนวทางการใช้ที่ดิน
เทศบาลตำบลอ้อมน้อย**

แสดง ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - ▲ อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์

ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่
3-8

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - △ อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม และแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

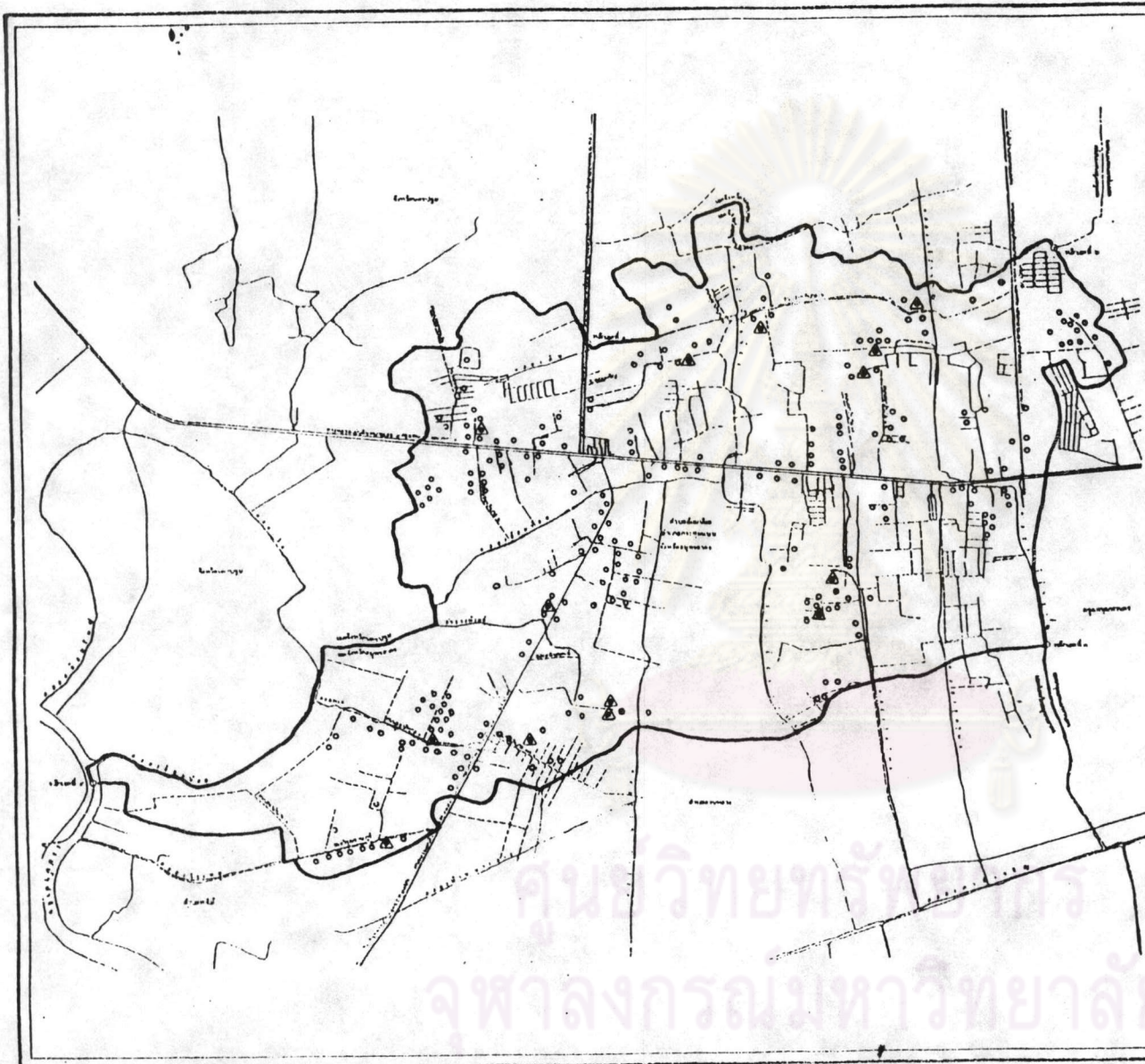
ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่
3-9

มาตราส่วน

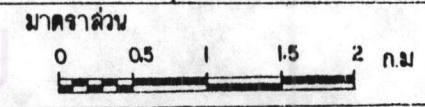
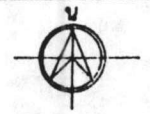
**แนวทางการใช้ที่ดิน
เทศบาลตำบลอ้อมน้อย**

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

สัญลักษณ์
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
อุตสาหกรรมไม้, กระดาษ

ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่
3-10

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แสดง

ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

สัญลักษณ์

- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม
- ๕ อุตสาหกรรม วัลดูกอลร้าง
และโลหะ

ที่มา : เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แผนที่

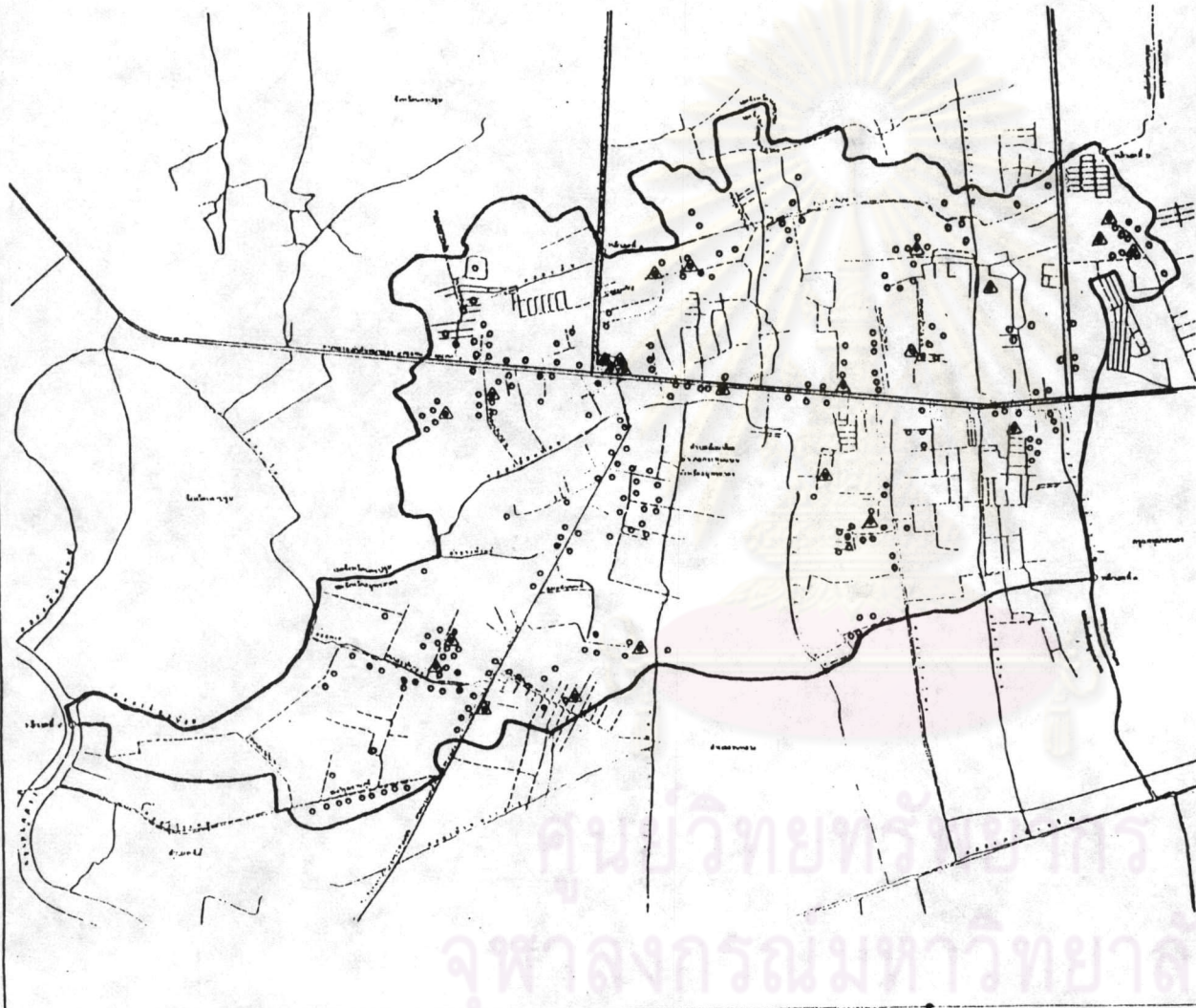
3-11

มาตราส่วน

แนวทางการใช้ที่ดิน เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - △ อุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือ
ตัดแปลง เครื่องจักร และ
เครื่องขนส่ง

ที่มา: เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

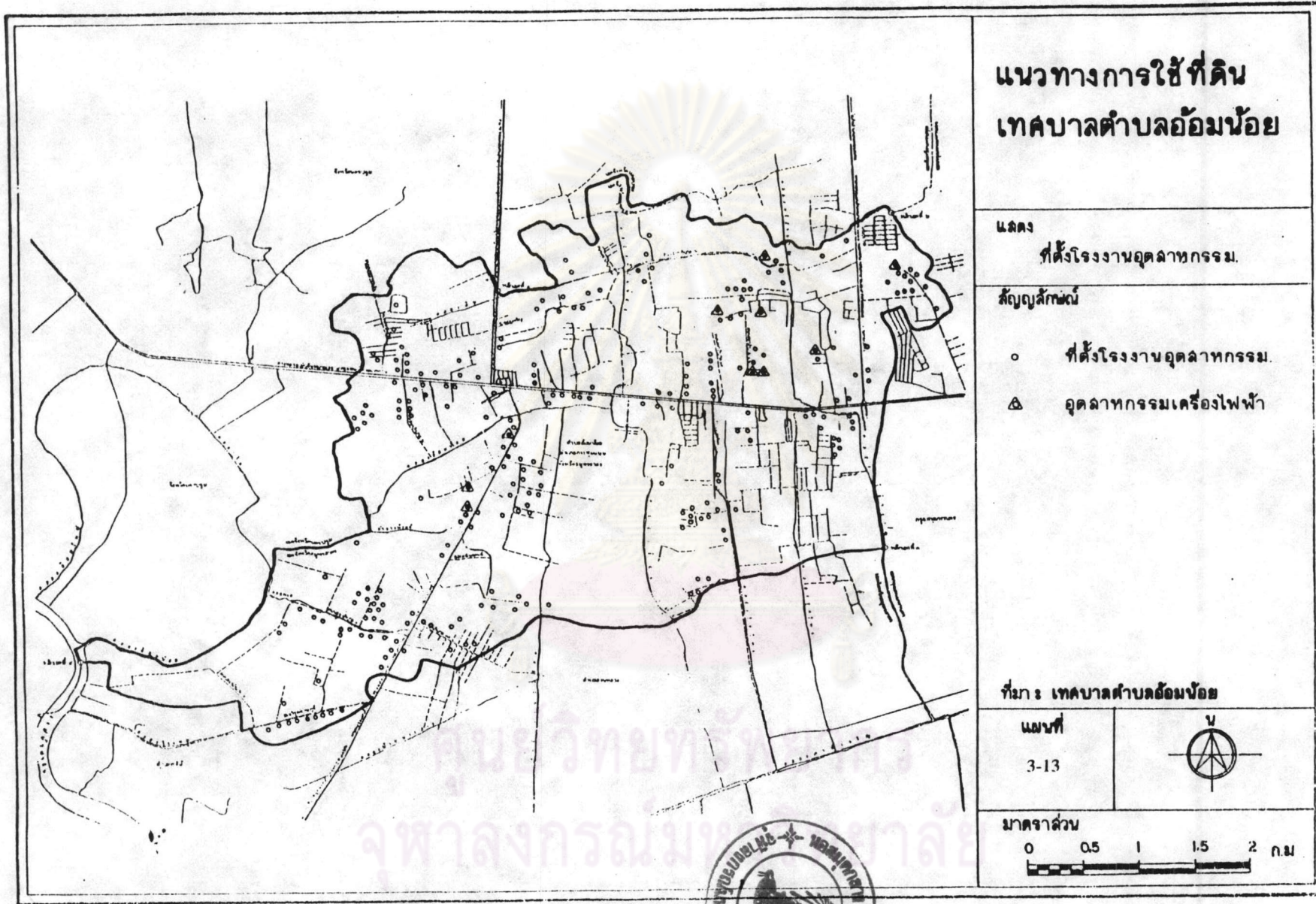
แผนที่

3-12

มาตราส่วน

**แนวทางการใช้ที่ดิน
เทศบาลตำบลอัมพน้อย**

แสดง
ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.

- สัญลักษณ์
- ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม.
 - △ อุตสาหกรรมอื่น ๆ

ที่มา : เทศบาลตำบลอัมพน้อย

แผนที่
3-14

มาตราส่วน

พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวนคนงานรวม 5,044 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 15.6 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,186 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 12.9 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด อุตสาหกรรม และผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 3,822 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 11.8 ของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด

การกระจายตัวของอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ มีดังนี้

1. อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตอาหารจากเนื้อสัตว์ ผลิตภัณฑ์ผัก ผลไม้ หรือเนื้อสัตว์บรรจุกระป๋อง รวมถึงการแช่แข็ง อุตสาหกรรมสกัดน้ำมันพืช อุตสาหกรรมขนมปัง ลูกกวาด และโรงงานน้ำแข็ง เป็นต้น มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ทั้งสิ้น 35 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียน 190 ล้านบาท และคนงานทั้งสิ้น 2,117 คน โรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ตำบลอ้อมน้อย เป็นจำนวนมากที่สุด มีจำนวนทั้งสิ้น 9 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.71 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมนี้ ตำบลท่าไม้ และตำบลตลาดกระทุ่มแบน มีจำนวนมากในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 20.00 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ เท่ากัน นอกจากนี้ยังมีโรงงานอยู่ในตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 14.29) ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 8.57) ตำบลบางยาง (ร้อยละ 5.71) ตำบลท่าเสาและตำบลแคราย (ร้อยละ 2.86)

ส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนและการจ้างงาน พบว่า ตำบลอ้อมน้อย มีสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนและจำนวนคนงานมากที่สุด คือ เงินทุนจดทะเบียน คิดเป็นร้อยละ 48.06 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และจำนวนคนงาน คิดเป็นร้อยละ 50.40 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนมีสัดส่วนการกระจายอยู่ในตำบลอื่นๆ รองลงมาได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลตลาดกระทุ่มแบน ตามลำดับ สำหรับจำนวนคนงานมีสัดส่วนกระจายอยู่ในตำบลอื่นๆ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลสวนหลวง และตำบลตลาดกระทุ่มแบน ตามลำดับ

2. อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมปั่นด้ายจากใยเทียม อุตสาหกรรมฟอกย้อมเส้นใยและย้อมผ้า ทอผ้า พิมพ์ผ้า ทำผ้าห่มนวม ปักผ้าลูกไม้ ถักผ้า ยืด และแต่งสำเร็จ ตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูป ตัดเย็บกระเป๋าหนังเทียม เป็นต้น อุตสาหกรรมประเภทนี้มีจำนวนโรงงานมากที่สุดถึง 104 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ 2,168 ล้านบาท และมีคนงานทั้งสิ้น 12,544 คน ตำบลอ้อมน้อยมีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นจำนวนมาก คือ 59 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.73 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ และมีมากในตำบลท่าไม้ก็เป็นร้อยละ 24.04 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ นอกจากนั้นก็ยังมี

โรงงานตั้งอยู่ในตำบลอื่น ๆ คือ ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 5.77) ตำบลตลาดกระทู้แบน (ร้อยละ 4.81) ตำบลคลองมะเค็ด (ร้อยละ 2.88) ตำบลคอนไก่อี (ร้อยละ 2.68) ตำบลท่าเสา (ร้อยละ 1.92) และตำบลแคราย (ร้อยละ 0.96)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของอุตสาหกรรมประเภทสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ กระจายอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.79 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียน อุตสาหกรรมประเภทนี้ และกระจายอยู่ในตำบลอื่นๆ เป็นส่วนน้อย คือ ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 12.81) ตำบลสวนหลวง (ร้อยละ 4.90) ตำบลคลองมะเค็ด (ร้อยละ 1.92) นอกเหนือจากนี้ในมีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 1

ด้านการจ้างงานก็มีสัดส่วนการกระจายในตำบลต่าง ๆ เช่นเดียวกับสัดส่วนการกระจายจำนวนเงินทุนจดทะเบียน คือ ตำบลอ้อมน้อยมีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 72.10 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตำบลอื่นๆ ประกอบด้วย ตำบลท่าไม้ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 17.18 ตำบลคลองมะเค็ด สัดส่วนร้อยละ 4.38 ตำบลสวนหลวง สัดส่วนร้อยละ 3.55 ตำบลตลาดกระทู้แบน สัดส่วนร้อยละ 1.07 ของจำนวนคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้

3. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์กระดาษ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมขนาดย่อมประเภททำวงกบประตู-หน้าต่าง ทำเครื่องเรือน ไม้การฝีมือหัตถกรรม ในอุตสาหกรรมไม้ และทำงานกระดาษใส่ใบ ทำกระดาษแข็ง ในอุตสาหกรรมกระดาษ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 31 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 223 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,378 คน ตำบลอ้อมน้อยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ 15 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.39 โดยมีโรงงานตั้งอยู่ในตำบลสวนหลวงเป็นจำนวนมากในลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 22.58 ส่วนตำบลอื่น ๆ ได้แก่ ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 9.68) ตำบลตลาดกระทู้แบน (ร้อยละ 9.68) ตำบลคลองมะเค็ด (ร้อยละ 6.45) และตำบลคอนไก่อี (ร้อยละ 3.23)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน มีอยู่ในตำบลสวนหลวงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36 ตำบลอ้อมน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.1 และตำบลท่าไม้ มีสัดส่วนเป็นร้อยละ 21.26 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้

การจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในตำบลอ้อมน้อย คิดเป็นร้อยละ 56.97 ตำบลท่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 21.92 และตำบลสวนหลวง หรือคิดเป็นร้อยละ 16.69 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้

4. อุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตยาฆ่าแมลง ปุ๋ย เคมีภัณฑ์การเกษตร ผลิตภัณฑ์น้ำมัน วานิช แอลกอฮอล์ ผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ ทำกาวย ชักคาริน ผลิตภัณฑ์ก๊าซออกซิเจน ก๊าซอะเซทีลีน เป็นต้น และมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 27 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ

ตารางที่ 3-20 แสดงสัดส่วนจำนวนคนงาน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

(หน่วย : คน)

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										รวม
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น	
อ้อมน้อย	1,067	9,044	785	277	4,025	3,682	2,788	848	639	652	23,807
ท่าไม้	585	2,155	302	38	316	87	466	96	40	14	4,099
สวนหลวง	164	445	230	48	602	0	476	217	42	0	2,224
คลองมะเดื่อ	214	550	41	184	50	358	84	9	6	24	1,520
ตลาดกระทุ่มแบน	65	134	9	0	46	15	3	33	0	11	316
ดอนไก่ดี	0	116	11	21	5	0	0	0	0	50	203
ท่าเสา	3	68	0	0	0	44	0	0	0	0	115
แคราย	7	32	0	0	0	0	50	0	0	0	44
บางยาง	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	12
หนองนกไข่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	2,117	12,544	1,378	568	5,044	4,186	3,822	1,203	751	751	32,340

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

103

ตารางที่ 3-21 แสดงสัดส่วนจำนวนโรงงาน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อลูมิเนียม	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น	รวม
อ้อมน้อย	3.53%	23.14%	5.88%	5.49%	16.86%	9.41%	18.82%	9.02%	5.49%	2.35%	100.00%
	25.71%	56.73%	48.39%	51.85%	63.24%	75.00%	61.54%	60.53%	77.78%	50.00%	57.56%
ท่าไม้	9.59%	34.25%	4.11%	8.22%	12.33%	2.74%	21.92%	4.11%	1.37%	1.37%	100.00%
	20.00%	24.04%	9.68%	22.22%	11.24%	6.25%	20.51%	7.89%	5.56%	8.33%	16.48%
สวนหลวง	7.32%	14.63%	17.07%	7.32%	19.51%	0.00%	19.51%	9.76%	4.88%	0.00%	100.00%
	8.57%	5.77%	25.58%	11.11%	11.76%	0.00%	10.26%	10.53%	11.11%	0.00%	9.26%
คลองมะเดื่อ	17.24%	10.34%	6.90%	10.34%	10.34%	13.79%	13.79%	10.34%	3.45%	3.45%	100.00%
	14.29%	2.88%	6.45%	11.11%	4.41%	12.50%	5.13%	7.89%	5.56%	8.33%	6.55%
ตลาดกระทุ่มแบน	24.14%	17.24%	10.34%	0.00%	13.79%	3.45%	3.45%	17.24%	0.00%	10.34%	100.00%
	20.00%	4.81%	6.98%	0.00%	5.88%	3.13%	1.28%	13.16%	0.00%	25.00%	6.55%
ดอนไก่ดี	0.00%	42.86%	14.29%	14.29%	14.29%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	14.29%	100.00%
	0.00%	2.88%	3.32%	3.70%	1.47%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	8.33%	1.58%
ท่าเสา	25.00%	50.00%	0.00%	0.00%	0.00%	25.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	2.86%	1.92%	0.00%	0.00%	0.00%	3.13%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.90%
แคราย	33.33%	33.33%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	33.33%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	2.86%	0.96%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	1.28%	0.00%	0.00%	0.00%	0.68%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	5.71%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.45%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	7.90%	23.48%	7.00%	6.09%	15.35%	7.22%	17.61%	8.58%	4.06%	2.71%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

หมายเหตุ บรรทัดที่ 1 คิดตามพื้นที่, บรรทัดที่ 2 คิดตามประเภทผลิตภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

ตารางที่ 3-22 แสดงสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

(หน่วย : ร้อยละ)

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อลูมิเนียม	โลหะ	เครื่องจักร	ไฟฟ้า	อื่น	รวม
อ้อมน้อย	4.76%	42.78%	1.96%	1.95%	13.51%	10.58%	10.73%	4.17%	6.69%	2.88%	100.00%
	48.06%	78.79%	35.10%	39.88%	70.69%	84.65%	69.42%	86.75%	96.91%	78.34%	72.92%
ท่าไม้	12.66%	40.52%	6.90%	8.90%	15.01%	1.24%	9.04%	0.66%	0.82%	4.26%	100.00%
	21.96%	12.81%	21.26%	31.19%	13.49%	1.70%	10.05%	2.35%	2.03%	19.89%	12.52%
สวนหลวง	15.96%	25.30%	19.08%	1.48%	19.06%	0.00%	14.58%	4.00%	0.55%	0.00%	100.00%
	16.95%	4.90%	36.00%	3.17%	10.49%	0.00%	9.92%	8.76%	0.84%	0.00%	7.67%
คลองมะเดื่อ	22.80%	14.51%	5.06%	16.81%	4.85%	22.57%	22.43%	0.59%	0.21%	0.17%	100.00%
	9.28%	1.92%	6.52%	24.64%	1.82%	12.97%	10.42%	0.89%	0.22%	0.34%	5.24%
ตลาดกระทุ่มแบน	25.67%	13.96%	1.44%	0.00%	44.97%	4.52%	0.62%	4.93%	0.00%	3.90%	100.00%
	3.16%	0.31%	0.31%	0.00%	2.87%	0.44%	0.05%	1.25%	0.00%	1.29%	0.89%
ดอนไก่ดี	0.00%	56.87%	8.53%	10.43%	23.02%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.95%	100.00%
	0.00%	0.55%	0.81%	1.12%	0.64%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.14%	0.39%
ท่าเสา	2.48%	90.06%	0.00%	0.00%	0.00%	7.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.10%	0.67%	0.00%	0.00%	0.00%	0.24%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.29%
แคราย	13.64%	45.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	40.91%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.08%	0.05%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.15%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.40%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.03%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	7.22%	39.60%	4.06%	3.57%	13.93%	9.11%	11.27%	3.50%	5.03%	2.68%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

หมายเหตุ : บรรทัดที่ 1 คิดตามพื้นที่, บรรทัดที่ 2 คิดตามประเภทผลิตภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

196 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 568 คน ตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนโรงงานประเภทนี้ทั้งสิ้น 14 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.85 สำหรับตำบลอื่นๆ ได้แก่ตำบลท่าไม้ (ร้อยละ 22.22) ตำบลสวนหลวงและตำบลคลองมะเดื่อ (ร้อยละ 11.11 เท่ากัน) และตำบลคอนไก่อี (ร้อยละ 3.70)

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน ตำบลอ้อมน้อยมีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.88 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ โดยที่ตำบลท่าไม้และตำบลคลองมะเดื่อ มีจำนวนเงินทุนจดทะเบียนมากเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 31.19 และ 24.64 ตามลำดับ

ด้านการจ้างงานในอุตสาหกรรมเคมีและเคมีภัณฑ์ ซึ่งมีจำนวนคนงานเพียง 568 คน การจ้างงานส่วนใหญ่อยู่ในตำบลอ้อมน้อย และตำบลคลองมะเดื่อ คิดเป็นร้อยละ 48.77 และ 32.39 ตามลำดับ

5. อุตสาหกรรมยาง พลาสติกและหนังเทียม ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง กระเบื้องยางปูพื้น ยางอุปกรณ์รถยนต์ ยางนอกยางในรถจักรยาน-รถจักรยาน ถุงมือยาง รองเท้ายาง ผลิตตาข่ายพลาสติก ผลิตหนังเทียม ผลิตของใช้จากพลาสติก ถุงพลาสติก รองเท้าฟองน้ำ รองเท้าพลาสติก ผลิตท่ออุปกรณ์พีวีซี หลอดพลาสติก เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 68 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 763 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,025 คน เป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญประเภทหนึ่งในอำเภอกระทุ่มแบน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวน 43 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 63.24 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ส่วนโรงงานอีกจำนวนหนึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าไม้ ตำบลสวนหลวง ตำบลกระทุ่มแบน ตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลคอนไก่อี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.24 17.76 5.88 4.41 และ 1.47 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตามลำดับ

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 539 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 70.69 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ สำหรับตำบลอื่นๆ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 29.31 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และการจ้างงานก็มีอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 4,025 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 79.80 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ อีกร้อยละ 20.20 เป็นสัดส่วนจำนวนคนงานโรงงานที่มีอยู่ในตำบลอื่นๆ

6. อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและโลหะ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา ผลิตภัณฑ์แก้ว อิฐทนไฟ ทำคอนกรีตบล็อก ท่อน้ำคอนกรีต เสริมสำเร็จรูป เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 32 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 499 ล้านบาท และจำนวน คนงานทั้งสิ้น 4,186 คน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนทั้งสิ้น

24 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.00 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ และโรงงานส่วนหนึ่งอยู่ใน ตำบลท่าไม้ ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลตลาดกระทู้แบน และตำบลท่าเสา ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 422 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 84.65 และมีจำนวนคนงานในโรงงานประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย ทั้งสิ้น 3,682 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.96

7. อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมรีดเหล็กเส้น หลอมโลหะ ทำเฟอร์นิเจอร์เหล็ก ประตูหน้าต่างเหล็กตัด แท็งก์น้ำ กระจังโลหะ ปั้นภาชนะ ของใช้จากอลูมิเนียม ลวดตาข่าย ผลิตภัณฑ์ต-สกรู เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 78 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 617 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 3,822 คน ซึ่งนับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญอีกประเภทหนึ่งในอำเภอกระทู้แบน โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนทั้งสิ้น 48 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.54 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ส่วนโรงงานอีกจำนวนหนึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลท่าไม้ ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้น 16 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.51 นอกจากนั้นยังมีโรงงานตั้งอยู่ในตำบลสวนหลวง ตำบลคลองมะเดื่อ ตำบลตลาดกระทู้แบน และตำบลแคราย ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 10.26 5.13 1.28 และ 1.28 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ ตามลำดับ

สัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนของโรงงานอุตสาหกรรมประเภทนี้ในตำบลอ้อมน้อย จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 428 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 69.42 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ สำหรับตำบลอื่นๆ จำนวนเงินทุนจดทะเบียนรวมกันคิดเป็นร้อยละ 30.58 ของจำนวนเงินทุนจดทะเบียนอุตสาหกรรมประเภทนี้ และการจ้างงานก็มีอยู่ในตำบลอ้อมน้อยเป็นจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 2,788 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 72.95 ของจำนวนคนงานในอุตสาหกรรมประเภทนี้ อีกร้อยละ 27.05 เป็นสัดส่วนจำนวนคนงานโรงงานที่มีอยู่ในตำบลอื่นๆ

8 อุตสาหกรรมซ่อมแซม หรือตัดแปลง เครื่องจักรและเครื่องยนต์ ประกอบด้วย อุตสาหกรรมกลึง-เชื่อมโลหะ ซ่อมเครื่องจักร ต่อตัวถังรถยนต์ ทำอุปกรณ์-อะไหล่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ซ่อมรถยนต์ เคาะพ่นสีรถยนต์ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 38 โรงงาน เงินทุนจดทะเบียนประมาณ 617 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 1,203 คน ตำบลอ้อมน้อย มีโรงงานประเภทนี้จำนวนทั้งสิ้น 23 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.53 ส่วนตำบลอื่นๆ ได้แก่ ตำบลตลาดกระทู้แบน มีจำนวน 5 โรงงาน (ร้อยละ 13.61) ตำบลสวนหลวง

มีจำนวน 4 โรงงาน (ร้อยละ 10.53) ตำบลท่าไม้ มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 5.56) และตำบลคลองมะเค็ด มีจำนวน 3 โรงงาน (ร้อยละ 5.56)

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 166 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 86.65 และมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 848 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70.49 สำหรับตำบลอื่นๆ มีสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียนคิดเป็นร้อยละ 23.25 และสัดส่วนจำนวนคนงานคิดเป็นร้อยละ 29.51

9. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า ภายในบ้าน เช่น พัดลม ตู้เย็น อุตสาหกรรมผลิตสายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า ไดนาโม มอเตอร์ และ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องปรับอากาศ เป็นต้น มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 18 โรงงาน จำนวนเงินทุนจดทะเบียนประมาณ 275 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 727 คน จากจำนวนโรงงานประเภทนี้ทั้งหมดตั้งอยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อยจำนวนถึง 14 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.78 และส่วนโรงงานอีก 4 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตตำบลสวนหลวง ตำบลท่าไม้ และตำบลคลองมะเค็ด

จำนวนเงินทุนจดทะเบียนในอุตสาหกรรมประเภทนี้ของตำบลอ้อมน้อย มีจำนวนประมาณ 267 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.91 และมีจำนวนคนงานทั้งสิ้น 639 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90

10. อุตสาหกรรมประเภทอื่นๆ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมทำอุปกรณ์เครื่องใช้ในโรงพยาบาล ผลิตอุปกรณ์กีฬาลูกฟุตบอล ลูกขนไก่ ทำห้องเย็นเก็บสัตว์น้ำ เป็นต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 12 โรงงาน มีจำนวนเงินทุนประมาณ 147 ล้านบาท และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 751 คน

การกระจายตัวของอุตสาหกรรม

การกระจายตัวของอุตสาหกรรมในแต่ละตำบล มีดังนี้

ตำบลอ้อมน้อย จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนจำนวนทั้งสิ้น 255 โรงงาน ในจำนวนนี้เป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ อุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ อุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอโลหะ และอุตสาหกรรมซ่อมแซม คัดแปลงเครื่องจักร-เครื่องยนต์ เป็นส่วนใหญ่ ในตำบลอ้อมน้อยถือได้ว่ามีความหลากหลายของแรงงานและเป็นแหล่งงาน จำนวนแรงงานที่มีอยู่ในพื้นที่ตำบลนี้มีจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมรวมทั้งสิ้น 23,807 คน และส่วนใหญ่เป็นแรงงานในอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาปริมาณเงินทุนจดทะเบียนก็มีจำนวนมากถึง 3,992 ล้านบาท

การประกอบอุตสาหกรรมมีโรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยมีขนาดโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ขนาดครอบครัว ไปจนถึงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเป็นจำนวนมากที่สุด คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 97 โรงงาน หรือคิดเป็นร้อยละ 38.0 ของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด ซึ่งมีประกอบอุตสาหกรรมในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 20 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังสัตว์ จำนวน 18 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 14 โรงงาน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางก็มีจำนวนมากเช่นกัน คือ มีจำนวนทั้งสิ้น 81 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 31.8 นอกจากนี้ยังมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง ประกอบการผลิตในประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 30 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังสัตว์ จำนวน 17 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 17 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์อโลหะ มีจำนวน 11 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 8 โรงงาน ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมีการประกอบการผลิตในประเทศอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ มีจำนวน 24 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักร-เครื่องยนต์ จำนวน 11 โรงงาน ประเภทอุตสาหกรรมยาง พลาสติกและหนังเทียม มีจำนวน 8 โรงงาน และประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 7 โรงงาน ในตำบลอ้อมน้อยเป็นเพียงตำบลเดียวที่มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่มีจำนวน 6 โรงงาน คือ โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มีจำนวน 2 โรงงาน โรงงานประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวน 2 โรงงาน โรงงานประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่มแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร และโรงงานประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้าง และผลิตภัณฑ์อโลหะ ประเภทละ 1 โรงงาน

จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีจำนวนแรงงานมากที่สุดเท่ากับ 15,653 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.7 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด ประเภทอุตสาหกรรมการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางสำคัญ ๆ นั้นประกอบด้วยโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวนแรงงาน 5,888 คน อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม จำนวนแรงงาน 3,477 คน ประเภทอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและอโลหะ มีจำนวนแรงงาน 2,841 คน และประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวนแรงงาน 1,136 คน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ มีจำนวนแรงงานรวม ทั้งสิ้น 5,251 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.1 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนโรงงานรวมทั้งสิ้น 2,471 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.4 ของจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมของอำเภอกระทุ่มแบนทั้งหมด และโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัว มีจำนวนแรงงานเพียง 432 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ของจำนวนแรงงานในตำบลอ้อมน้อยทั้งหมด

ตารางที่ 3-23 แสดงจำนวนเงินทุนจดทะเบียน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

(หน่วย : ล้านบาท)

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น	รวม
อ้อมน้อย	190.0	1,780.0	78.1	78.0	539.2	422.4	428.4	166.3	266.9	115.0	3,922.0
ท่าไม้	86.8	277.8	47.3	61.0	102.9	8.5	62.0	4.5	5.6	29.2	686
สวนหลวง	67.0	106.2	80.1	6.2	80.0	0.0	61.2	16.8	2.3	0.0	420
คลองมะเค็ด	36.7	41.6	15.5	48.2	13.9	64.7	64.3	1.7	0.6	0.5	287
ตลาดกระทุ่มแบน	12.5	6.8	0.7	0.0	21.9	2.2	0.3	2.4	0.0	1.9	49
ดอนไก่ดี	0.0	12.0	1.8	2.2	4.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	21
ท่าเสา	0.4	15.5	0.0	0.0	0.0	1.2	0.0	0.0	0.0	0.0	16
แคราย	0.3	1.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	2
บางยาง	1.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	2
หนองนกไข่	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0
รวม	395.3	2,167.9	222.5	195.6	762.8	499.0	617.1	191.7	257.4	146.8	5,475

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

ตารางที่ 3-24 แสดงสัดส่วนจำนวนเงินทุนจดทะเบียน รายตำบล จำแนกตามประเภทโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2532

(หน่วย : ร้อยละ)

ตำบล	ประเภทอุตสาหกรรม										รวม
	อาหาร	สิ่งทอ	ไม้, กระดาษ	เคมี	ยาง, พลาสติก	อโลหะ	โลหะ	เครื่องยนต์	ไฟฟ้า	อื่น	
อ้อมน้อย	4.76%	42.78%	1.96%	1.95%	13.51%	10.58%	10.73%	4.17%	6.69%	2.88%	100.00%
	48.06%	78.79%	35.10%	39.88%	70.69%	84.65%	69.42%	86.75%	96.91%	78.34%	72.92%
ท่าไม้	12.66%	40.52%	6.90%	8.90%	15.01%	1.24%	9.04%	0.66%	0.82%	4.26%	100.00%
	21.96%	12.81%	21.26%	31.19%	13.49%	1.70%	10.05%	2.35%	2.03%	19.89%	12.52%
สวนหลวง	15.96%	25.30%	19.08%	1.48%	19.06%	0.00%	14.58%	4.00%	0.55%	0.00%	100.00%
	16.95%	4.90%	36.00%	3.17%	10.49%	0.00%	9.92%	8.76%	0.84%	0.00%	7.67%
คลองมะเดื่อ	22.80%	14.51%	5.06%	16.81%	4.85%	22.57%	22.43%	0.59%	0.21%	0.17%	100.00%
	9.28%	1.92%	6.52%	24.64%	1.82%	12.97%	10.42%	0.89%	0.22%	0.34%	5.24%
ตลาดกระทู้แบน	25.67%	13.96%	1.44%	0.00%	44.97%	4.52%	0.62%	4.93%	0.00%	3.90%	100.00%
	3.16%	0.31%	0.31%	0.00%	2.87%	0.44%	0.05%	1.25%	0.00%	1.29%	0.89%
คอนไก่ดี	0.00%	56.87%	8.53%	10.43%	23.02%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.95%	100.00%
	0.00%	0.55%	0.81%	1.12%	0.64%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.14%	0.39%
ท่าเสา	2.48%	90.06%	0.00%	0.00%	0.00%	7.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.10%	0.67%	0.00%	0.00%	0.00%	0.24%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.29%
แคราย	13.64%	45.45%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	40.91%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.08%	0.05%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.15%	0.00%	0.00%	0.00%	0.04%
บางยาง	100.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	100.00%
	0.40%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.03%
หนองนกไข่	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
รวม	7.22%	39.60%	4.06%	3.57%	13.93%	9.11%	11.27%	3.50%	5.03%	2.68%	100.00%
	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

หมายเหตุ : บรรทัดที่ 1 คิดตามพื้นที่, บรรทัดที่ 2 คิดตามประเภทผลิตภัณฑ์

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร และจากการวิเคราะห์

ตำบลท่าไม้ เป็นตำบลที่มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมมากในลำดับรองลงมาคือ มีจำนวนโรงงานจดทะเบียนทั้งสิ้น 73 โรงงาน จำนวนแรงงาน 4,099 คน และเงินทุนจดทะเบียน 686 ล้านบาท ประกอบด้วยอุตสาหกรรมการผลิตประเภทสำคัญๆ คือ ประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ประเภทอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ ประเภทอุตสาหกรรมยางพลาสติก และหนังเทียม และประเภทอุตสาหกรรมอาหาร เครื่องดื่ม แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมของพื้นที่ตำบลท่าไม้ เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางที่มีอยู่ 20 โรงงาน คิดเป็นร้อยละ 27.4 ของจำนวนโรงงานในตำบลท่าไม้ทั้งหมด และจำนวนแรงงาน 3,100 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 75.6 ของจำนวนแรงงานในตำบลท่าไม้ ประกอบด้วยประเภทอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ จำนวน 10 โรงงาน จำนวนแรงงาน 1,738 คน สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีจำนวนทั้งสิ้น 36 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 49.3 ของจำนวนเป็นในตำบลท่าไม้ทั้งหมด)

ตำบลสวนหลวง มีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนทั้งสิ้น 41 โรงงาน จำนวนแรงงาน 2,224 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 420 ล้านบาท มีการประกอบอุตสาหกรรมในเกือบทุกประเภท ยกเว้นอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ และประเภทอุตสาหกรรมอื่น ๆ ขนาดโรงงานอุตสาหกรรมที่มีจำนวนมากก็คือ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและโรงงานอุตสาหกรรมโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีจำนวนโรงงานเท่ากับ 19 และ 17 โรงงานตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 46.3 และร้อยละ 41.5 ของจำนวนโรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด) ด้านจำนวนแรงงาน มีจำนวนแรงงาน มีจำนวนโรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด และจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก 449 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.2 ของจำนวนแรงงานในตำบลสวนหลวงทั้งหมด สำหรับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวมีเพียง 5 โรงงาน (คิดเป็นร้อยละ 12.2) และจำนวนแรงงาน 20 คน (คิดเป็นร้อยละ 0.9)

ตำบลคลองมะเดื่อ มีโรงงานอุตสาหกรรมจดทะเบียนจำนวน 29 โรงงาน จำนวนแรงงาน 1,520 คน ปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 287 ล้านบาท เป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสินค้าในประเภทอุตสาหกรรมต่างๆ ทุกประเภท มีจำนวนใกล้เคียงกัน โรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กมีมากที่สุด รองลงมาเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลาง มีจำนวน 12 10 และ 7 โรงงาน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 41.4 ร้อยละ 34.5 และร้อยละ 24.1 ของจำนวนโรงงานในตำบลคลองมะเดื่อทั้งหมด) ด้านจำนวนแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางมีมากที่สุด เท่ากับ 1,174 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.2 ของจำนวนแรงงานในตำบล

คลองมะเดื่อทั้งหมด รองลงมาคือโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก และโรงงานอุตสาหกรรมขนาด
 ครอบครัวย มีจำนวนแรงงาน 306 คน และ 40 คน ตามลำดับ (คิดเป็นร้อยละ 20.1 และร้อยละ 2.6)
 ประเภทอุตสาหกรรมที่มีแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก คือประเภทอุตสาหกรรม
 สิ่งทอและผลิตภัณฑ์สิ่งทอ และอุตสาหกรรมวัสดุก่อสร้างและผลิตภัณฑ์โลหะ จำนวนแรงงาน
 550 คน และ 358 คน ตามลำดับ

ตำบลลาดกระทุ่มแบน คือตำบลที่เป็นที่ตั้งเทศบาลตำบลกระทุ่มแบนที่มีจำนวน
 โรงงาน 29 โรงงาน จำนวนแรงงาน 316 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียน 49 ล้านบาท การ
 ประกอบอุตสาหกรรมก็มีเพียงโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงานอุตสาหกรรม
 ขนาดเล็ก มีโรงงานอุตสาหกรรมประเภทอาหาร โรงงานพิมพ์ผ้า โรงงานทำหลอดพลาสติก
 โรงงานทำประตู-หน้าต่างเหล็กตัด โรงงานพิมพ์สิ่งพิมพ์ โรงงานกลึงเชื่อมโลหะ เป็นต้น

สำหรับตำบลคอนไก่อี ตำบลท่าเสา ตำบลแคราย และตำบลบางยาง มีโรงงาน
 อุตสาหกรรมเพียงเล็กน้อย คือ ตำบลคอนไก่อี มี 7 โรงงาน ตำบลท่าเสา มี 4 โรงงาน ตำบล
 แคราย มี 3 โรงงาน และตำบลบางยาง มี 2 โรงงาน การประกอบอุตสาหกรรมทั้งหมดที่มีอยู่
 ในพื้นที่ตำบลนี้เป็นการประกอบการในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดครอบครัวและโรงงาน
 อุตสาหกรรมขนาดเล็ก จะมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางก็เพียงโรงงานเดียวในตำบลคอนไก่อี จำนวน
 แรงงานรวมกันทั้งสิ้น 374 คน และปริมาณเงินทุนจดทะเบียนรวมกันทั้งสิ้น 41 ล้านบาท ในขณะที่
 ที่ตำบลหนองนกไข่ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เลย

ทำเลที่ตั้ง

โรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอกระทุ่มแบน สามารถแบ่งย่านโรงงานอุตสาหกรรม
 สำคัญตามเส้นทางคมนาคม 3 สาย คือ

- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเพชรเกษม ซึ่งผ่านตำบลอ้อมน้อย
- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเศรษฐกิจ 1 ซึ่งผ่านตำบลอ้อมน้อย ตำบลท่า
 ไม้ ตำบลสวนหลวง และตำบลคลองมะเดื่อ

- ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเลียบคลองภาษีเจริญ ในตำบลสวนหลวง

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณถนนเพชรเกษมในเขตตำบลอ้อมน้อย เนื่องจากเป็น
 ตำบลที่ตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพมหานคร โดยสามารถติดต่อถึงกันได้สะดวกตามเส้น
 ทางคมนาคมถนนเพชรเกษม ซึ่งจะทำให้การขนส่งสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมสามารถไปถึงยัง
 แหล่งตลาดภายในกรุงเทพมหานครได้อย่างรวดเร็ว และจากกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นศูนย์กลาง

ตลาดก็จะกระจายการจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมเหล่านี้ไปทั่วประเทศหรือส่งออกไปยังต่างประเทศอีกด้วย

โรงงานส่วนใหญ่ต้องอาศัยถนนสายนี้เป็นหลักแทบทั้งสิ้น ซึ่งจะพบเห็นบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมปรากฏอยู่บริเวณริมถนนเพชรเกษมทั้งสองฝั่ง และจากบริเวณริมถนนจะมีซอยเล็กๆ แยกเข้าไปอีกส่วนหนึ่ง

การสำรวจพบว่า พื้นที่ริมถนนเพชรเกษมส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีอาคารโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในอาณาบริเวณที่คั่นกว้างขวาง โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้จะตั้งอยู่เป็นระยะ ๆ ซึ่งสามารถพบเห็นพื้นที่ว่างอยู่บ้าง จากบริเวณริมถนนเพชรเกษมเข้าไปในซอยจะมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก มีทั้งโรงงานที่เป็นอาคารพาณิชย์ และโรงงานที่ก่อสร้างเป็นอาคารโรงงานคลุมพื้นที่ทั้งหมด บางแห่งมีสภาพเป็นบ้านเดี่ยวที่ดัดแปลงต่อเติมเป็นโรงงาน

บริเวณที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมาก ได้แก่ บริเวณด้านข้างและด้านหลังตลาดสมบูรณ์อ้อมน้อย บริเวณถนนสุขาภิบาล 14 บริเวณถนนสุขาภิบาล 12 (ซอยคารามิตร) บริเวณซอยทหารเรือ บริเวณซอยบริษัทไทยการ์เมนต์เอ็กซ์พอร์ต

โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่บริเวณถนนเพชรเกษมเป็นโรงงานที่มีที่ดินมากกว่า 10 ไร่ โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เหล่านี้ ประกอบด้วย โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอประเภทโรงงานทอผ้า เช่น โรงงานเพชรเกษม 1983 โรงงานไทยการ์เมนต์เอ็กซ์พอร์ต โรงงานบริษัทสุวรรณอุตสาหกรรมปั่นทอ จำกัด โรงงานบริษัทสุปรานียูเนี่ยน จำกัด โรงงานบริษัทบูรพาการทอ จำกัด เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมผลิตยาง พลาสติก เช่น โรงงานไทยนามพลาสติก โรงงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ธนสรรพกิจ โรงงานบริษัทอุตสาหกรรมตราอุฐ จำกัด เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะ เช่น โรงงานบริษัทบีเอสทีไฟฟ์ฟิตติ้งส์ จำกัด โรงงานบริษัท เอ็น. เอส. เค. อินดัสเตรียล จำกัด เป็นต้น โรงงานอุตสาหกรรมประเภทซ่อมแซมหรือดัดแปลงเครื่องจักร-เครื่องยนต์ คือ โรงงาน บริษัทสามมิตรแมนูแฟคเจอร์ริง จำกัด

นอกจากนี้ในปัจจุบันมีบริษัทอสังหาริมทรัพย์ได้ดำเนินการจัดสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมชื่อโครงการแลนด์แอนด์แฟคตอรีเฮ้าส์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมขนาดย่อม ตั้งอยู่ริมถนนเพชรเกษม ขณะนี้ได้มีผู้ประกอบการอุตสาหกรรมให้ความสนใจในพื้นที่โครงการลักษณะนี้เพิ่มมากขึ้น อีกโครงการหนึ่งคือโครงการพงษ์ศิริชัยมินิแฟคตอรี เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2532 ที่ดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่างของพื้นที่นี้ ตั้งอยู่ในเขตสุขาภิบาลอ้อมใหญ่ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมที่มีการกระจุกตัวของอุตสาหกรรมบางประเภทได้แก่ ย่านโรงงานอุตสาหกรรมทอผ้าตั้งอยู่ใกล้ทางแยกถนนพุทธมณฑลสาย 5 ได้แก่ โรงงานทอผ้าบริษัท

เพชรเกษม (1983) จำกัด โรงงานเจริญการทอ โรงงานเพ็ญทนา โรงงาน บริษัท บุรพาการทอ จำกัด และบริเวณชอชอรรคภัทร ได้แก่ โรงงานเจริญสุขการทอ โรงงานห้างหุ้นส่วนจำกัด ทออย่างชืดโชครณะศิริ โรงงานห้างหุ้นส่วนจำกัด คอนดิเนนตลนิตดิ่ง โรงงานยงฮังหลี เป็นต้น

ย่านโรงงานอุตสาหกรรมการยาง โรงงานส่วนใหญ่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณด่านซ่งศรีสำราญ ได้แก่ โรงงานยาง บริษัท ดีสโตน จำกัด โรงงานยางฮังเฮง โรงงาน บริษัท ดีรับเบอร์ จำกัด โรงงานยางซาญรับเบอร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นโรงงานผลิตรถยนต์ รถจักรยานยนต์

จากบริเวณถนนเพชรเกษมเข้าสู่เส้นทางคมนาคมถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับถนนเพชรเกษม เส้นทางคมนาคมสายหลักที่เป็นบริเวณแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมากเช่นกัน อยู่ในเขตตำบลอ้อมน้อย เรื่อยลงมาจนถึงเขตตำบลท่าไม้และตำบลสวนหลวง ลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเป็นพื้นที่บริเวณกว้างขวาง ที่ดินบริเวณนี้แต่เดิมเป็นพื้นที่เกษตรกรรมมาก่อน โดยทั่วไปจึงปรากฏเป็นที่ลุ่มที่ประกอบด้วยโครงข่ายคูน้ำลำคลองไหลลงสู่แม่น้ำท่าจีนทางทิศตะวันตกของพื้นที่ โดยถนนเศรษฐกิจทอดแนวนานจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ ตลอดแนวทางสองฟากถนนปรากฏให้เห็นโรงงานอุตสาหกรรมเป็นระยะ ๆ สลับกับพื้นที่ว่างที่สามารถมองเห็นแนวพื้นที่เกษตรกรรมตอนใน จากเมื่อเริ่มเข้าสู่ถนนเศรษฐกิจ บริเวณที่มีโรงงานตั้งอยู่เป็นระยะๆ นั้น จะมีชอยเข้าสู่ชุมชนเดิมซึ่งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกบริเวณริมแม่น้ำท่าจีน เช่น ชอยวัดนางสาว และชอยวิรุฬห์ราษฎร์ เป็นต้น และมีชอยถนนตัดใหม่ เป็นถนนเข้าสู่โรงงาน บางแห่งเป็นที่ดินที่มีการจัดสรรมาก่อน ต่อมาจึงมีการซื้อขายพื้นที่จัดสรรเช่นนี้เพื่อก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรม พื้นที่บริเวณระหว่างแม่น้ำท่าจีนกับถนนเศรษฐกิจ 1 เป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมฟอกย้อม และ โรงงานอุตสาหกรรมหล่อหลอมโลหะ จำพวกโรงงานหลอมทองเหลือง หล่อกะทะ ซึ่งเป็น โรงงานเล็กๆ

เริ่มตั้งแต่ชอยแปซิฟิคมี่โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอตั้งอยู่เป็นจำนวนมากได้แก่ โรงงานทอผ้า บริษัท แปซิฟิการทอ จำกัด โรงงานบริษัท วาย. อาร์. ซี. เท็กซ์ไทล์ จำกัด โรงงานบริษัทศรีเก้าการทอ จำกัด โรงงานบริษัท ฟาร์อีสต์การทอ จำกัด โรงงานบริษัท บริดิช-ไทยชินเทคเท็กซ์ไทล์ จำกัด ถัดจากชอยแปซิฟิคลงมาตามถนนเศรษฐกิจ 1 บริเวณริมถนนเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมยาง และโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา (เซรามิคส์) เช่น โรงงานบริษัทอุตสาหกรรมเสถียรภาพ จำกัด บริษัทอุตสาหกรรมพงษ์ไพบูลย์ จำกัด เป็นต้น

กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมฟอกย้อมตั้งอยู่ในบริเวณชอยวิรุฬห์ราษฎร์ และชอยวัดนางสาวเป็นจำนวนมาก ได้แก่ โรงงานทรงกิจการทอ ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุตสาหกรรมผ้าแสงทอง อุตสาหกรรมฟอกย้อมแสงทอง บริษัท บุญทะเลลาพรันดิ่ง จำกัด บริเวณหมู่ที่ 5 ตำบลท่าไม้ มีโรงงาน

ฟอกย้อมของบริษัททิจไพศาลอุตสาหกรรมสิ่งทอ โรงงานถักผ้ายัดบริษัท นันยางการทออุตสาหกรรม กรรม จำกัด

ในซอย วปอ. 11 พิเศษ มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก-กลาง ประเภทโรงงานทอผ้า โรงงานผลิตเครื่องปั้นดินเผา โรงงานหลอมหล่อโลหะ

สำหรับบริเวณถนนเลียบบคลองภาษีเจริญ มีโรงงานจำนวนไม่มาก โรงงานขนาดใหญ่ที่พบ คือ โรงงานบริษัท พัฒนากิจพิมพ์ย้อม จำกัด นอกนั้นเป็นโรงงานขนาดเล็กๆ ประเภทโรงงานทำ กล่องกระดาษ โรงงานทำเฟอร์นิเจอร์จากไม้ยางพารา และโรงกลึง

สำหรับบริเวณอื่นๆ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมจะอยู่บนเส้นทางคมนาคมเศรษฐกิจ 1 ในเขตตำบลคลองมะเดื่อ และตำบลแคราย ส่วนในเขตเทศบาลตำบลกระทู้มแบน มีโรงงานตั้งอยู่ริมถนนสุขนครวิท บริเวณเหล่านี้มีจำนวน โรงงานไม่มากนัก

จากย่านโรงงานอุตสาหกรรมเส้นทางถนนเพชรเกษม และถนนเศรษฐกิจ 1 มีลักษณะเป็นแหล่งที่ตั้งที่มีการขยายตัวตามเส้นทางคมนาคม พื้นที่ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงถึงกันเป็นระบบโครงข่าย ดังนั้นจึงพบเห็นการกระจายตัวของที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอยู่บริเวณริมถนนสายสำคัญทั้งสอง หรือบริเวณซอยแยกต่างๆ ซึ่งระยะทางจะไม่ห่างจากถนนสายหลัก

สรุป

จากบทบาทของภูมิภาคกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อันเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมขนส่ง ธุรกิจการค้า ฯลฯ ส่งผลให้พื้นที่บริเวณปริมณฑลได้รับผลของการพัฒนาเพราะมีการขยายตัวของเมืองจากกรุงเทพมหานครไปยังปริมณฑล ซึ่งรวมทั้งการอุตสาหกรรมด้วย ประกอบกับจังหวัดสมุทรสาครนั้นอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานครมีพื้นที่ที่มีราคาถูกกว่าในกรุงเทพมหานคร ทำให้การ ลงทุนอุตสาหกรรมมากในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครซึ่งจากเดิมที่เมืองสมุทรสาครเป็นเมืองเล็ก ๆ ที่มีการติดต่อการค้ากับชาวจีนและชาวมะละกา จึงมีชื่อเรียกว่า "บ้านท่าจีน" ต่อมามีความสำคัญทางทหารคือเป็นเมืองหน้าด่านทางทิศใต้ ปีพ.ศ.2438 ถูกรวมในมณฑลนครชัยศรี และเป็นจังหวัดสมุทรสาครใน ปีพ.ศ.2456 ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอำเภอกะทู้มแบน และอำเภอบ้านแพ้ว ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มริมแม่น้ำท่าจีน เส้นทางคมนาคมที่สำคัญคือ ถนนเพชรเกษม ถนนพระรามที่ 2 และถนนเศรษฐกิจ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา และโทรศัพท์ การให้บริการจะครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมด ยกเว้นในส่วนในพื้นที่ที่อยู่ลึกเข้าไปจากถนนใหญ่ ที่ยังขาดแคลนการบริการสาธารณูปโภค และสาธารณูปการบางอย่าง

ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จะพบว่าเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย เป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวของเมืองเป็นอย่างมาก โดยมีการประกอบอุตสาหกรรม โดยจะพบจากการใช้ที่ดินด้านอุตสาหกรรมจะมีมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากความเหมาะสมในทำเลที่ตั้งของเทศบาลตำบลอ้อมน้อย ประกอบกับนโยบายการส่งเสริมการลงทุนของรัฐ ได้ทำให้มีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งเป็นจำนวนมาก และมีการเพิ่มจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ ในทุก ๆ ปี

เทศบาลตำบลอ้อมน้อย แม้จะมีพื้นที่เพียง 30.40 ตารางกิโลเมตรก็ตาม แต่เป็นตำบลที่มีจำนวนประชากรอยู่มากที่สุดในอำเภอกระทุ่มแบน การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นการใช้ที่ดินที่เด่นชัดที่สุดในเขตเทศบาลตำบลอ้อมน้อย

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย